

ŠTÁTNA VEDECKÁ KNIŽNICA

Prešov

Bc. Julián Čižmár	<i>autor práce</i>
Ing. Tomáš Novotný	<i>vedúci práce</i>
Ing. arch. Jakub Koňata	<i>vedúci práce</i>
Ing. arch. Tomáš Zmek	<i>vedúci práce</i>

Fakulta architektury
České vysoké učení technické v Praze
2018-2019

Prešov, mesto rastúce, okolo silného centra zovretého stredovekými hradbami. Práve tu sa sústreďí väčšina života. Navrhujem novú budovu Štátnej vedeckej knižnice. Využívam potenciál prázdneho miesta na okraji historického centra. Vidím tu príležitosť pre dôležitý dom akým je knižnica. Nové kultúrno-vzdelávacie centrum na atraktívnom mieste v srdci Prešova. Zasadnením stavby do mestskej štruktúry naväzujem na logické väzby stanovené časom a presúvam túto inštitúciu z periférie do centra.

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Julián Čížmár
AR 2018/2019, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V PREŠOVĚ

(AJ) THE STATE SCIENTIFIC LIBRARY IN PREŠOV

JAZYK PRÁCE: SLOVENSKÝ

Vedoucí práce: Ing. Tomáš Novotný **Ústav:** 15127 Ústav navrhování I.

Oponent práce:

Klíčová slova
(česká): knihovna, hradba, stromořadí, park, Prešov

Anotace
(česká):

Navrhují novou budovu Státní vědecké knihovny v Prešově. Využívám potenciál prázdného místa na okraji historického centra. Vidím tady příležitost pro důležitý dům jakým je knihovna. Nové kulturně-vzdělávací centrum na atraktivním místě v srdci Prešova. Zasazením stavby do městské struktury, na hranu středověké hradby, navazují na logické urbanistické vazby a přesouvám tuto instituci z periferie do centra.

Anotace (anglická):

I am designing a new building for The State Science Library in Prešov. I am using the potencial of the empty space at the edge of the historical city center. I see in this location the perfect oportunity for important structure such as Library. A new cultural and educational center in the very heart of the city. By implementing this building to the existing city structure on the edge of the medieval wall I am following rational urban context and moving this institution from periphery to the center.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne

22. 5. 2019

podpis autora-diplomanta

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Julián Čížmár
 datum narození: 06.06.1994
 akademický rok / semestr: 2018/2019 LS
 obor: Architektura a urbanismus
 ústav: 15127 / Ústav navrhování I
 vedoucí diplomové práce: Ing. Tomáš Novotný
 Ing. arch. Jakub Koňata
 Ing. arch. Tomáš Zmek
 téma diplomové práce: Štátna vedecká knižnica v Prešove
 viz přihláška na DP The State Scientific Library in Prešov

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Zadáním diplomovej práce je návrh novostavby Štátnej vedeckej knižnice v Prešove a nájdenie vhodného umiestnenia a podoby tejto inštitúcie ako knižnice 21. storočia. Mesto Prešov sa o realizáciu tohoto zámeru snaží už niekoľko rokov, diplomová práca by mala znovu pripomenúť potrebu tohoto dôležitého kultúrno-vzdelávacieho centra a reagovať tak na nevyhovujúci priestorový, organizačný a technický stav dnešných budov. Zasadnením stavby do štruktúry mesta bude návrh ďalej definovať verejný priestor v okolí so snahou oživiť a revitalizovať dané miesto.

2/ súčasťou zadání bude jasné a konkrétně specifikovaný stavební program

Hlavnou náplňou návrhu bude knižnica, ako moderná, multifunkčná, kultúrna a vzdelávacia inštitúcia s priestormi pre štúdium, knižnično-informačné služby, správu a ochranu uložených fondov, a tiež prednášky, konferencie a kultúrno-spoločenský program. Umiestnením knižnice v kontexte územia Kmeťovho stromoradia sa náplň riešenia rozširuje o úpravu a revitalizáciu verejného priestoru v okolí.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Širšie vzťahy 1:10 000 - 5000
 Situácia 1:2000 - 1000
 Pôdorysy 1:500 - 1:200
 Rezy 1:500 - 1:200
 Pohľady 1:500 - 1:200
 Vizualizácie

Pozn. Mierky výkresov môžu byť upravené v prípade odsúhlasenia vedúcim diplomovej práce

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Portfólio
 Poster
 CD

Model - mierka bude upravená podľa rozsahu návrhu diplomovej práce a jeho návaznosti na okolie

Datum a podpis studenta

25.2.2019

Čížmár

Datum a podpis vedoucího DP

25.2.2019

Tomáš Novotný

Datum a podpis děkana FA ČVUT

6.3.2019

registrováno studijním oddělením dne

27.2.2019

OBSAH

A	Analytická časť	základné informácie o meste Prešov širšie vzťahy k okoliu a poloha v štáte širšie vzťahy k okoliu a poloha v kraji historický vývoj - chronológia, názvy, symboly historický vývoj - zástavba do 17. storočia historický vývoj - zástavba 17. storočia - 1920 historický vývoj - zástavba 1920 - 1950 historický vývoj - zástavba 1950 - 1970 historický vývoj - zástavba 1970 - súčasnosť historický vývoj - súčasný stav členenie mesta doprava mestská hromadná doprava námestia a parky zeleň rozloženie funkcií v meste uvažované miesta riešené územie	1-38	
B	Stavebný program	Štátna vedecká knižnica v Prešove súťaž na návrh novostavby ŠVK v Prešove program knižnice	39-44	
C	Návrh	Proces Urbanismus Architektúra	Varianty Koncept Schwarzplan Širšie vzťahy Situácia Axonometria Pôdorysy Rezy Pohľady Vizualizácie	45-96
D	Zdroje		97	

A ANALYTICKÁ ČASŤ

PREŠOV

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE

Štát: Slovensko
Kraj: Prešovský
Okres: Prešov
Región: Šariš

súradnice: 49° 00' SZŠ 21° 14' VDZ
nadmorská výška: 255 m.n.m. | centrum mesta |

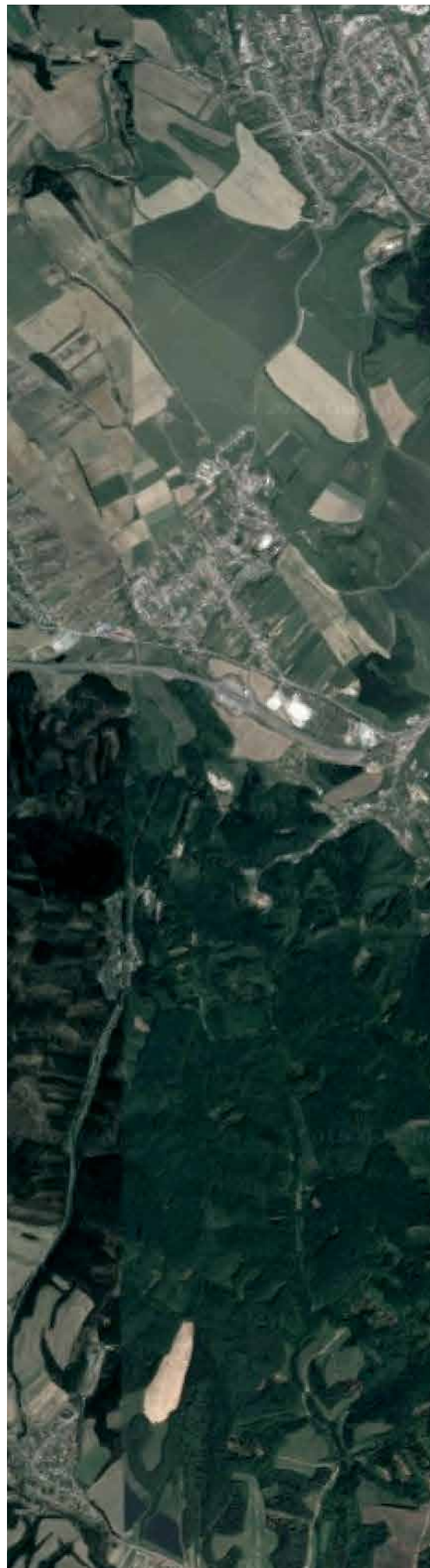
počet obyvateľov: 90 187
rozloha: 70,43 km²
hustota zaľudenia: 1280,52 obyv./km²

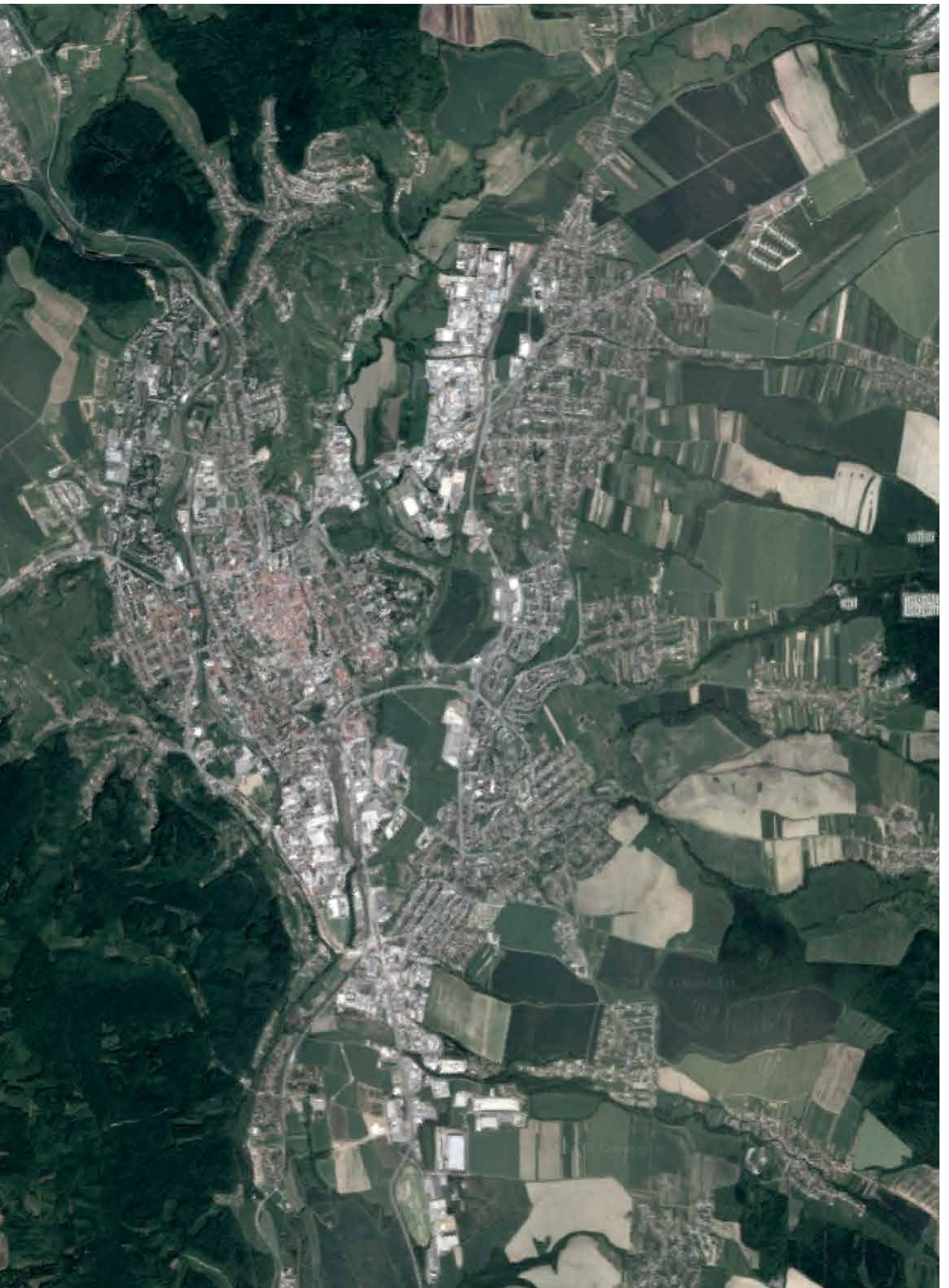
priemerný vek: 36,5
nezamestanosť: 13,8 | PSK 16,3 / SR 11,8 |
migrácia: -1‰

prvá písomná zmienka: 1247
PSČ: 080 01
rozpočet mesta | rok | 59 268 260 euro | cca |

Etnické zloženie:	Slováci	82,0	%
	Rómovia	1,7	%
	Rusíni	1,6	%
	Ukrajinci	1,0	%
	ostatní	12,7	%

Náboženské zloženie:	rímskokatolícke	66,8	%
	ateisti	13,6	%
	gréckokatolícke	9,0	%
	evanjelické a.v.	4,8	%
	pravoslávne	1,7	%
	ostatní	4,1	%

ŠIRŠIE VZŤAHY K OKOLIU A POLOHA V ŠTÁTE

Mesto Prešov leží na 49° stupni severnej zemepisnej šírky v nadmorskej výške 252 m nad morom. Je jediným mesto na Slovensku, ktorého historickým jadrom prechádza 49° rovnobežka.

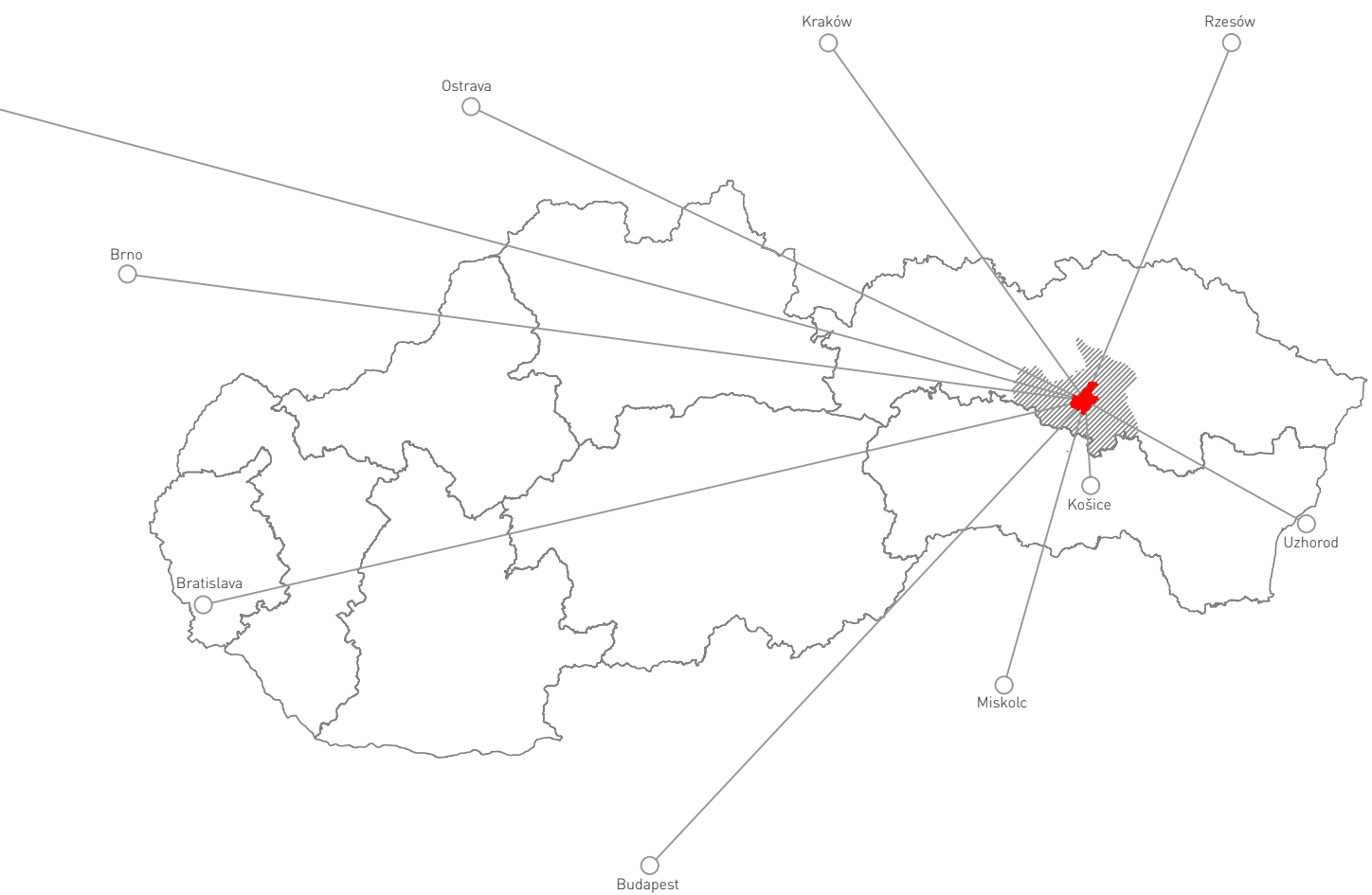
Prešov je počtom obyvateľov, približne 90 000, tretím najväčším mestom na Slovensku. Nachádza sa v blízkosti druhého najväčšieho Slovenského mesta Košíc, ktoré je vzdialené približne 40 km a je s Prešovom jednou z dvoch najvýznamnejších metropol východného Slovenska.

Čo sa týka polohy v štáte, je Prešov umiestnený na východnom Slovensku a je krajským a okresným mestom Prešovského samosprávneho kraja. Prešov má výhodnú dopravnú polohu na tradičnej križovatke ciest v smere západ - východ a sever - juh. Cez územie mesta vedú významné medzinárodné cestné a železničné trate smerom do Poľska a na Ukrajinu. Mestom prechádza medzinárodný severo-južný železničný koridor Poľsko - Plaveč - Prešov - Košice - Čaňa - Maďarsko. V cestnej doprave je Prešov uzlom západovýchodného cestného ťahu Česko - Žilina - Prešov - Vyšné Nemecké - Ukrajina a severo-južného ťahu Poľsko - Vyšný Komárnik - Svidník - Prešov - Košice - Milhošť - Maďarsko.

Najbližšími veľkomestami sú Košice (38 km), Užhorod (116 km), Miškolc (125 km), Tarnow (147 km), Budapešť (296 km), Bratislava (403 km). V okruhu 100 km je vstup do Poľska, Maďarska a Ukrajiny. V meste nie je lokalizované verejné letisko, avšak v meste Prešov (v katastri Nižná Šebastová) sídli vojenská vrtuľníková základňa. Najbližšie letisko sa nachádza v Košiciach.

Praha

M 1 : 2 500 000

ŠIRŠIE VZŤAHY K OKOLIU A POLOHA V KRAJI

Prešov sa nachádza na Východnom Slovensku v Košickej kotline. Rozkladá sa na brehoch rieky Torysy, v obkolesení Slánskych vrchov a Šarišskej vrchoviny. Je krajským a okresným mestom Prešovského kraja a Prešovského okresu.

Prešovský kraj patrí medzi najväčšie regióny Slovenska. Je to tiež kraj s najvyšším počtom obyvateľov. Región má horský charakter a v jeho západnej časti sa nachádza najznámejší slovenský Národný park – Vysoké Tatry. Vodné zdroje sú bohaté a zahŕňajú rieky Poprad a Topľa a tiež priehrady, z ktorých najväčšia je Domaša – významná rekreačná oblasť regiónu. Kraj má spoločnú hranicu s Poľskom a Ukrajinou. Susedí s tromi ďalšími kraji Slovenska.

Z hľadiska etnickej štruktúry je významná národnostná skupina Rusínov. V Prešovskom kraji je 13 okresov, 23 miest a 665 obcí. Celkový počet obyvateľov je takmer 820 tisíc a hustota obyvateľstva predstavuje 91 obyvateľov na km². Sídlia v ňom viaceré krajské orgány a zároveň je správnym centrom Prešovského samosprávneho kraja, ktorý je najväčší na Slovensku.

Je významným hospodárskym a správnym centrom východného Slovenska. Už v minulosti, historicky od udelenia mestských práv, sa v ňom sústreďovali riadiace činnosti, ktoré mali dosah spočiatku len na okolité mestá a obce, neskôr na celý región. Vyplýva to z jeho geografickej polohy, keďže je postavené na križovatke bývalých významných obchodných ciest. Prešov je metropolou regiónu Šariš a sídlom najväčšieho slovenského samosprávneho kraja.

M 1 : 2 500 000

HISTORICKÝ VÝVOJ

Stručná chronológia vzniku a vývoja mesta Prešov

4.-5. stor.	príchod Slovanov na územie Prešova
1247	prvá písomná zmienka o Prešove
1299	udelenie mestských práv uhorským kráľom Ondrejom III.
1412	Prešov patrí do Pentapolitany (spoločenstvo 5 kráľovských miest Prešov, Košice, Bardejov, Levoča, Sabinov)
1429	prvá zmienka o mestskej škole v Prešove
1453	prvý erb Prešova
1455	udelenie práva mesta Prešov usporadúvať výročný trojdňový jarmok (od kráľa Ladislava V. Pohrobka)
1502	začiatok stavby Dómu sv. Mikuláša
1647	svätenie Evanjelického a.v. chrámu Svätej Trojice
1667	Kolégium v Prešove, evanjelické vzdelanostné centrum horného Uhorska, NKP
1687	Caráffove jatky, 24 popravených mešťanov
1703	začiatok najmohutnejšieho protihabsburgského povstania na čele s Františkom II. Rákocim
18. stor.	príchod prvých Židov do Prešova
1848	tavba 1. židovskej synagógy
1816	Prešov sa stáva sídlom samostatného gréckokatolíckeho biskupstva
1848	stavba 1. židovskej synagógy
1886-7	veľké ničivé požiare postihujú Prešov
1.11.1918	Na námestí popravených 41 vojakov a 2 civilisti. Táto udalosť je známa aj ako Prešovská vzbura
16.6.1919	z balkóna radnice bola vyhlásená Slovenská republika rád
1923-24	stavba secesnej budovy Bosákovej banky
19.1. 1945	oslobodenie Prešova Červenou armádou, koniec 2. svetovej vojny
1950	centrum sa stáva mestskou pamiatkovou rezerváciou
1972	Solivary – sa stávajú národnou kultúrnou pamiatkou
1995	pápež Ján Pavol II. navštívil Prešov

Zaužívané názvy mesta v priebehu histórie

Prešov - Eperjes - Preschau - Пряшів - Пряшев - Preszów - Fragopolis - Eperiessinum

Symbols mesta Prešov

erb 1453 - 1548

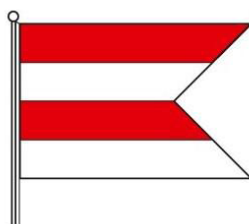
erb 1548 - 1558

erb 1548 - 1970

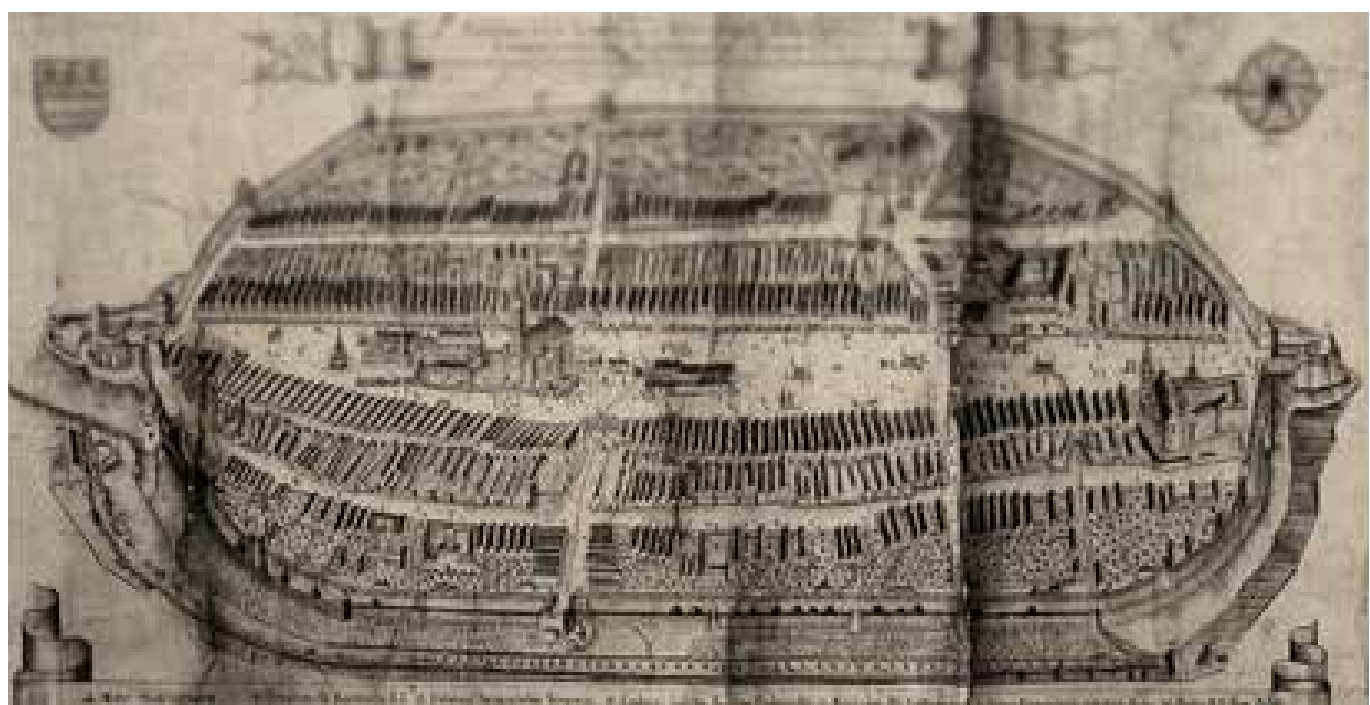
erb 1970 - súčasnosť

vlajka súčasnosť

pečať súčasnosť

ZÁSTAVBA DO 17. STOROČIA

Začiatkom 12. storočia sa územie mesta začlenilo do novovzniknutého Uhorského štátu. V roku 1247 sa objavila prvá písomná zmienka o meste Prešov, a to v listine kráľa Bela IV. Mestské výsady, ktoré mestu udelil kráľ Ondrej III. (a ktoré v roku 1374 rozšíril kráľ Ľudovít I.) urobili z Prešova slobodné kráľovské mesto a dal mu povolenie na stavbu mestských hradieb. Budovanie mestského opevnenia bolo ukončené v polovici 30. rokov 15. storočia. Medzitým ho museli ešte na západnej strane zbúrať, aby ustúpilo novej ulici (Jarkova) na mieste niekdajšej priekopy, a potom ho vystavali na novom mieste.

Pôvodný fortifikačný systém pozostával z dvoch prstencov múrov prestúpených baštami, vežami a priekopou. Od mesta ho oddeľovali dve veľké brány (severná a južná) a dve malé branky na západnej a východnej strane. Stredoveké opevnenie bolo v priebehu ďalších storočí viackrát prebudované, doplnené a zmodernizované. Časť opevnenia bola začiatkom 70. rokov 17. st. zbúraná a neskvôr nahradená modernejším za účasti mesta na protihabsburskom odboji.

Prudký hospodársky rozkvet sa dostavil v 14. a 15. storočí. Hospodársky výrazné bolo práve 15. storočie, kedy sa rozšíril hlavne stavebný priemysel, dôkazom čoho sú honosné meštianske domy.

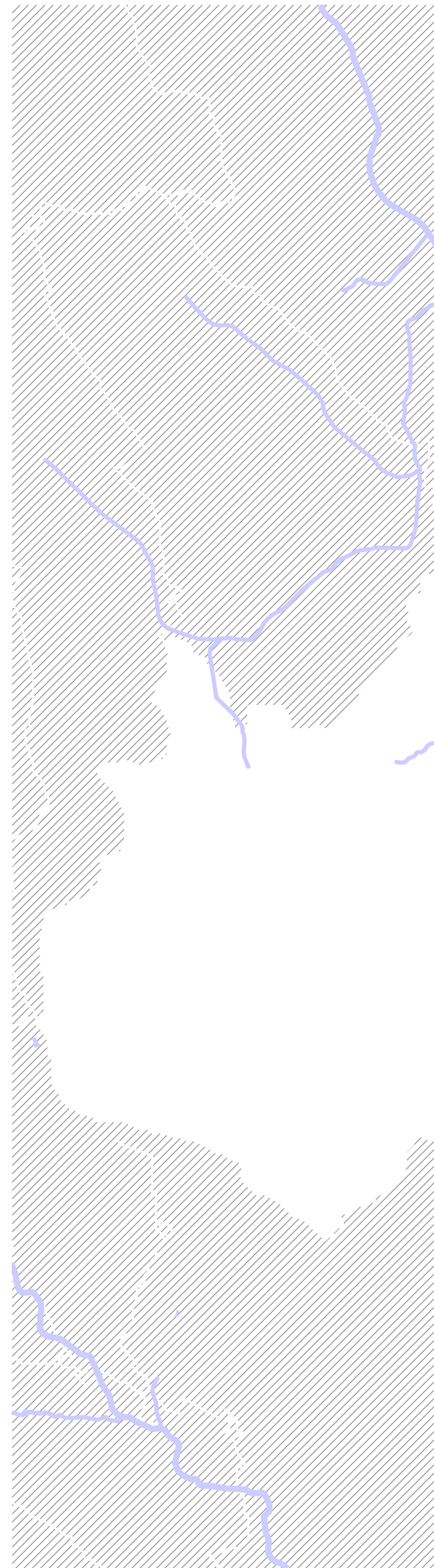
Mesto sa stalo centrom vzdelanosti a to príchodom reformácie a výstavbou evanjelického kostola a kolégia, ktoré bolo v území najvyššou vzdelávaciou inštitúciou regiónu v zmysle univerzity či významného gymnázia.

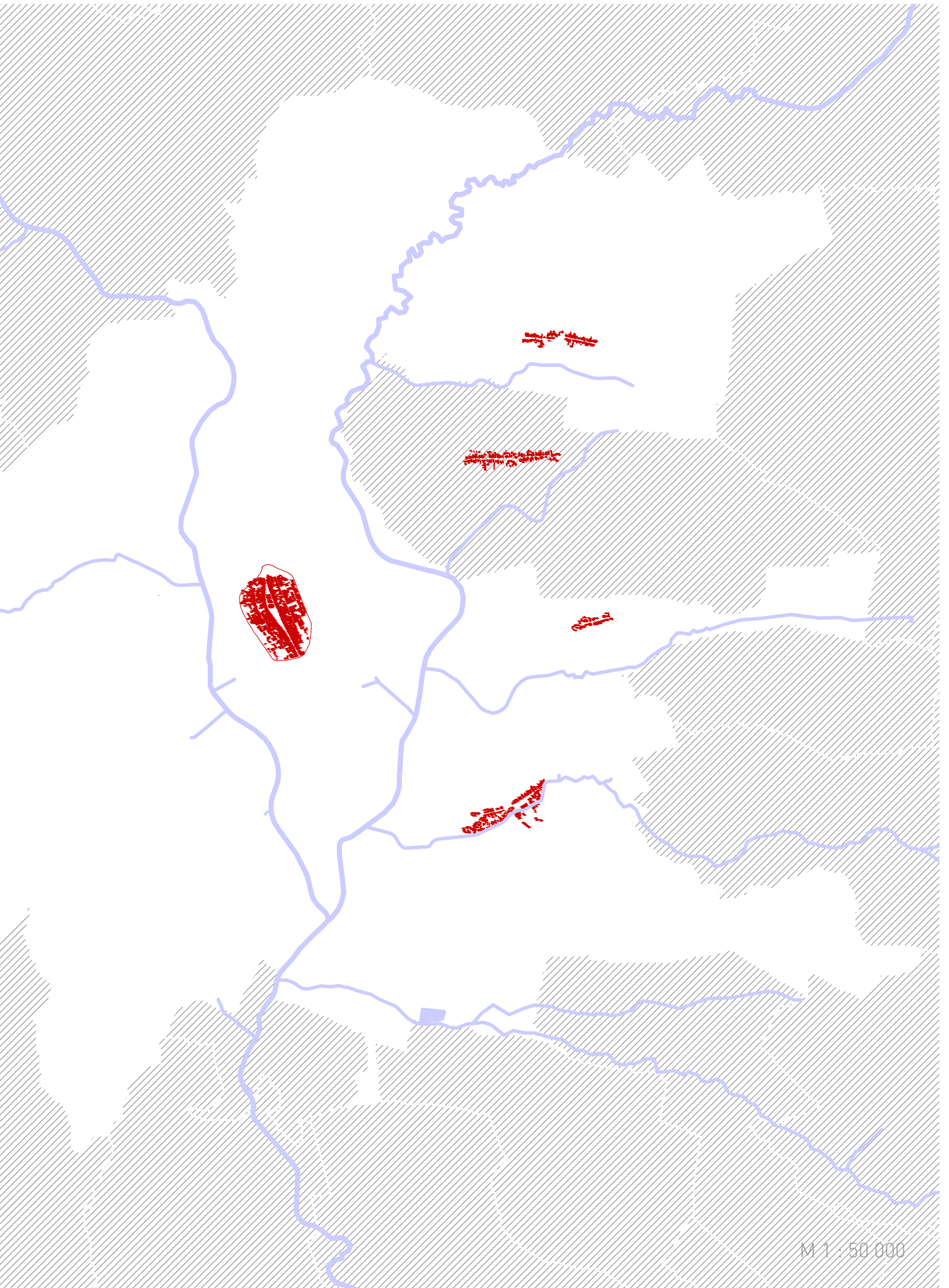
Vývoj mesta v 16. a 17. storočí ovplyvnila šíriaca sa reformácia a protihabsburské povstania. Mesto postihli aj živelné pohromy, mor, požiare a úpadok mesta sa prehľboval. Do histórie sa zapísal rok 1687 známy ako prešovské jatky, kedy boli na námestí kruto popravení 24 mešťania za podporu Imrichovi Tökölimu, vodcovi protihabsburského povstania ako výstraha pre ostatných.

Hlavný obsah tohto obdobia určujú 2 celospoločenské udalosti. Prvou z nich je vyhnanie Turkov z veľkej časti Uhorska. Čo znamenalo ukončenie uhorského panstva, pripojenie dovedy samostatného Sedmohradska, zjednotenie krajiny a ukončenie permanentnej vojny s tureckou ríšou.

Druhou významnou udalosťou bol významný spoločenský proces, zápas medzi absolutistickým panovníkom a stavmi. Habsburský absolutizmus a domáca stavovská spoločnosť v tomto období (1670-1710) vstupuje do novej etapy a nadobúda charakter ozbrojeného boja uhorskej spoločnosti na čele so stavmi proti habsburskému absolutizmu = Wesselényiho sprisahanie, povstanie Imricha Tókolyho a povstanie Františka II. Rákocziho.

S tvrdou absolutistickou politikou Leopolda I. a Jozefa II. je úzko spätá etapa protireformácie (rekatolizácie). Leopold I. násilne potláčal vlnu reformácie čo vyvrcholilo na bratislavských súdoch 1674 a prešovským krvavým súdom 1687.

M 1 : 50 000

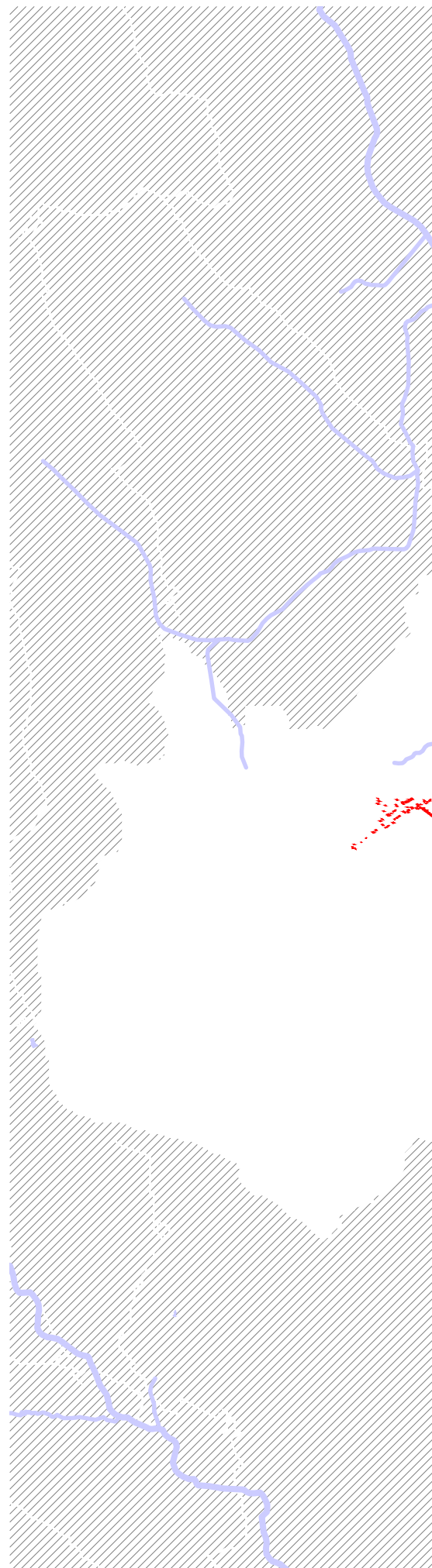
ZÁSTAVBA 17. STOROČIE - 1920

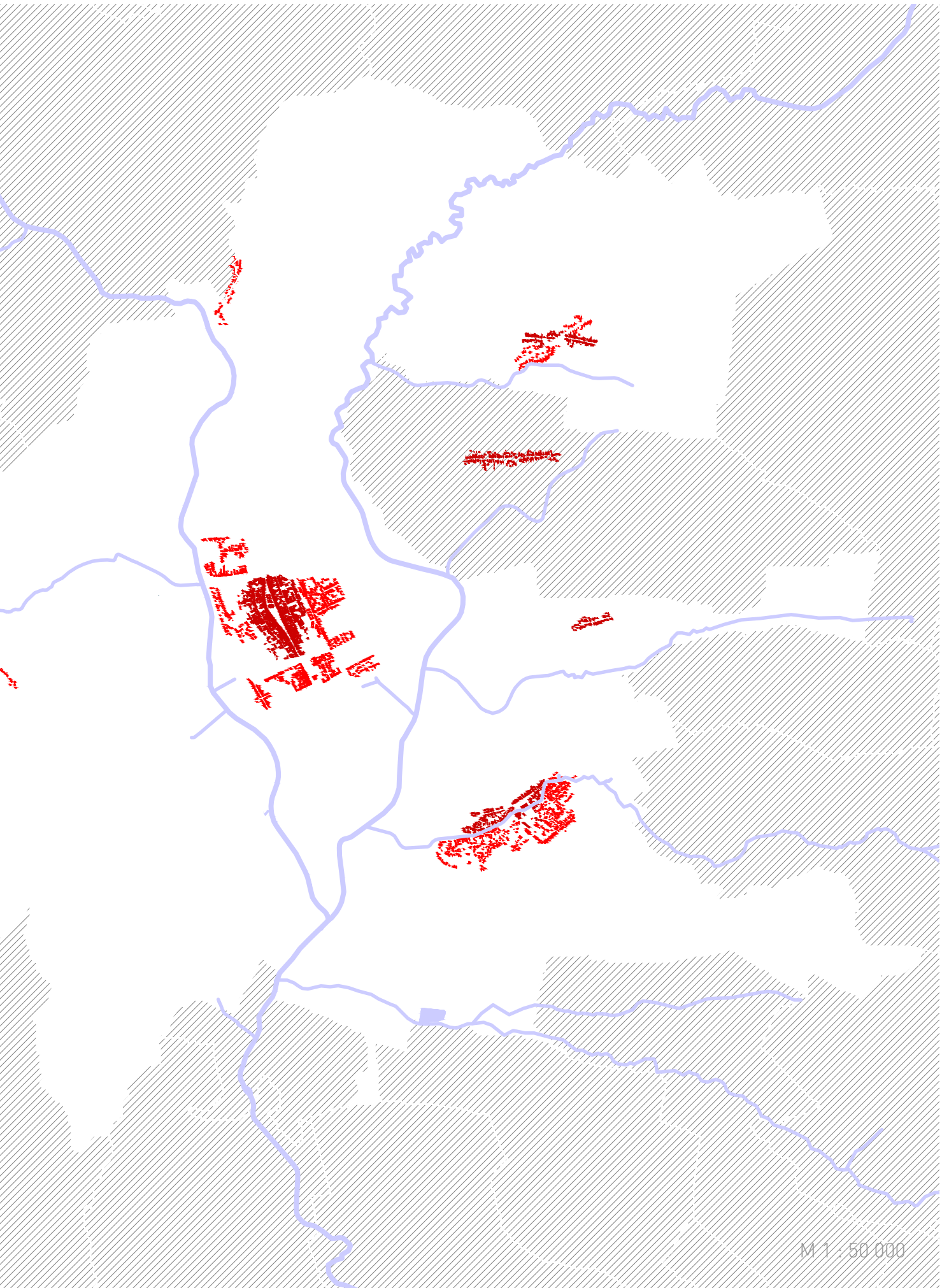
Na začiatku 18. storočia bolo obyvateľstvo zničené morom a požiarimi. V druhej polovici storočia sa však mesto obnovilo. Obchod sa zlepšil a vybudovali sa nové továrne.

Späť do starých koľají sa mesto dostalo po prisťahovaní obyvateľov z iných miest koncom 18. storočia. Neustály prílev obyvateľstva spôsobil zahusťujúcu sa zástavbu okolo ulíc Jarkova a Slovenská. Dochádza k zlučovaniu domov na historickom námestí. Pribúdajú barokové paláce a sídla. V historickom jadre mesta medzi významné stavby Katolíckeho kostola, Evanjelického kostola a kolégia pribudla Neptúnova fontána. V roku 1720 sa začala tiež stavba Prešovskej kalvárie a s ňou ďalších sakrálnych stavieb

Rokom 1808 pribudla v meste prvá nemocnica. Začiatkom 19. storočia sa k bývalým hradbám začali pristavovať domy a z vodných priekop vznikali záhrady.

Zriadením greckokatolíckej diecézy v roku 1816 sem začal prichádzať väčší počet Rusínov a koncom 18. storočia sa tu vytvorila aj významná židovská komunita. Veľký hospodársky význam pre mesto mala výroba soli a preto v 19. storočí bol zastaralý systém ťaženia soli nahradený modernejším rozsiahlym komplexom nového Solivaru.

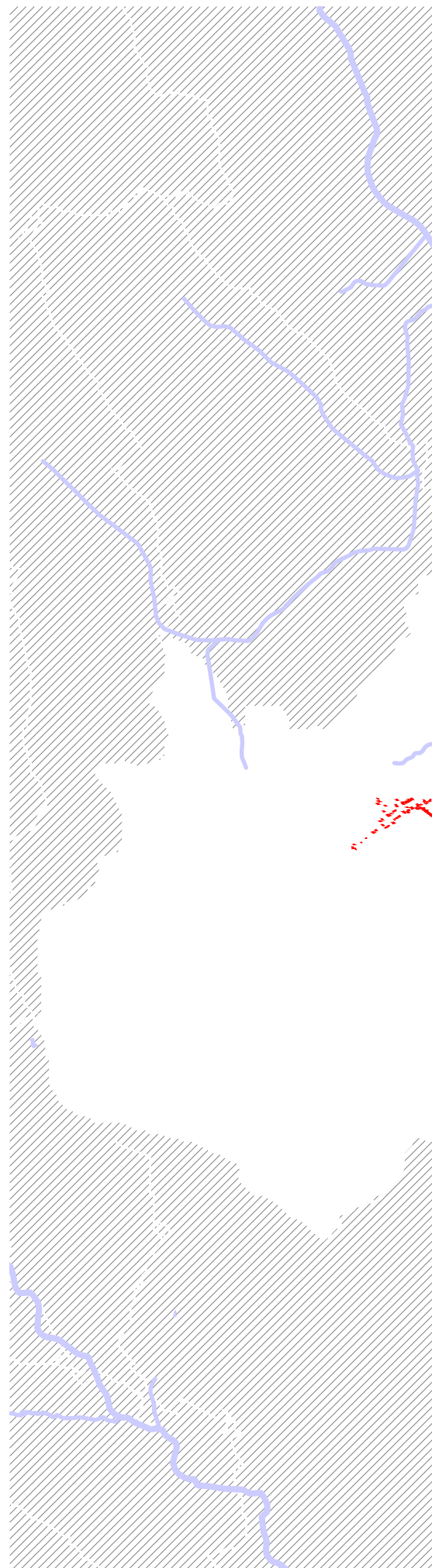
M 1 : 50 000

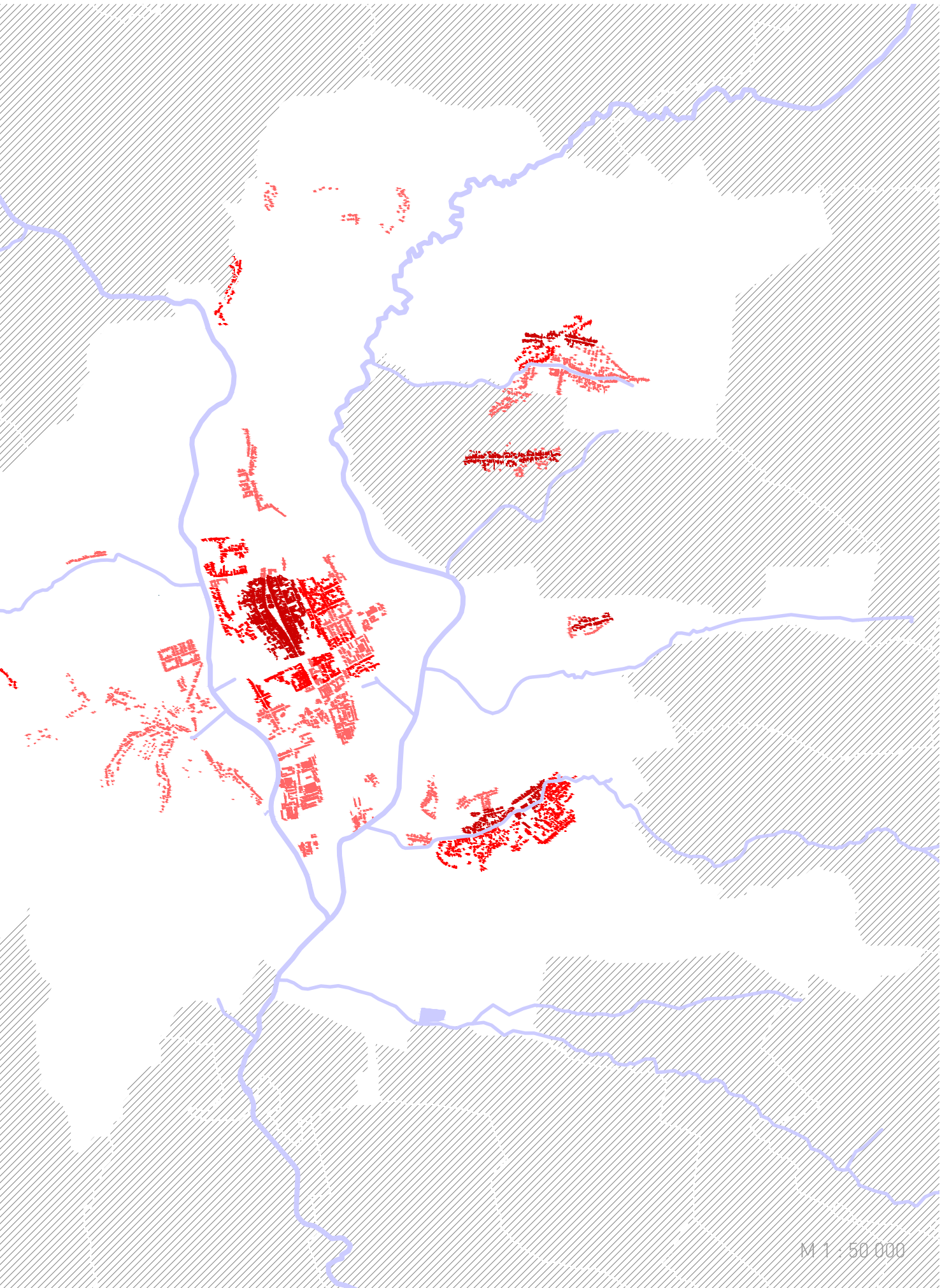
ZÁSTAVBA 1920 - 1950

Dňa 16. júna 1919 tu bola vyhlásená veľmi krátka slovenská sovietska republika. V roku 1920, po Trianonskej zmluve, sa Eperjes stal súčasťou novovytvoreného Československa ako Prešov. Počas druhej svetovej vojny sa neďaleké mesto Košice opäť stalo súčasťou Maďarska v dôsledku obsadením Viedňou. V dôsledku toho sa mnohé inštitúcie presunuli z Košíc do Prešova, čím sa zvýšil význam mesta. V roku 1944 bolo v Prešove založené profesionálne slovenské divadlo.

Prešov obsahoval v roku 1940 päť synagóg a viac ako jeden zo šiestich obyvateľov mesta - 4 308 ľudí - bol židovský, tri z nich stále stoja. Pri jednej z najvýznamnejších synagóg neďaleko hlavného námestia, je pamätník pre 6 400 židov z Prešova a okolitého regiónu, ktorý zomrel v holokauste. V dôsledku druhej svetovej vojny Prešov napokon stratil väčšinu židovskej populácie.

Po vzniku Československa nastal rozvoj mesta. Na konci druhej svetovej vojny, 19. januára 1945, Prešov oslobodila Červená armáda. Neskôr tu boli budované priemyselné podniky. V 80. rokoch 20. storočia bol Prešov spojený s Košicami diaľnicou D1. Po rozpade federácie a obnovení krajov na slovenskom sa stal krajským mestom. Dňa 19. januára 1945 Prešov prevzali sovietski vojaci 1. gardy. Po roku 1948 sa počas komunistickej éry v Československu stal Prešov priemyselným centrom.

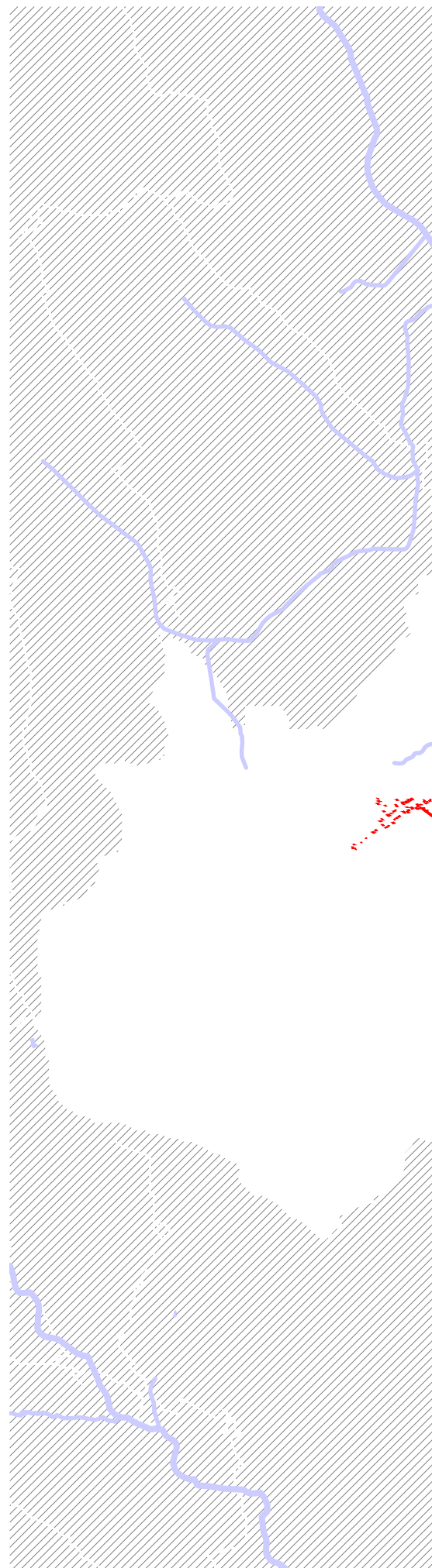
ZÁSTAVBA 1950 -1970

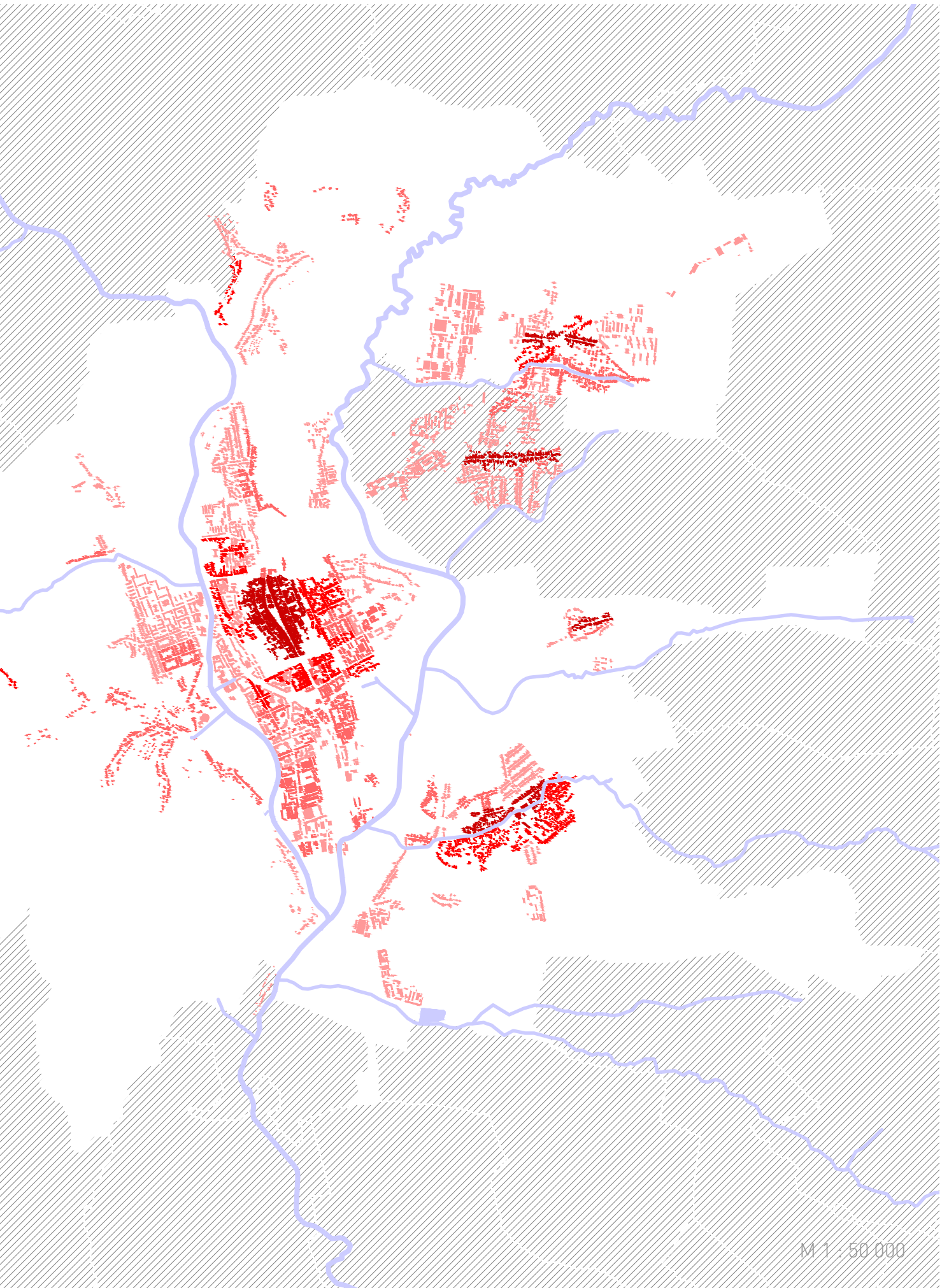
Historické jadro mesta Prešov bolo v roku 1955 vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu.

Po roku 1949 do roku 1952 sa začala rozsiahla bytová zástavba. V rokoch 1952 až 1962 potom nasledovala ďalšia, kvalitatívne iná etapa výstavby. V tomto období sa začali stavať Prešovské sídliská a to v štrnástich lokalitách. Objavil sa však náznak tvorby obytných súborov, napríklad Sídlisko I. Druhým uceleným súborom bola zástavba v uliciach Gottwaldova, dnes 17. novembra a Jarná.

V roku 1960 nastúpil konštrukčný systém T 06B a s ním plánovanie Sídliska II. a III. V roku 1966 začala výstavba veľkého obytného súboru Sídlisko III. Výstavba sa presunula severným smerom, za ulicu Levočskú. Obytný útvar mal rozsah viac ako 30 hektárov. Ďalšia sériová výstavba prebiehala vo forme typových a radových rodinných domov na okraji mesta.

V roku 1964 začala výstavba autobusovej stanice v Prešove. V 1967 v južnej časti Prešova už bola v prevádzke vtedy jedna z najmodernejších autobusových staníc ČSAD na Slovensku.

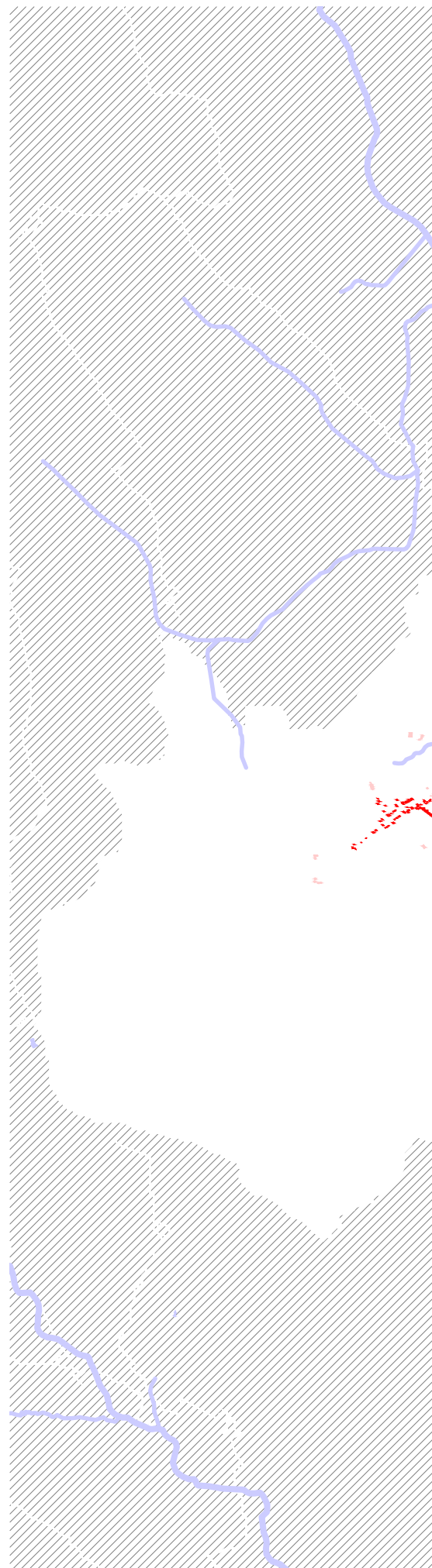
M 1 : 50 000

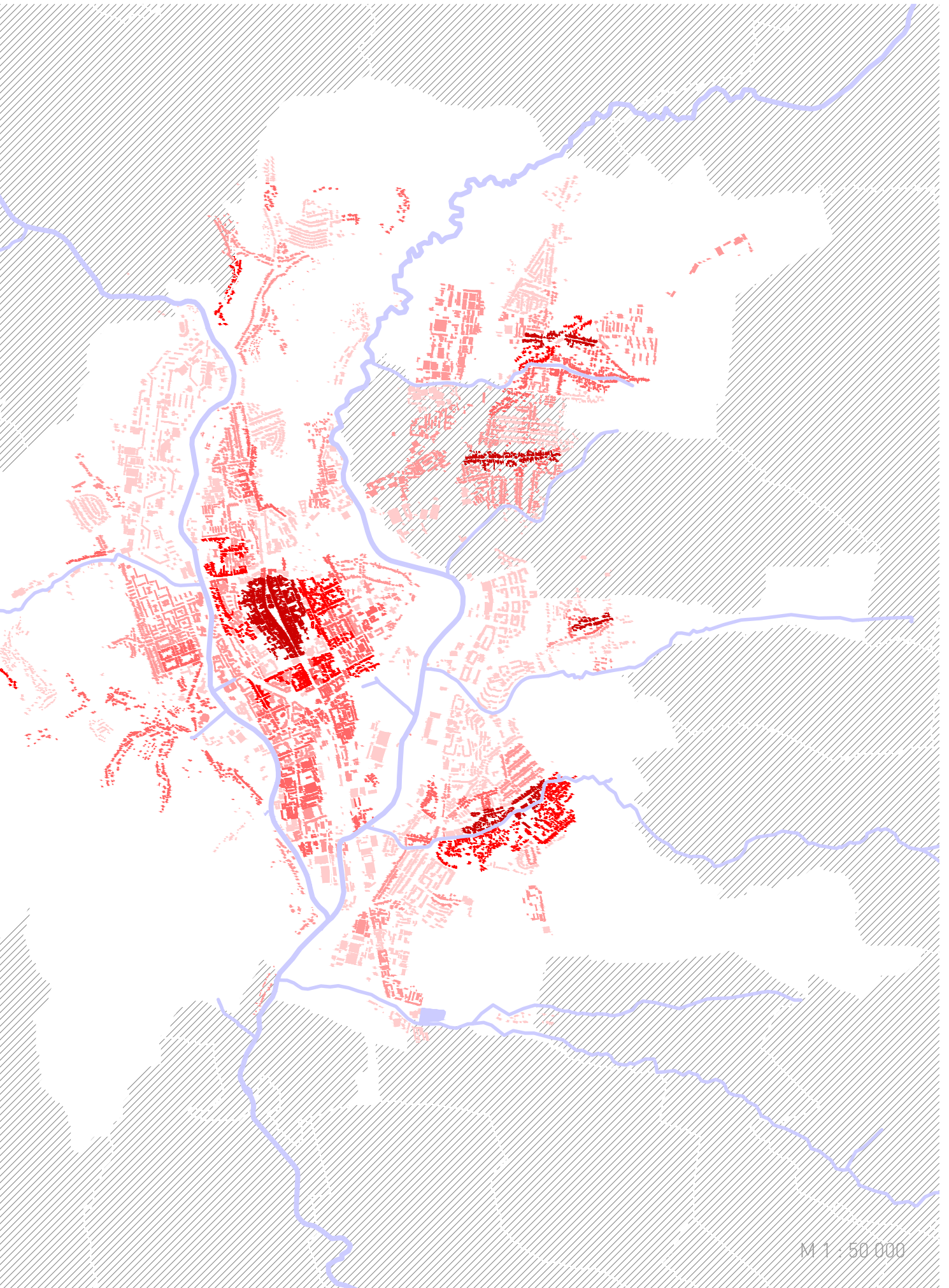
ZÁSTAVBA 1970 - SÚČASNOSŤ

V období po roku 1970 sa dostavovali socialistické panelové sídliská. Príbúdali nové veľké stavby občianskej vybavenosti ako sú hvezdáreň, športová hala, zimný štadión, Divadlo Jonáša Záborského a obchodné domy symbolizujúce dodnes bývalý režim.

Výstavba v období začiatku nového tisícročia stagnovala. Život v meste začal byť závislý na okolitých obciach a na dochádzajúcich obyvateľov z okolia. Po prevrate Prešov zažil nárast nezamestnanosti späť aj so ztváraním priemyselných podnikov, ktoré vznikli v minulom storočí.

V súčasnosti sa v meste stavajú veľké shopping mall-y a rieši sa nevyhovujúca dopravná situácia dostavbou diaľnice a mestského obchvatu. Medzi najnovšie už hotové projekty patrí rekonštrukcia starého solivaru a medzi plánované centrálny mestský park a revitalizácia Kmeťovho stromoradia, zatiaľ vo fázi vyhlásenia súťaže.

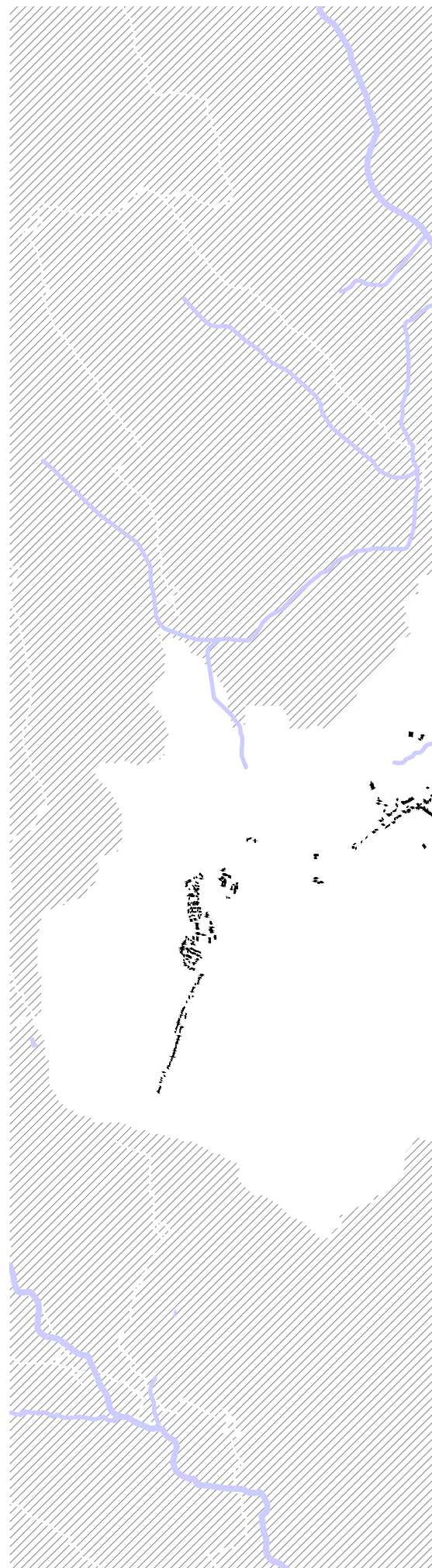

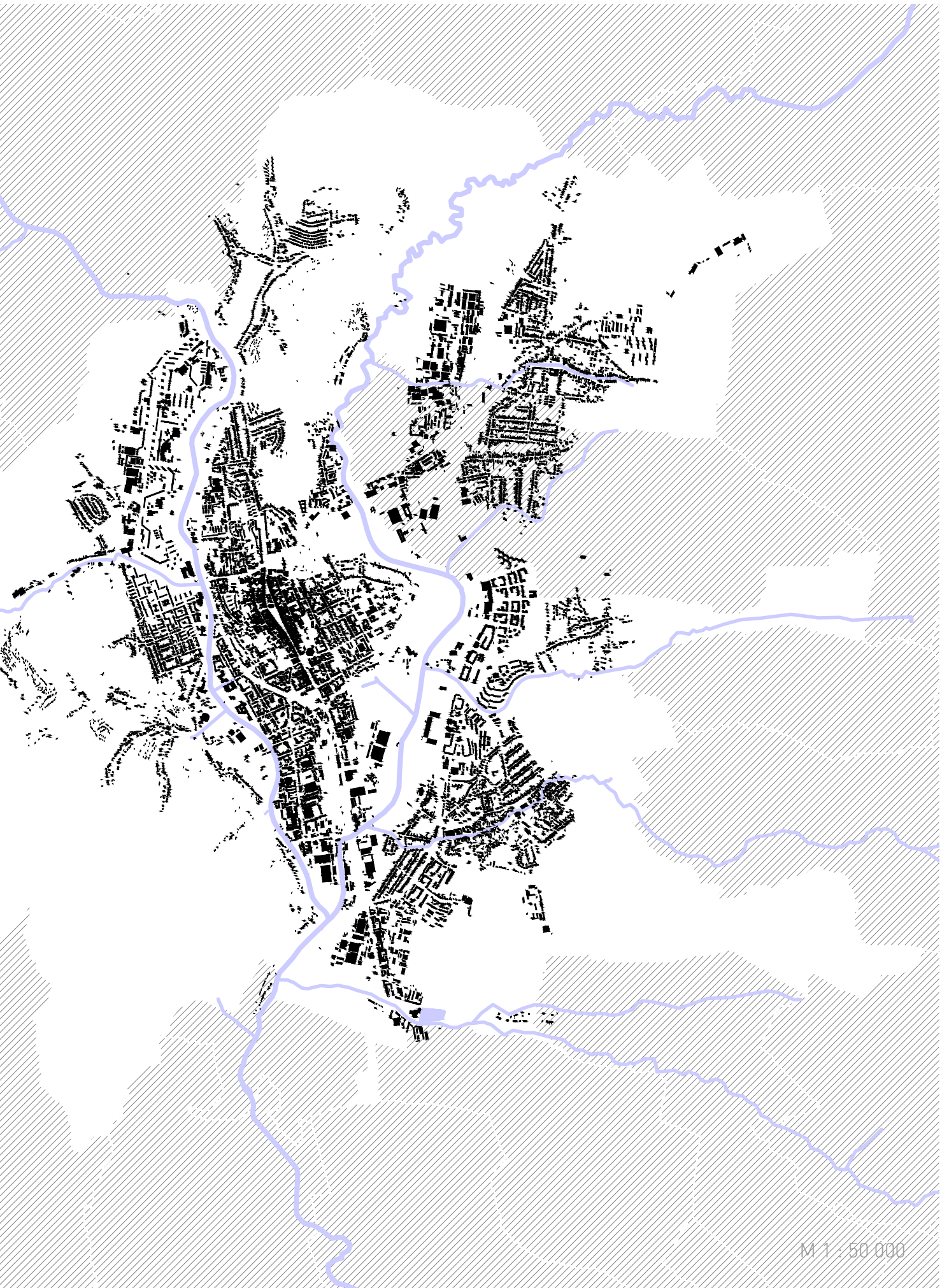

M 1 : 50 000

SÚČASNÝ STAV

schwarzplan

M 1 : 50 000

ČLEZENIE MESTA

Prešov je metropolou regiónu Šariš a sídlom najväčšieho slovenského samosprávneho kraja. Administratívne sa člení na 4 katastrálne oblasti: Prešov, Solivar, Šalgovík, Nižná Šebastová.

Katastrálne územia:

Prešov, Nižná Šebastová, Solivar, Šalgovík

Mestské časti:

- I. Rúrky, Sídliisko III.
- II. Cemjata, Vydumanec, Kalvária, Sídliisko II., Borkút, Pod Kamennou baňou, Pod Wilec hôrkou
- III. Dúbrava, Šidlovec, Surdok, Kúty, Nižná Šebastová, sever mesta
- IV. Stred mesta, Staré mesto
- V. Solivar, Soľná baňa, Sídliisko Šváby
- VI. Sekčov 1-4
- VII. Sekčov 5-7, Šalgovík

Ostatné časti:

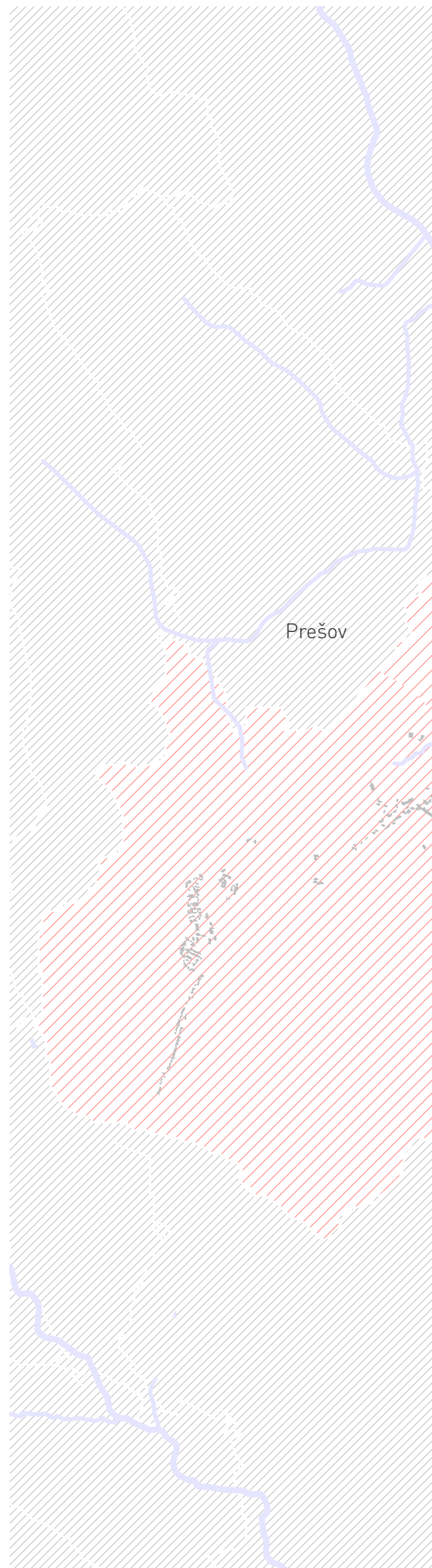
Cemjata, Delňa, Dúbrava, Kalvária, Rúrky, Soľná Baňa, Šarišské Lúky, Širpo, Šidlovec, Táborsko, Teľov, Vydumanec, Borkút, Kúty, Surdok

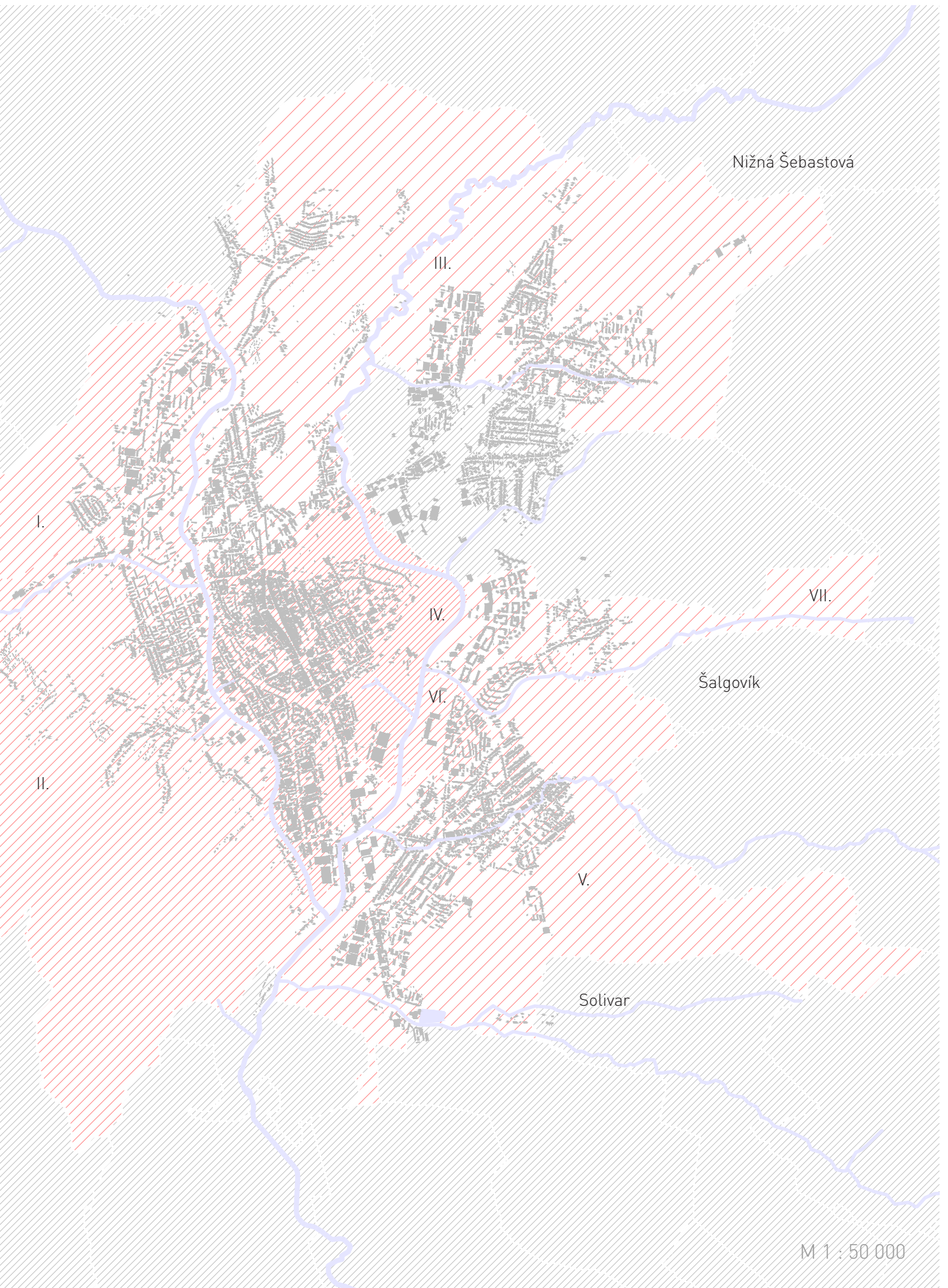
Sídliská:

Duklianskych hrdinov, Mier, Mladosť, Sekčov, Sídliisko II, Sídliisko III, Šváby

Bývalé mestské časti:

Haniska [1970 – 1990], Ľubotice [1970 – 1990], Šarišské Lúky [1970 – 1990, od roku 1990 súčasť obce Ľubotice]

Nižná Šebastová

III.

I.

VII.

IV.

Šalgovík

VI.

II.

V.

Solivar

M 1 : 50 000

DOPRAVA

V meste sa križujú cesty I/18 (Poprad – Michalovce), I/68 (smer Stará Ľubovňa), I/20 (smer Košice) a buduje sa juhozápadné prepojenie diaľnice D1 (Poprad – Košice). Prešovom vedie železničná trať Košice – Muszyna, na ktorú sa pripájajú trate do Humenného a Bardejova. Košice ležia 36 km južne, Poprad 75 km západne, Bardejov 41 km severne a Vranov nad Topľou 46 km východne.

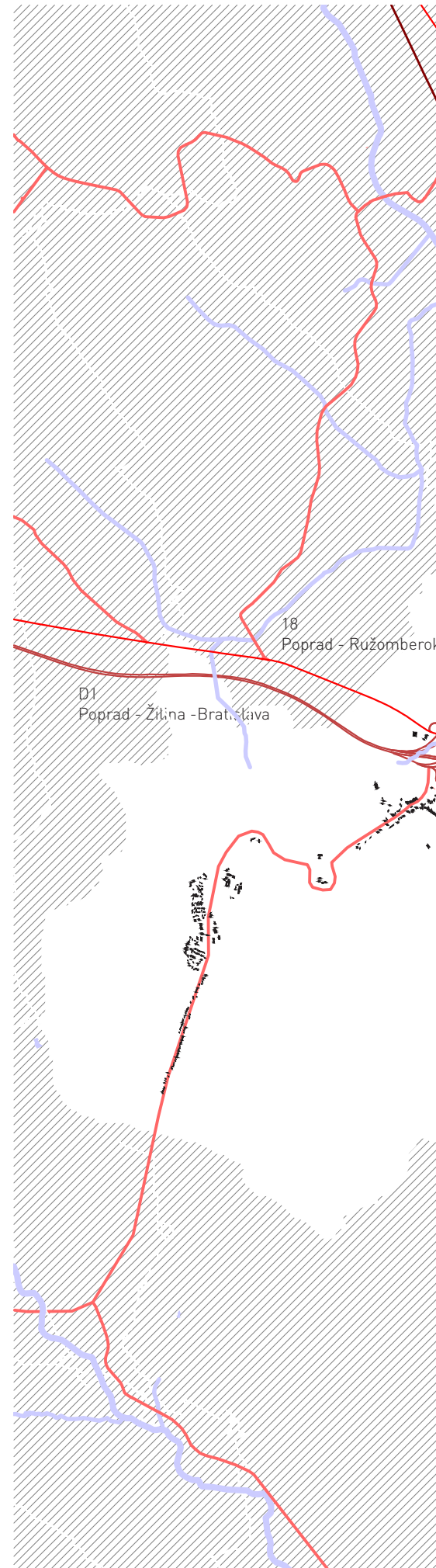
Prešov je spojený diaľnicou D1 smerom na juh s Košicami, smerom na západ s Popradom a Ružomberkom. Dokončenie jej nadväzujúcich úsekov umožňujúcich diaľničné spojenie do Bratislavy a Žiliny je predpokladané v roku 2024. Kvalitné prepojenie s Poľskom cez Svidník a Maďarskom má priniesť rýchlostná cesta R4.

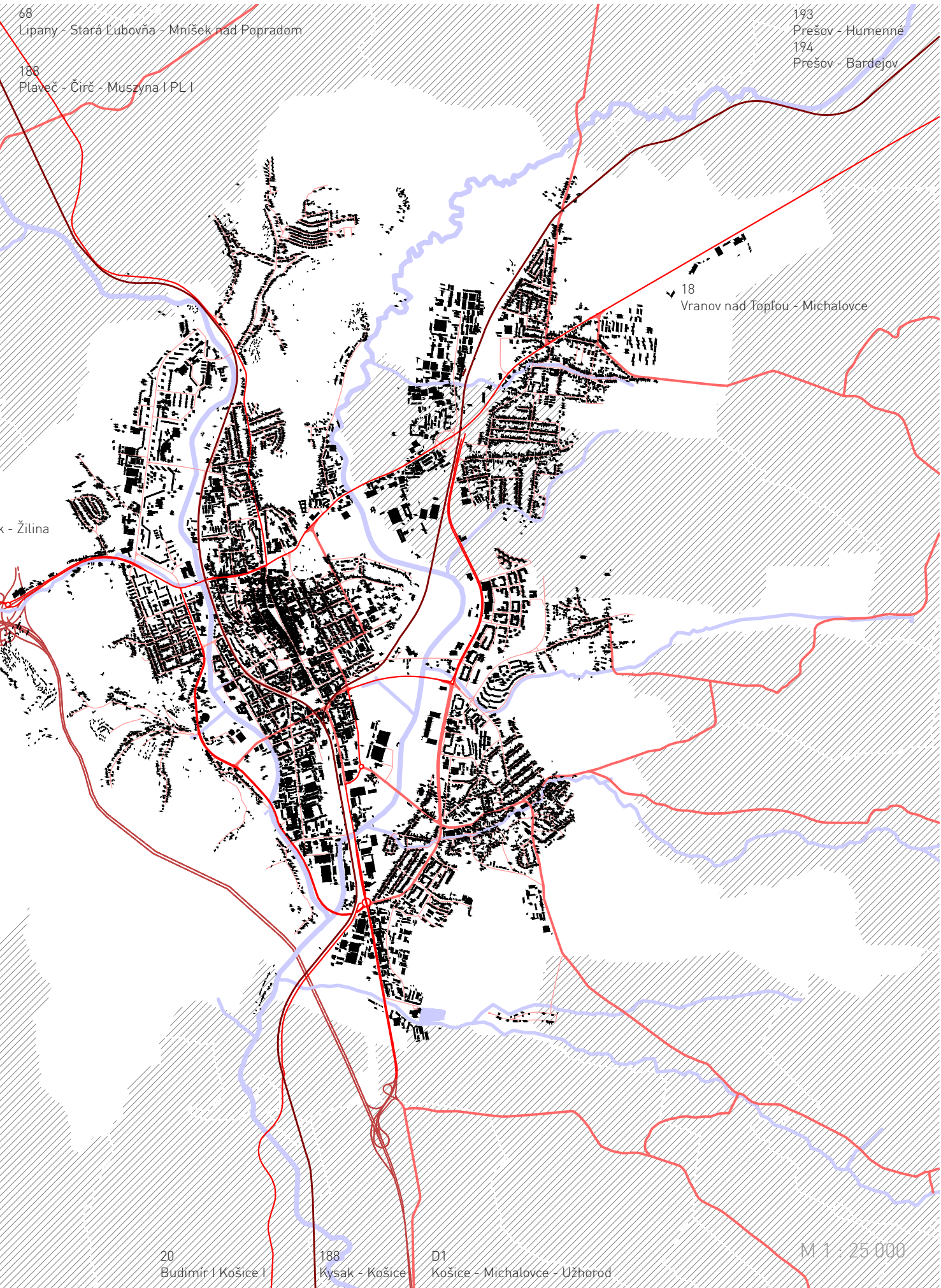
V súčasnosti Prešov nemá žiaden obchvat, avšak vo výstavbe je juhovýchodný diaľničný obchvat, ktorý bude tvoriť časť diaľnice D1, a v pláne je výstavba severného obchvatu, ktorý bude súčasťou rýchlostnej cesty R4. Diaľničný prešovský obchvat po vybudovaní obíde mesto, odkloní tranzitnú dopravu na všetky smery a prepojí D1 s R4. Začne v križovatke D1 Prešov- Juh, pokračovať bude smerom na severozápad, ku križovatke Prešov- západ, tam sa napojí na už sprejazdnené časti diaľnice D1, na tejto križovatke sa napojí R4 na D1. Začiatok výstavby juhozápadného obchvatu je naplánovaný na apríl 2017. Ukončenie výstavby obchvatu D1 je naplánované v 6/2021.

Železničné napojenie:

Železničná stanica Prešov	Hlavná stanica
Železničná zastávka Prešov	Staré mesto
Železničná stanica Prešov	Šarišské Lúky
Železničná zastávka Prešov	Nižná Šebastová

	cestné komunikácie: diaľnice, rýchlostné cesty
	cestné komunikácie: cesty
	miestne a účelové komunikácie
	železnice

68
Lipany - Stará Ľubovňa - Mníšek nad Popradom

188
Plaveč - Čirč - Muszyna I PL I

193
Prešov - Humenné
194
Prešov - Bardejov

18
Vranov nad Topľou - Michalovce

k - Žilina

20
Budímir I Košice I

188
Kysak - Košice

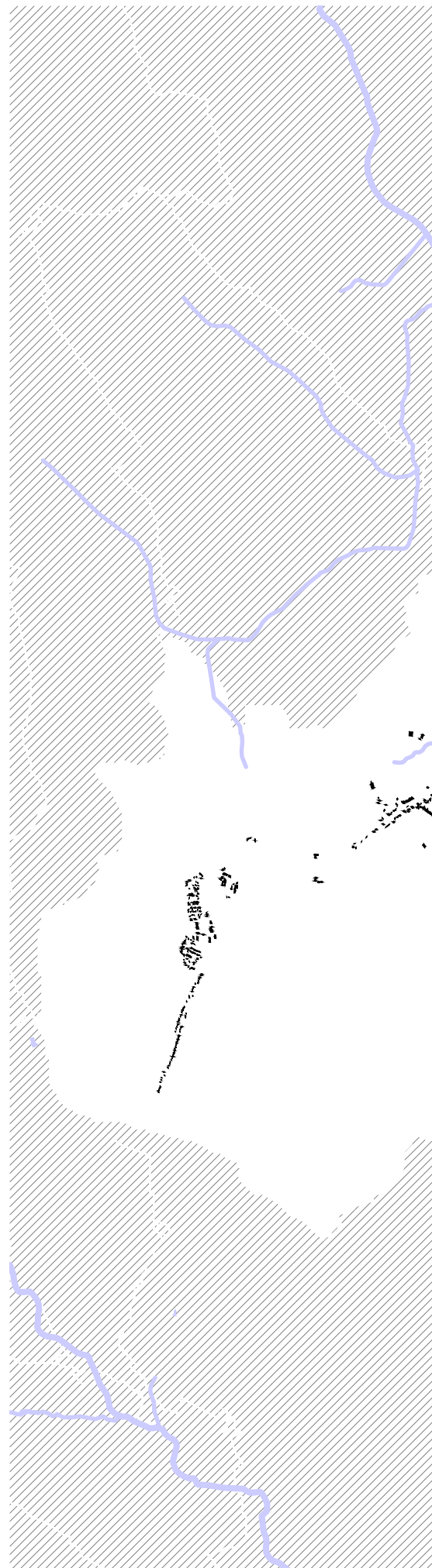
D1
Košice - Michalovce - Užhorod

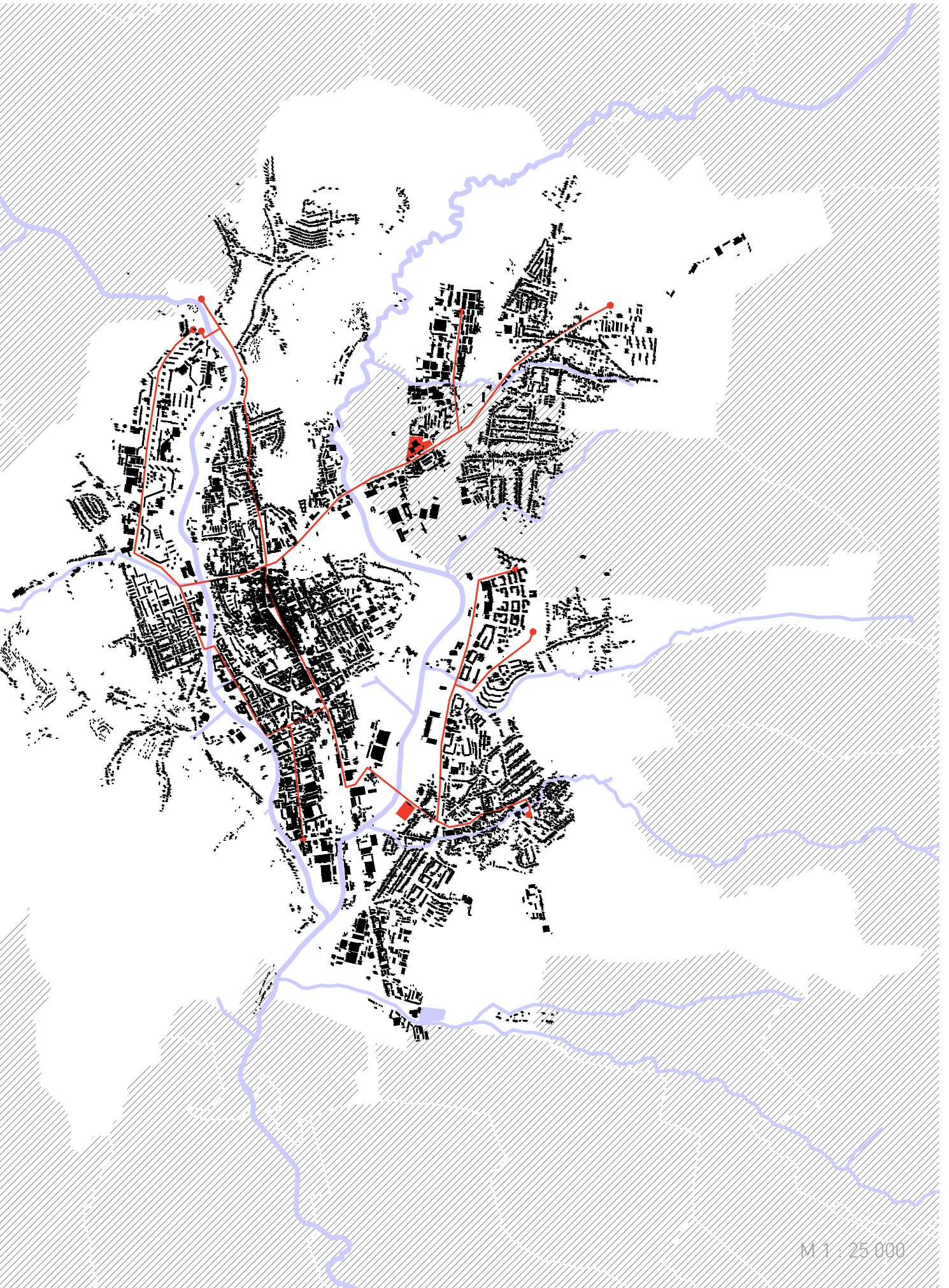
M 1 : 25 000

MESTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA

Mestskú hromadnú dopravu zabezpečuje Dopravný podnik mesta Prešov, a. s., ktorý prevádzkuje spolu 45 liniek pravidelnej mestskej hromadnej dopravy týmito dopravnými prostriedkami:

trolejbusy	linky:	1, 2, 4, 5, 5D, 7, 8, 38
autobusy	denné linky:	10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 28, 29, 30, 32, 32A, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48
	nočné linky:	N1, N2, N3

M 1 : 25 000

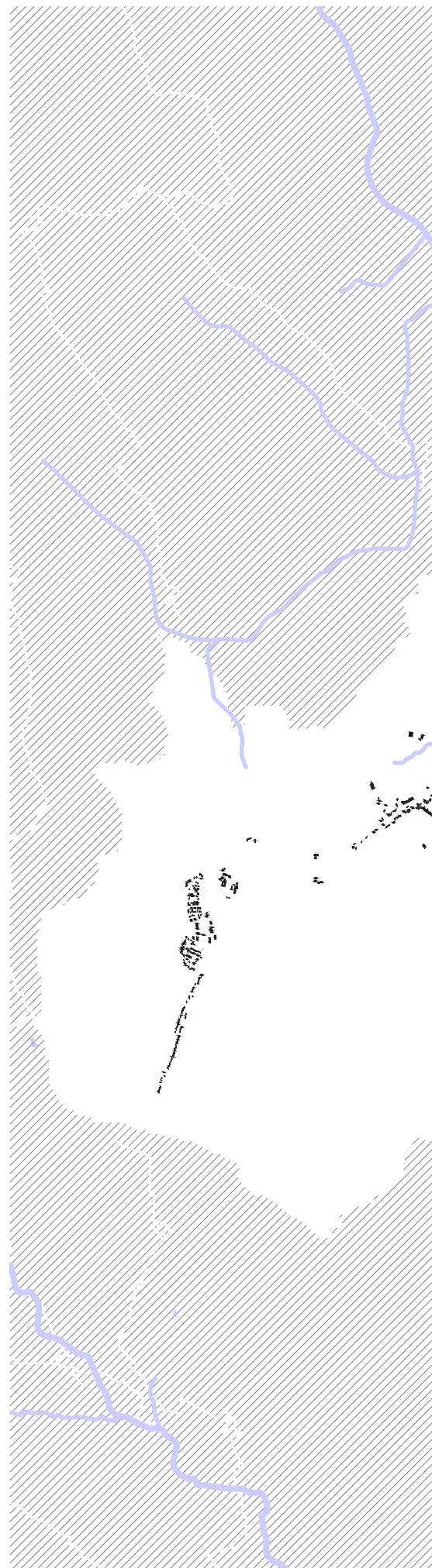
NÁMESTIA A PARKY

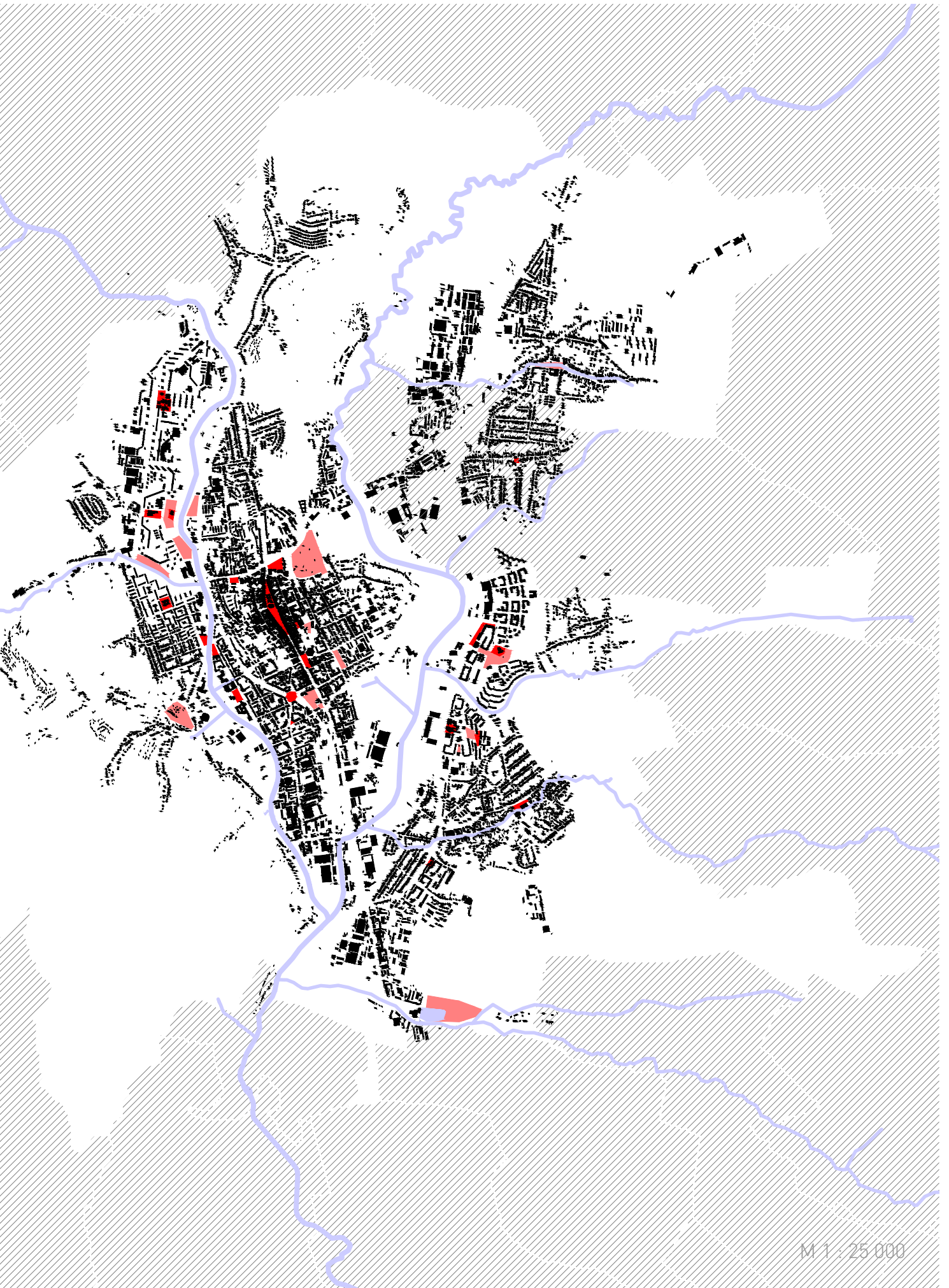

Námestia

Parky

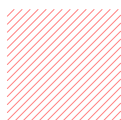

M 1 : 25 000

ZELEŇ

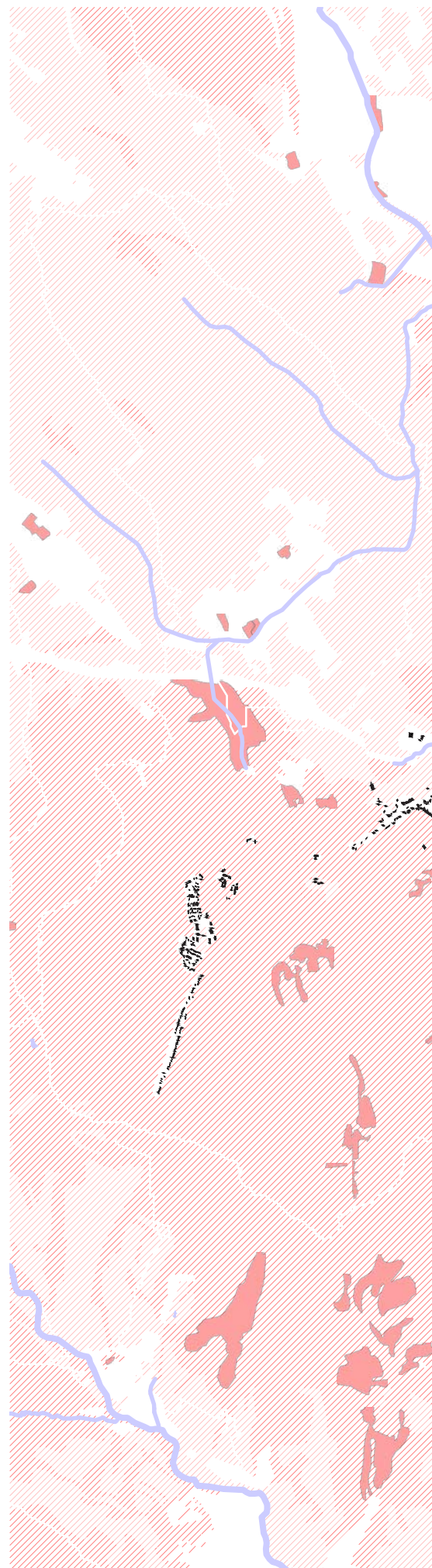
Mestská zeleň a zeleň v zástavbe

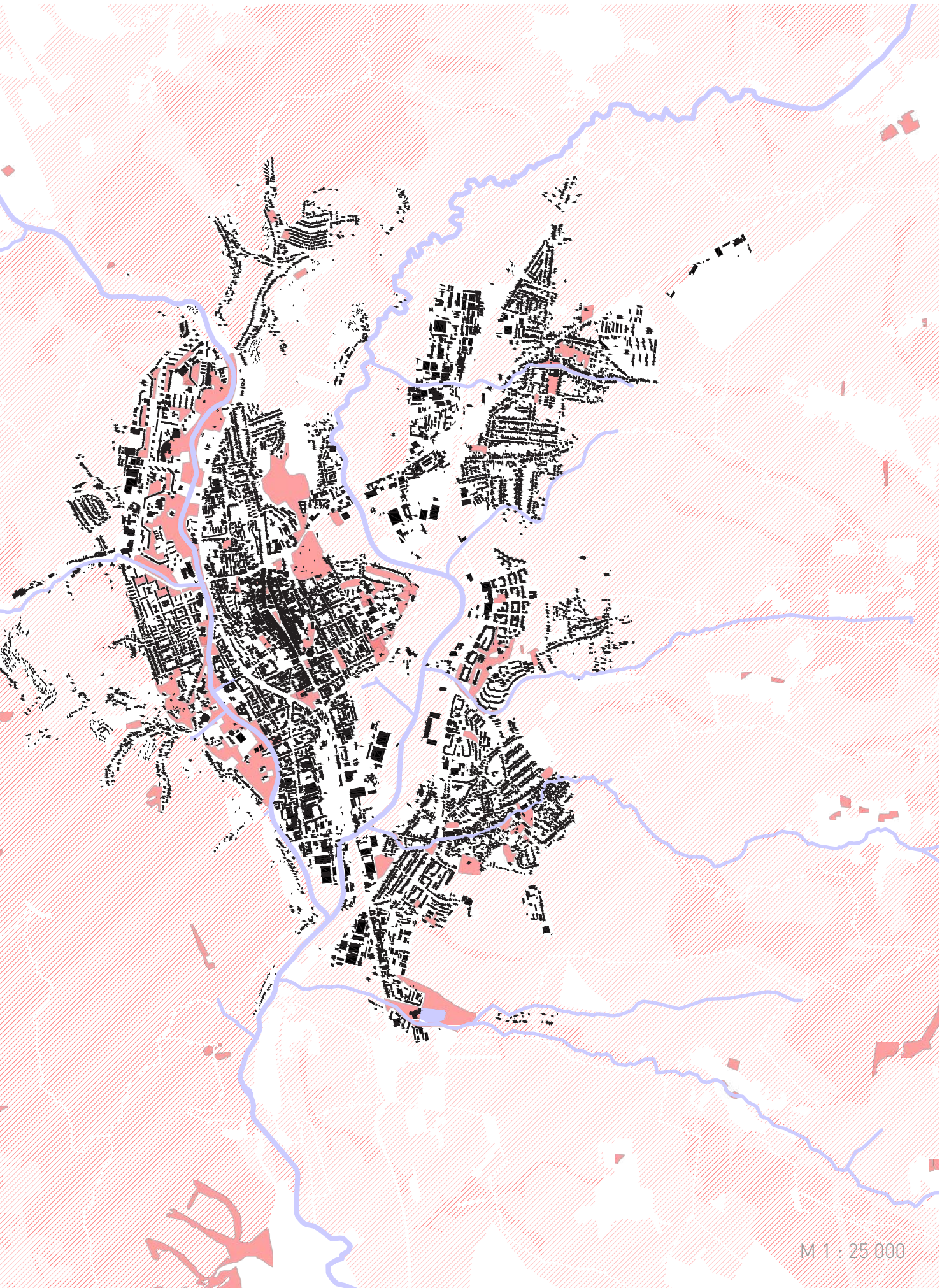

Lesy a divoká vegetácia

Lúky, polia a pastviny

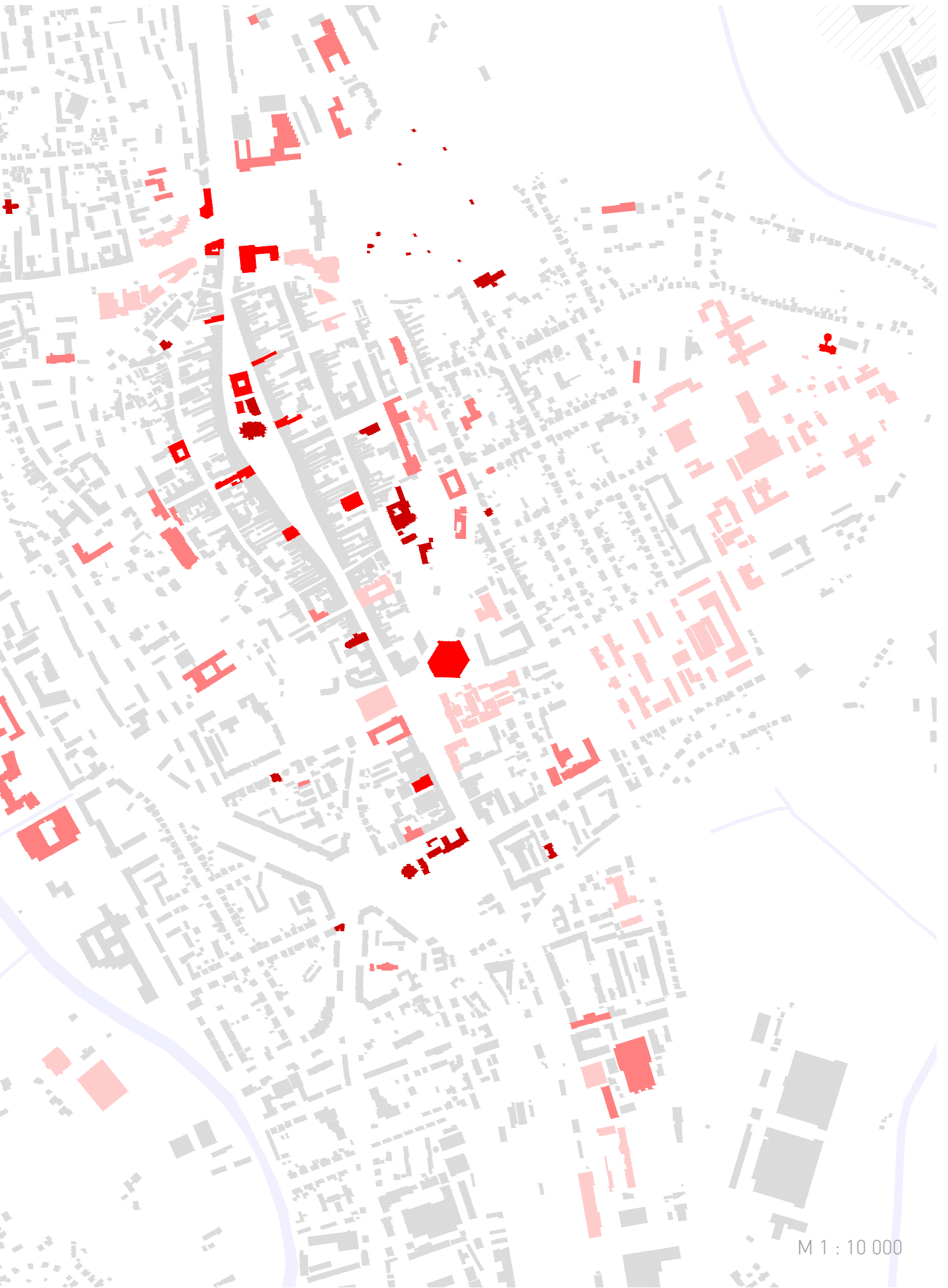

M 1 : 25 000

ROZLOŽENIE FUNKCIÍ V MESTE

	Sakrálne stavby	(kostoly, kaplnky, kláštory,...)
	Kultúrne stavby	(divadlá, knižnice, múzeá, galérie,...)
	Stavby pre vzdelávanie	(materské, základné, stredné, vysoké školy)
	Mestská vybavenosť	(úradý, administratíva, zdravotníctvo, služby)

M 1 : 10 000

UVAŽOVANÉ MIESTA

Po predošlých analýzach a výstupoch dát vyberám podľa kritérií vhodné miesta pre umiestnenie novostavby Štátnej vedeckej knižnice.

Kritériá výberu :

1. Umiestnenie v centre sídla
2. Dostupnosť do 15 min použitím MHD alebo osobnej dopravy
3. Blízkosť škôl
4. Voľba miesta má zaistiť akustickú pohodu v budove
5. Napojenie na parkovú úpravu.
6. Prijemný, zaujímavý výhľad oknami z užívateľských miest
7. Priestor pred budovou zdôrazňuje význam budovy

Miesta

1. Sídliisko III. miesto zadané v súťaži

Pozemok na Sídlišku III. bol odkúpený mestom pre účel súťaže, nachádza sa mimo centrum mesta v obytnej zóne. Parcela je napojená na mestskú hromadnú dopravu zastávkami Clementisova a Poliklinika vo vzdialenosti približne 4 minúty. Od hlavnej vlakovkej a autobusovej stanice je vzdialená približne 4 kilometre. Dnes sa v okolí pozemku nachádza obchodný dom Kaufland, panelové bytové domy a neďaleko sa nachádza nábrežie rieky Torusy.

2. Proluka pri gymnáziu Konštantínová

Pozemok sa nachádza v ulici Slovenská a jeho dostupnosť a význam je priaznivý pre stavbu kultúrno-vzdelávacej inštitúcie. Je v kontakte s gymnáziom Konštantínová, ktorého časť slúži dodnes ako kláštor. Dostupnosť parcely je obdobná ako u predošlej. Dnes sa na mieste nachádza jedno z mála pozemných parkovísk v historickom centre Prešova.

3. Kmeťovo stromoradie

Pozemok na Kmeťovom stromoradí sa nachádza za divadlom Jonáša Záborského. Obklopuje ho zeleň a naväzuje na pozostatok bývalých mestských hradieb pod ktorými sa nachádza park Záhrada umenia. Kmeťovo stromoradie lemuje pás niekdajšieho opevnenia mesta. Vymedzujú ho kláštorne stavby a budovy cirkevných škôl. Miesto je dostupné zo zastávok Veľká pošta a Hlavná. Vzdialenosť od vlakovkej a autobusovej stanice je približne 2 kilometre. Prostredie je pokojné a späté so zeleňou, pričom hneď za divadlom sa odohráva rušný život mesta.

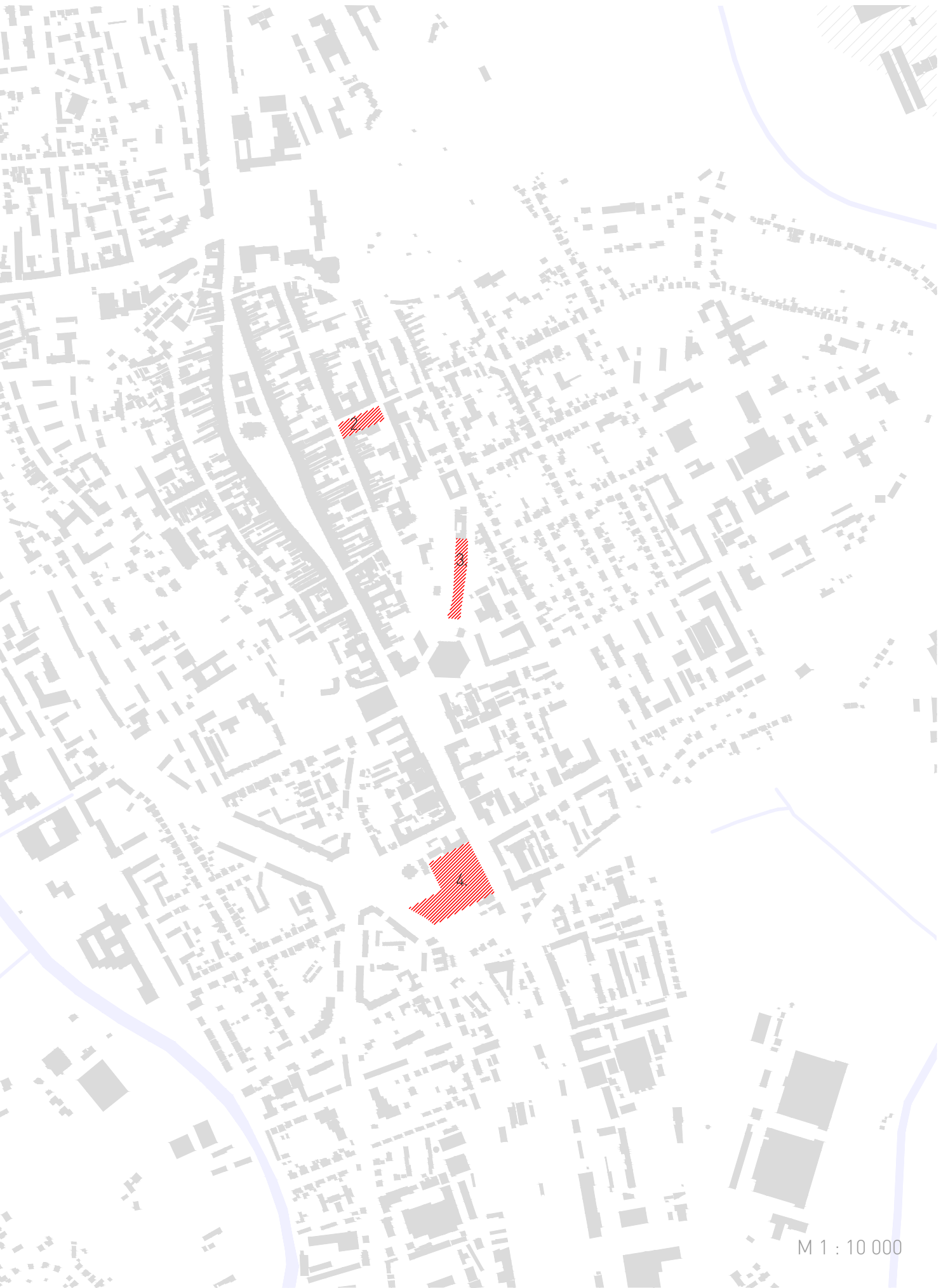
4. Čierny most

Miesto pri čiernom moste sa nachádza na predĺženej ose centra. Dnes sa na pozemku nachádza za bránou neudržiavaný neprístupný park. Z jednej strany je lemovaný hlavnou cestou ústiaceou do centra a zo strany druhej železnicou prímestských vlakov. Hneď vedľa stojí zastávka trolejbusu Čierny most. Toto miesto je na rozmedzí historického jadra a rozpadajúcej sa zástavby socializmu. Knižnica by mu navrátila život a predĺžila pomyselnú líniu centra smerom k vlakovkej a autobusovej stanici vzdialenej približne 1 kilometer.

Pozn. 1 žiaden z pozemkov 2.-5. nie je vo vlastníctve mesta

Pozn. 2 pozemok 1. taktiež nebol vo vlastníctve mesta, bol odkúpený pre účel súťaže

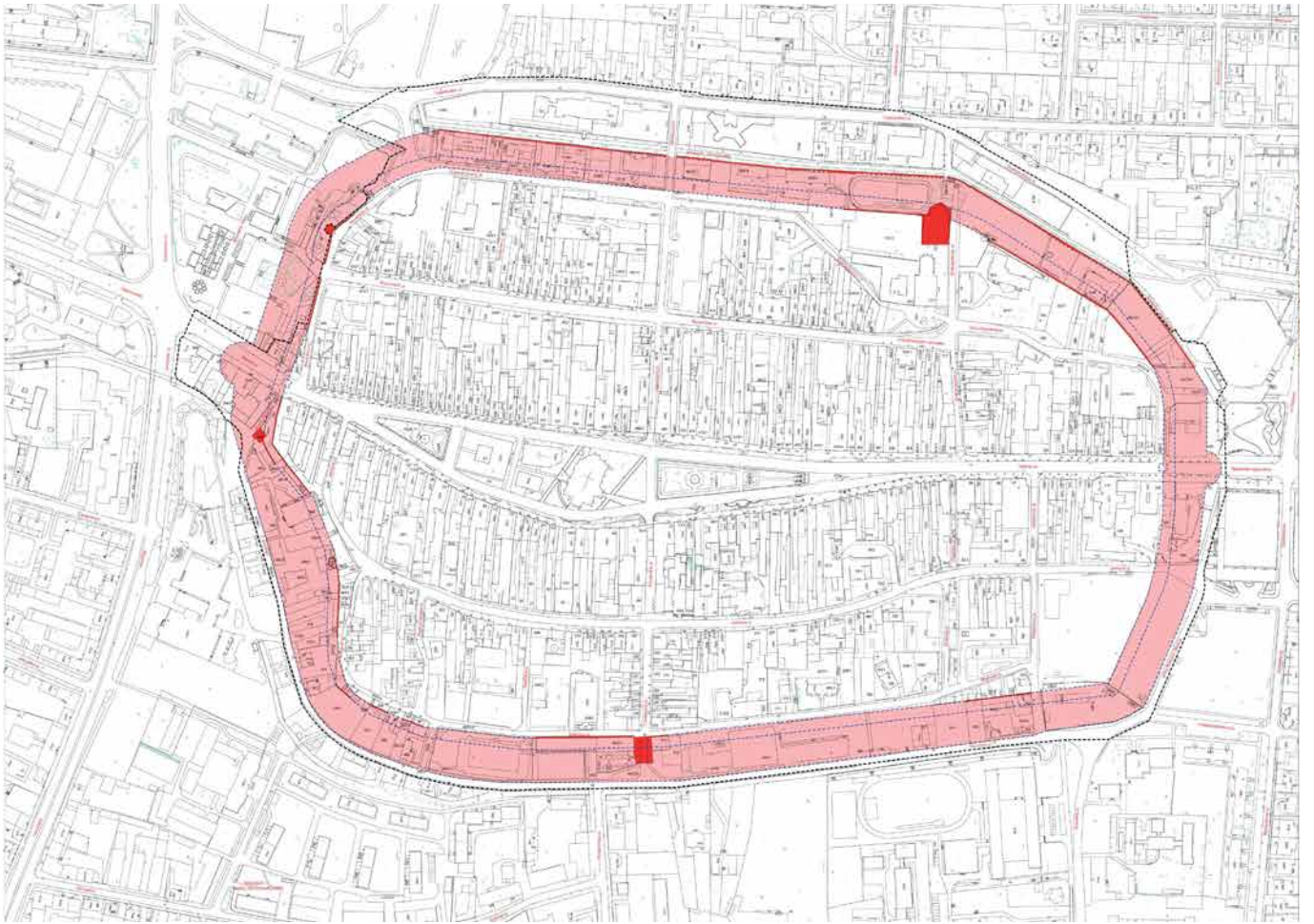

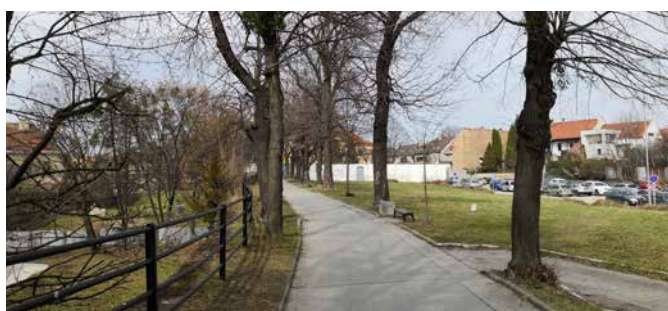
M 1 : 10 000

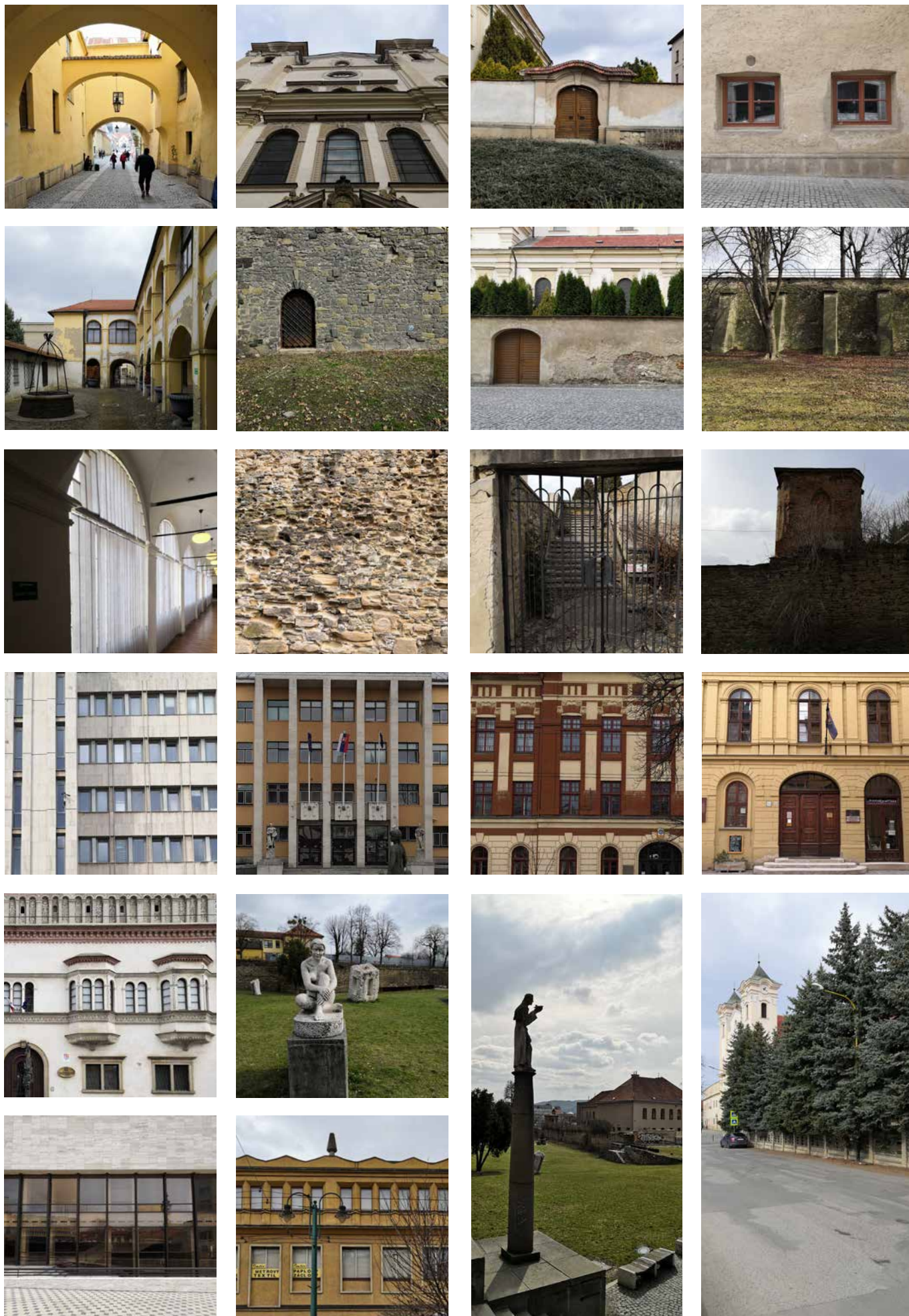
RIEŠENÉ ÚZEMIE

Riešené územie sa nachádza v historickom srdci mesta. Prešov ako pôvodné stredoveké mesto rástol od centrálného námestia smerom k mestským hradbám. Práve hradobný okruh definuje štruktúru centra. Podstatná časť je z nich ešte zachovaná a lemuje ju zelený pás okolo celého stredovekého mesta. Práve na jeho okraji už historicky nachádzali svoje miesto významné budovy. Po prstenci hradieb už ostalo nezastavaných len pár miest. A práve jedno z nich, na Kmeťovom stromoradí vyberám ako miesto pre novú budovu Štátnej vedeckej knižnice v Prešove. Susediace mestské hradby vytvárajú rozhranie medzi parkom a stromoradiím, ktoré ústi pri divadle Jonáša Záborského na rušné námestie. Doplnením zástavby lemujúcej chodník v aleji stromov sa knižnica stane dominantou pri vstupe do pokojnej časti mestkej zeleň. Na území sa nachádza dominanta Františkánskeho kostola, areál farnosti Evanjelickej cirkvi, Stredná zdravotnícka škola, Polícia SR a divadlo Jonáša Záborského (viz. širšie vzťahy). Budova bude dostupná zo zastávok Veľká pošta a Hlavná. V dochádzkovej vzdialenosti priameho centra a vlakovej, autobusovej stanice. Priestor sa nachádza v blízkosti stredných škôl, gymnázií a na každodennej ceste študentov prúdiacich do vysokoškolského areálu. Pozemok má rozlohu 4000 m², čo znamená, že je schopný dodržať predpokladaný stavebný program knižnice. V spojení so zeleňou a dostupnosťou dopravy sa stáva ideálnym miestom pre novú budovu knižnice.

B STAVEBNÝ PROGRAM

NOVOSTAVBA ŠTÁTNEJ VEDECKEJ KNIŽNICE V PREŠOVE

„Už staroveké národy si vážili myšlienky múdrych ľudí a zaznamenávali ich písmom na čokoľvek v snahe zachovať budúcim generáciám významné dedičstvo. A práve knižnice sa stali miestami, ktoré ukrývali múdrosti ľudstva zhromažďované počas mnohých storočí... Akú úlohu v 21. storočí teda budú mať tradičné knižnice? Rovnako dôležitú ako v minulosti...“

(Mgr. Valéria Závadská - riaditeľka ŠVKPO)

Mesto Prešov, so snahou vytvoriť modernú knižnicu 21. storočia, ktorá bude situovaná v jednej budove s veľkokapacitným skladom, a stane sa inštitúciou v pravom slova zmysle ako jej prináleží, vyhlásilo v roku 2006 verejnú súťaž na architektonické riešenie novostavby Štátnej vedeckej knižnice v Prešove.

Pozemok pre túto stavbu bol vybraný na Sídlišku III., v ulici Levočská. Do dnešného dňa sa nič nedeje. Aj po ukončení súťaže, ktorá mala svojho víťaza, návrh nebol realizovaný z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. Svojou diplomovou prácou by som chcel na túto skutočnosť reagovať a znova rozpútať diskusiu o realizácii tohoto projektu.

Návrh bude rozvíjať stavebný program, ktorý bol daný vyhlásením architektonickej súťaže a hľadať čo najoptimálnejšie riešenie tohoto stavebného zámeru.

Ďalšou témou práce bolo overenie pôvodne vybranej parcely mestom. Tá sa mi nezdá byť vhodou z niekoľkých dôvodov. Cieľom bolo teda nájsť vhodné miesto pre novostavbu Štátnej vedeckej knižnice v Prešove, ktoré bude zodpovedať náplni tejto inštitúcie, bude dobre dostupné a doplní súčasnú štruktúru mesta Prešov.

Znenie súťaže:

Architektonické riešenie novostavby štátnej vedeckej knižnice v Prešove
I Vybrané časti I

Dôvody vyhlásenia súťaže

V súčasnosti sa Štátna vedecká knižnica (ŠVK) nachádza v šiestich objektoch v Prešove a jeho mestských častiach (Dúbrava a Solivar) a v štyroch objektoch mimo Prešova (Veľký Šariš a Záborské). Rozptýlenie prevádzky knižnice spôsobuje neefektívne vynakladanie finančných prostriedkov; zlý stavebno-technický stav budov vyžaduje sústavné riešenie havarijných situácií a spôsobuje nevyhovujúce podmienky pre služby čitateľom.

Cieľ súťaže

Knižnice sa postupne transformujú z viac či menej uzavretých inštitúcií, poskytujúcich tradičné služby viazané na vlastné fondy, na inštitúcie s podstatne širším kultúrno-spoločenským významom. Cieľom tejto súťaže bolo preto získať návrh knižnice ako moderného, multifunkčného, kultúrneho, vzdelávacieho a informačného centra.

História snahy o novostavbu ŠVKPO :

1978 -1979	Ideový projekt novostavby a investičný zámer - nerealizované
1987 -1988	Projekt rekonštrukcie pobočky na Hlavnej ulici - nerealizované
2003 -2004	Myšlienka novostavby, Návšteva MK SR, hľadanie lokality, výber miesta v ulici Matice Slovenskej, odkúpenie pozemku
2005	Predloženie návrhu na novostavbu MK SR, zaradená do rozvojového programu
2006	Verejná súťaž, výsledok, Predloženie MK - nerealizované
2007 -2009	Predloženie návrhu znova - nerealizované

Dôvody pre novostavbu :

Nevyhovujúce a schátralé objekty skladov
Sklady sú mimo prevádzok - veľká logistická vzdialenosť
Voľný prístup užívateľov k fondu je takmer nulový
Roztrieštenosť poskytovaných služieb, bezbariérové riešenie a parkovanie

Stavebný program

Zónovanie

I. Zóna neregistrovaných návštevníkov

a) vstupný priestor	literárna kaviareň konferenčná sála kopírovacie centrum kníhkupectvo výstavný priestor informácie sociálne zázemie
b) absenčné služby	medziknižničné a výpožičné služby cirkulačná výpožičná služba
c) referenčné, konzultačné, informačné, rešeršné služby	

II. Zóna registrovaných používateľov

a) prezenčné štúdium	špecializované študone
b) voľný prístup	študovne prezenčného štúdia voľne prístupný sklad

Členenie priestorov

I. Priestory pre verejnosť

II. Služobné priestor

III. Depozity

IV. Statická doprava

Členenie priestorov

I. Priestory pre verejnosť

Nekontrolovaná zóna

literárna kaviareň	30 osôb
kníhkupectvo	
kopírovacie centrum	
priestor pre bezpečnostnú službu	
sociálne zázemie pre verejnosť	50 osôb
konferenčná sála	100 osôb
	zázemie
	šatne
šatne	skrinky na čip 60 ks
	vešiaky 200 miest
požičovňa	skrinky 100 miest
	4 zamestnanci
	1 zamestnanec
	samoobslužný pult
	20 miest s PC
	10 miest bez PC
	14 bm regálov
bibliobox	

Kontrolovaná zóna

študovňa humanitných vied	1 zamestnanec 44 miest bez PC 6 miest s PC 70 bm regálov izolovaný priestor pre 8 osôb
študovňa prírodných a technických vied	1 zamestnanec 44 miest bez PC 6 miest s PC 50 bm regálov izolovaný priestor pre 8 osôb
slovanská študovňa	1 zamestnanec 16 miest bez PC 4 miesta s PC 50 bm regálov
študovňa starých tlačí	1 zamestnanec 3 miesta so širokými stolmi 10 bm regálov
študovňa cudzích jazykov	1 zamestnanec 10 miest bez PC 4 miesta s PC izolovaný priestor pre 10 osôb
študovňa práva a ekonómie	1 zamestnanec 10 miest s PC 10 miest bez PC 50 bm regálov
študovňa elektronických médií	1 zamestnanec 25 miest s PC počítačová učebňa 10 miest

II. Služobné priestory

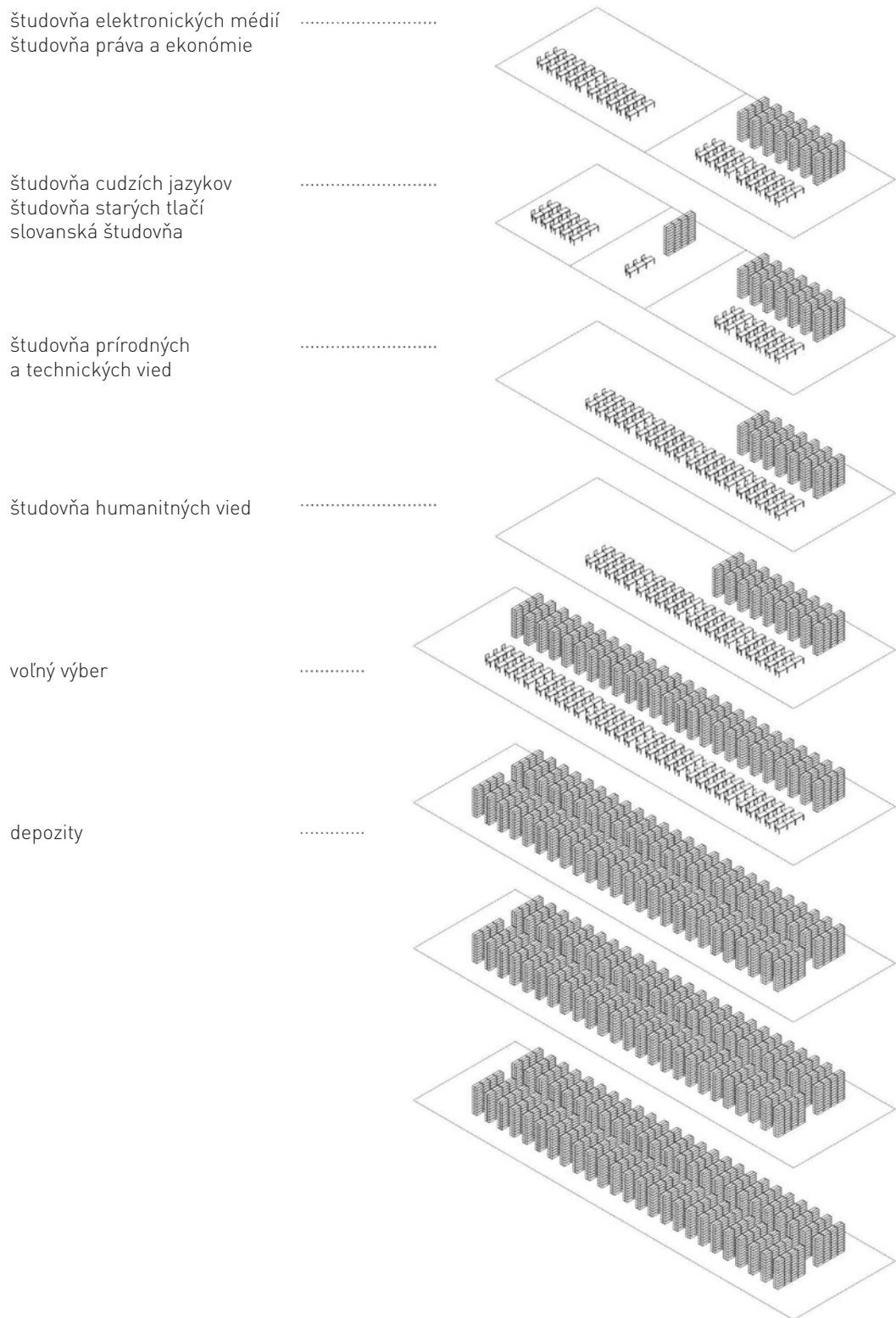
Útvar riaditeľa	riaditeľ rokovacia miestnosť sekretariát, personalistika zasadacia miestnosť kuchynka	1 osoba 10 miest 2 osoby 25 miest
Ekonomicko-technické oddelenie	vedúci oddelenia všeobecné a mzdové účtovníctvo pokladňa sklad MTZ upratovanie skladov expedícia archív	1 osoba 15 ks skriň 2 osoby miesto s PC 8 ks skriň 1 osoba 5 ks skriň 5 bm regálov 4 ks skriň 1 osoba 1 osoba 15 bm regálov
Oddelenie akvizície a spracovania	vedúci oddelenia akvizícia, adjustácia, seriály príručný sklad spracovanie fondu samostatný priestor	1 osoba 4 osoby 1 bm regálu 5 bm regálov 4 osoby 1 bm regálu 8bm regálov
Bibliografické oddelenie	vedúci oddelenia regionálna bibliografia rusínska a ukrajinská bibliografia historické tlače kartotéka	1 osoba 4 bm regálov 2 osoby 2 bm regálov 2 osoby 2 bm regálov 6 bm regálov 16 bm regálov
Oddelenie absenčných služieb	vedúci oddelenia medziknižničné výpožičné služby absenčné služby	1 osoba 2 osoby požičovňa
Oddelenie prezenčných služieb	vedúci oddelenia úsek prezenčných služieb	1 osoba 1 študovne I
Oddelenie informačných technológií	vedúci oddelenia úsek digitalizácie programový a bezpeč. management údržba PC a tech. zariadení sklad technických zariadení servrovňa	1 osoba 2 osoby 3 osoby 3 osoby
Oddelenie ochrany fondov	vedúci oddelenia skladoví zamestnanci kníhviazačská dielňa	1 osoba 4 osoby 2 osoby

III. Depozity

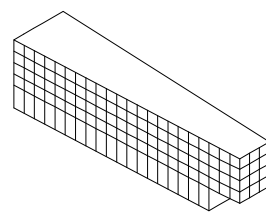
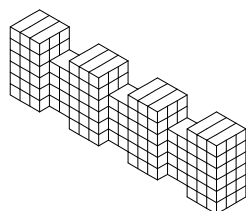
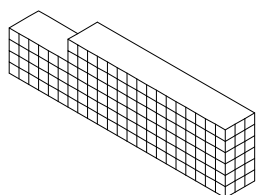
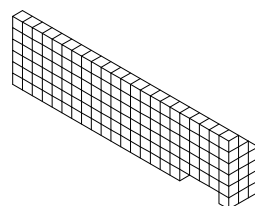
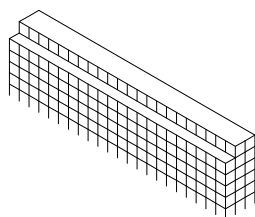
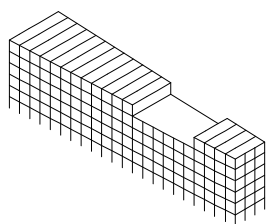
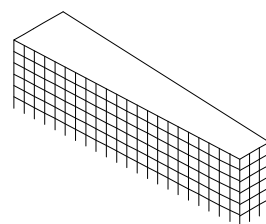
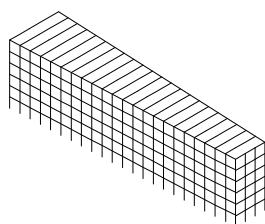
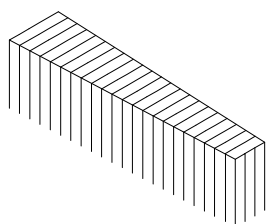
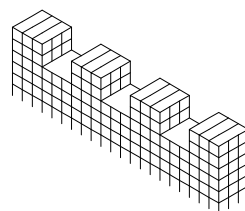
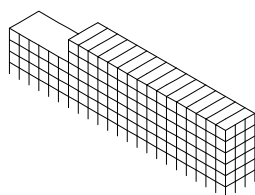
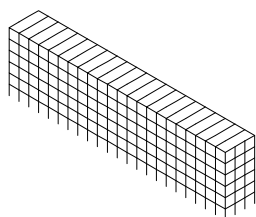
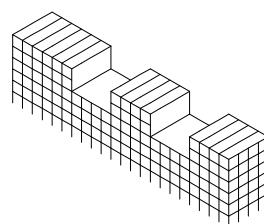
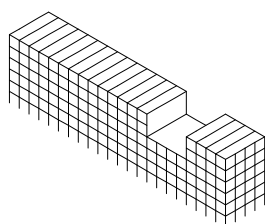
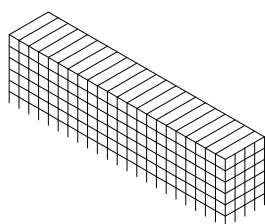
voľný výber	200 bm regálov
voľný výber bežného ročníka	1500 titulov
uzatvorený depozit I kompaktný regálový systém I I knižné výťahy I	25 000 bm dokumentov
depozit historického fondu I knižné výťahy I	200 bm regálov

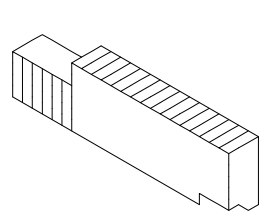
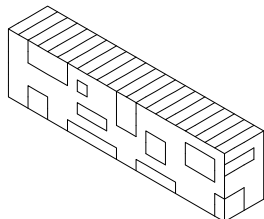
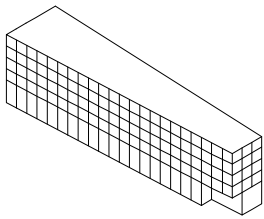
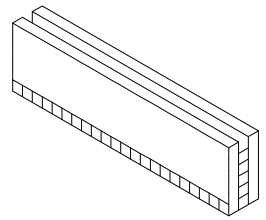
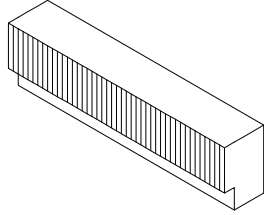
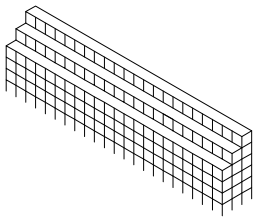
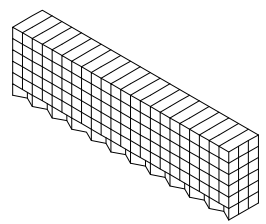
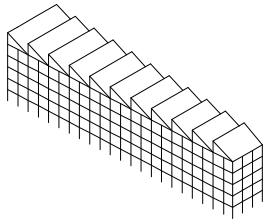
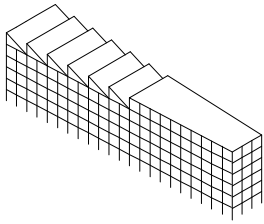
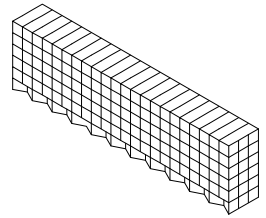
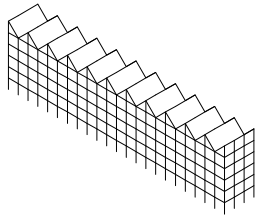
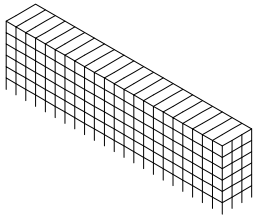
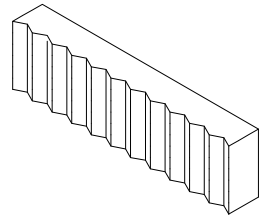
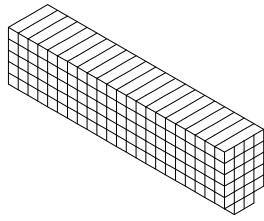
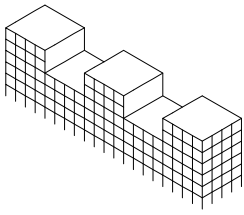
IV. Statická doprava

40 parkovacích miest
3 parkovacie miesta pre OSSOP
stojany pre bicykle

Proces I Varianty hmotového riešenia

Schwarzplan

Urbanistické riešenie a zasadenie budovy do štruktúry mesta vyplýva z podrobných analýz a výsledkov analytických dát spracovaných v diplomnom seminári. Budovou naväzujem na živú kultúrnu časť mesta a pokračujem v urbanisme mesta podľa jeho logiky. Osadzujem budovu knižnice vedľa divadla, vytváram tak silnú kultúrnu a sociálnu väzbu. Staviam na hradobný okruh a zaplňujem jeho posledné prázdne miesto.

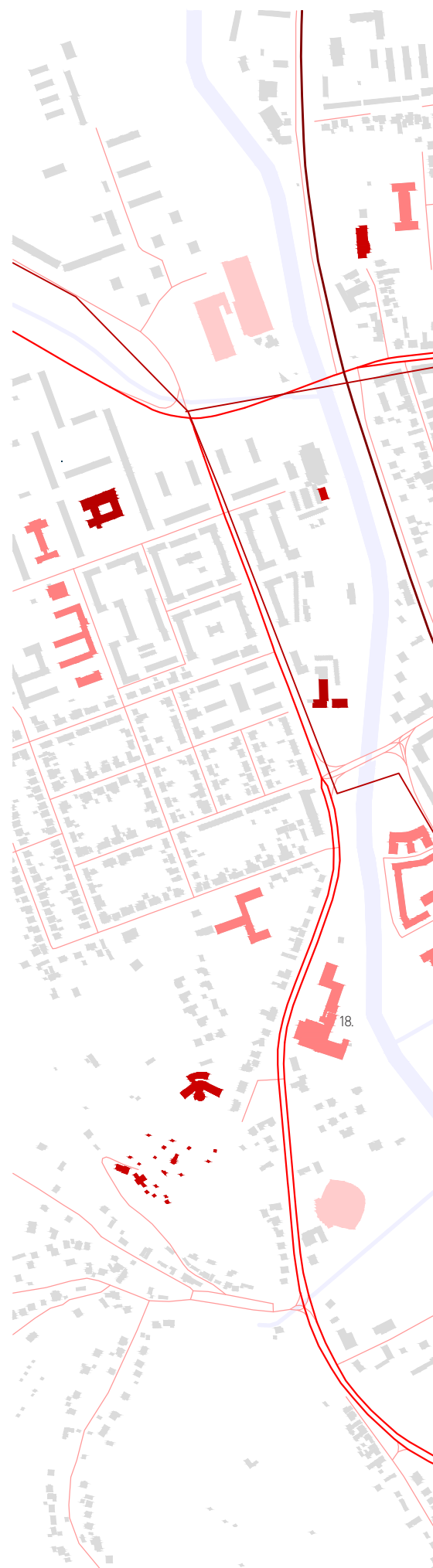
M 1 : 1 000

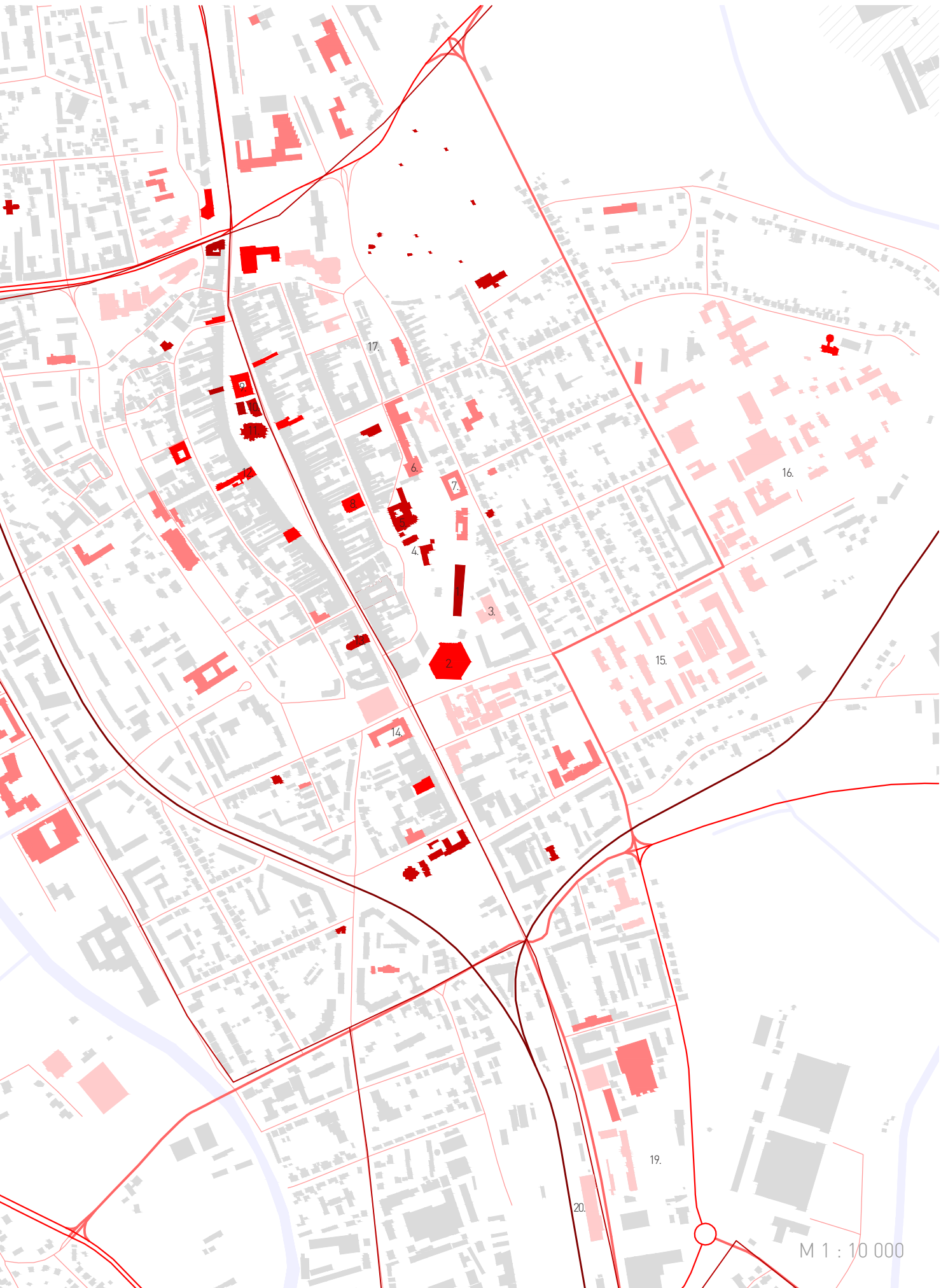
Širšie vzťahy

	Sakrálne stavby	(kostoly, kaplnky, kláštory,...)
	Kultúrne stavby	(divadlá, knižnice, múzeá, galérie,...)
	Stavby pre vzdelávanie	(materské, základné, stredné, vysoké školy)
	Mestská vybavenosť	(úrady, administratíva, zdravotníctvo, služby)
	Knižnice a budovy obsahujúce knižničnú prevádzku	

	cestné komunikácie: diaľnice, rýchlostné cesty
	cestné komunikácie: cesty
	miestne a účelové komunikácie
	železnice

1. Navrhovaný objekt Štátnej vedeckej knižnice
2. Divadlo Jonáša Záborského
3. Budova Polície SR - dopravný inšpektorát
4. Evanjelická farnosť
5. Františkánsky kostol
6. Budova bývalého ženského kláštora / Gymnázium Konštantínova
7. Stredná zdravotnícka škola sv Bazila Veľkého
8. PKO dom kultúry
9. Evanjelické kolégium
10. Evanjelický chrám sv. Trojice
11. Katolícky Dóm sv Mikuláša
12. Carrafova väznica
13. Katedrálny chrám sv. Jána Krstiteľa
14. Evanjelické kolegiálne gymnázium
15. Areál vojenských služieb
16. Areál nemocnice
17. Vysokoškolský areál
18. Budova pôvodnej malej synagógy
19. Autobusová stanica
20. Železničná stanica

M 1 : 10 000

Schwarzplan

Mestská štruktúra

V centre mesta s kompaktnou, storočia prirodzene rastúcou štruktúrou ešte ostalo pár voľných miest. Dnes jasne čítame poradie a smer historicky stavaných verejných priestorov a plna hmoty. Na okraji sa niekdejší mesto obopnuté hradbami rozprestiera do rozvoľnenej zástavby. Práve na hranu staviam a uzatváram pás budov smerom k nástupu do centra mesta.

Urbanizmus

Kmeťovo stromoradie na hrane stredovekej hradby je rozhodnutie mestskej rady zo 40. rokov 19. storočia. Pre novú zástavbu boli v tej dobe určené plochy aj vo východnej časti za hradbami. Stará cesta, ktorou sa hradbami uzavreté stredoveké mesto obchádzalo z východnej strany, dostala v regulačnom pláne výnimočné postavenie. Stalo sa promenádnou uličkou. V 30. rokoch 20. storočia niesla názov Komenského stromoradie, neskôr bola premenovaná na Kmeťovo stromoradie. Meno má po významnom slovenskom kňazovi Andrejovi Kmeťovi, ktorý koncom 19. storočia prostredníctvom edičnej činnosti popularizoval medzi ľuďmi rôzne vedné odbory, najviac vedy prírodné. Okolo aleje vždy vznikali domy vzdelávacieho charakteru. Zpočiatku kláštor, neskôr gymnáziá a napokon stredné školy. Do pásu týchto verejných inštitúcií staviam Štátnu vedeckú knižnicu.

Stopa

Stopa domu vychádza z prirodzeného urbanizmu miesta. Naväzujem na hrany okolitých budov. Rovnobežne k hradbe a šikmo k ulici. Tvorím dom lineárneho charakteru v smere zeleného pásu. Presahujem časťou cez zalomenie hradieb a vytváram tak krčok nástupu k domu od divadla.

Situácia

Urbanismus

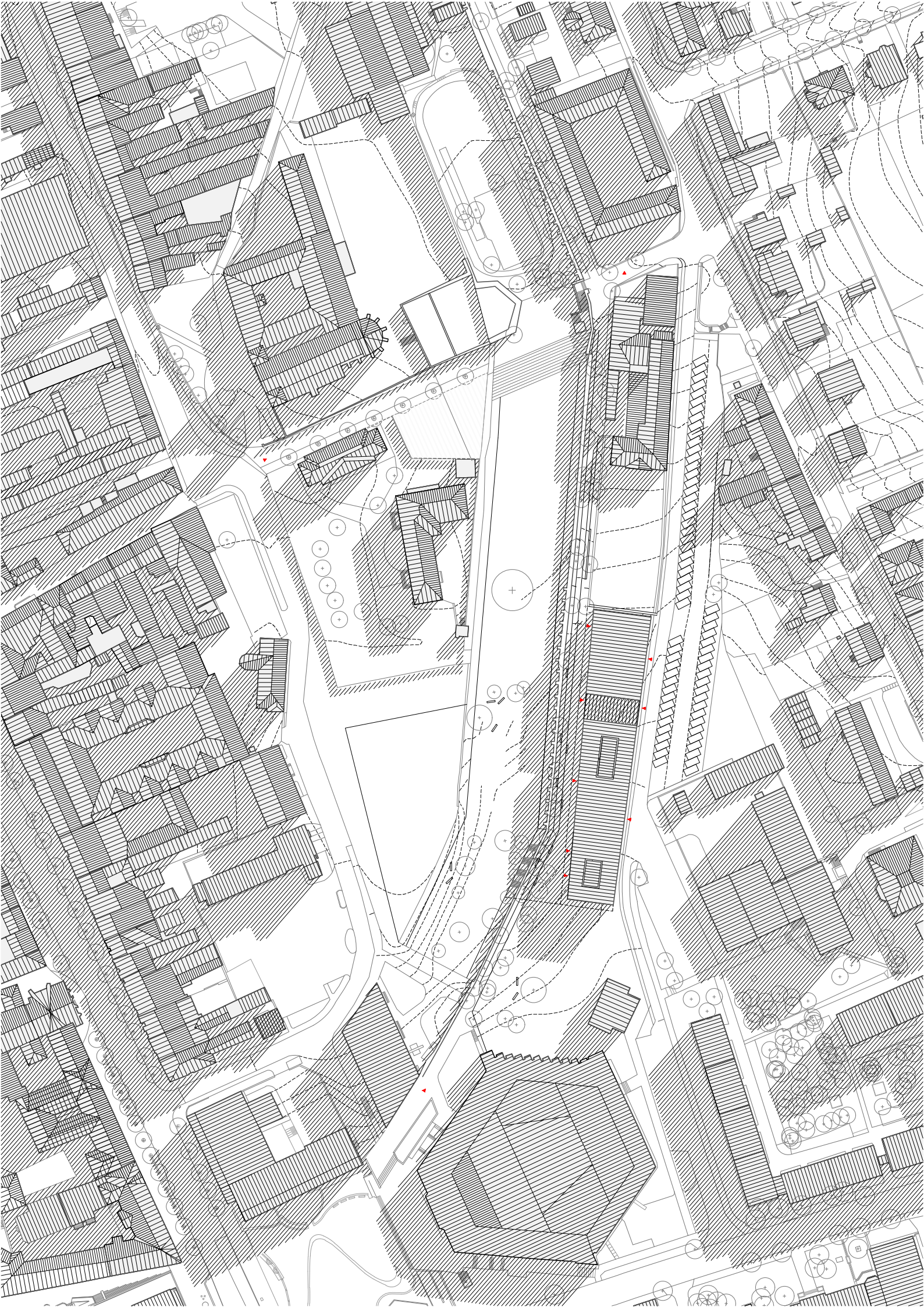
Nová knižnica, nový dôležitý dom na dôležitej ceste. Potvrdzujem silný smer na hradobnom okruhu v mieste bývalého vodného priekopu. Miesto nadmieru atraktívne aby sa zaplnilo obyčajným domom. Vedľa divadla, na hradbe, za kostolom. Na okraji historického centra vkladám dom kultúrneho charakteru, ktorý má potenciál stať sa na tejto ose ťažiskom zkludnenej časti centra mesta. S výhľadom do parku, čelom k stromoradiu, chrbtom k ulici. Knižnica a divadlo, vzhládajúce na seba hranou a medzi nimi vzniká parkové námestie. Budova využíva aktraktívne miesto, ktoré dnes neláka k pobytu. Spája oblúbený mestský park v centre mesta a promenádu. Dom uzatvára zelený mestský pás, vytvára intimitu a smeruje k námestiu do rušného mesta. Nástupy do územia sú vždy na radiálach k Hlavnej ulici. Knižnica je sprístupnená lineárne po ceste, ktorá ich spája. Na verejnej hrane má verejné funkcie a jednotlivé vstupy. Na obslužnej hrane je situovaný zadný verejný vstup. V spojení kultúrnych inštitúcií knižnica, divadlo vzniká zmysluplný programový celok.

Verejný priestor

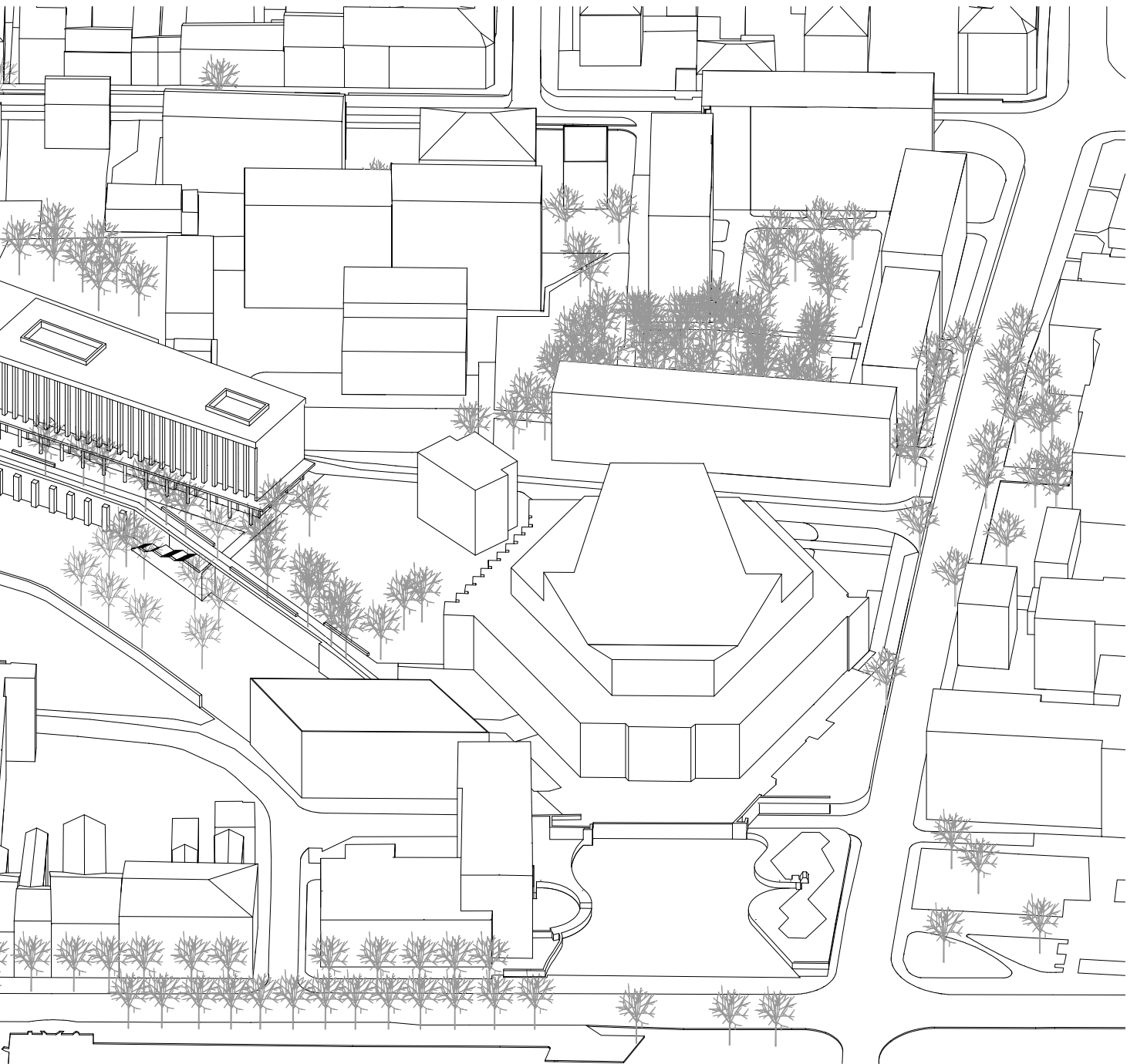
Po páse hradieb v mieste bývalého vodného priekopu je dnešný park. Prijemný a pobytový. Tu sa otvorí a sprístupní celý ľuďom. Dnes zahradený plotom ho otváram po celej dĺžke. V severnej časti pri kostole s námestím a pobytovým schodiskom naväzujem chodníkom pozdĺž hradby a vnútro nechávam ako lúku medzi stromami so sedením. V silnom mieste zalomenia hradieb spájam schodiskom park a knižnicu. V rozšírenom mieste nástupu do domu vytváram dláždenú plochu pre expandovanie rohovej kaviarne. Chrbtom sa dom tvári k ulici, kde má všetky obslužné funkcie. V náväznosti na upravené parkovisko a dopravne obslužnú cestu. Nevytváram podzemné parkovanie vzhľadom k charakteru miesta a dopravnej situácii. Na parkovisku vytváram časť slúžiacu výhradne knižnici a časť pre širokú verejnosť.

Hmota

Snažím sa zachovať mierku mesta a vytvoriť opakujúce sa prázdno a plno na obruči historického mesta. Zároveň navrhovať dom primerane vysoký aby o sebe hovoril „som inštitúcia“. Rozdelením hmoty na dve časti sa snažím zachovať k malebnosti prostredia Záhrady umenia pod hradbou s panorámou, v ktorej sa týči kostol. Vytváram hlavu a telo knižnice dvoma domami prepojenými krčkom. V parteri tvorím budovu čiste verejnú, uzatvára smerom nahor. V hlave časť zamestnancov v tele časť verejnú s kontrolovaným vstupom. Hmota knižnice je solitérom, ktorý jasne definuje hranicu mesta a parku. Vytvára stenu, hradbu. Vizúálne uzatvára ale zachováva pešiu priestupnosť.

Architektonické riešenie

Koncept architektonického stvárnenia usporiadania jednotlivých priestorov vychádza zo samotného miesta. Základné rozvrstvenie domu z neho prirodzene ťaží. Delím knižnicu na 4 časti a to podľa dvoch členení. V hmotovom usporiadaní oddeľujem prevádzku zamestnaneckú a prevádzku verejnú. V plošnom usporiadaní delím dom na východ a západ. Západ smerom k parku ako verejnú a pobytovú časť. Východne k ulici sa zas chovám obslužne a zázemne.

Srdcom budovy budovy knižnice sú átriá umiestnené v silných kompozičných pásoch pôdorysov. Väčšina pohybu sa odohráva práve v nich. V hlavnom komunikačnom átriu umiestňujem schodisko, ktoré vedie všetkými podlažiami a jeho šírka sa mení podľa miery prístupnosti.

Architektúra domu vychádza z logického usporiadania mechanizmu knižnice. Priestorové usporiadanie jasne definuje prehľadnosť domu. Objekt je vrstvený smerom zdola nahor. V druhom podzemnom podlaží umiestňujem archív a technické a technologické zázemie. V prvom suteréne, prednáškovú sálu s veľkorysým foyerom a za chrbtom má pokračujúcu časť archívu. Vstupné podlažie definujem ako priestor s neobmedzeným prístupom pre verejnosť čelom k stromoradiu a budovu obsluhujem z ulice. Do parteru vkladám verejné funkcie ako kaviareň, kníhkupectvo, copy centrum a podobne.

Priestory vlastnej knižnice sú oddelené v 1. NP kontrolným bodom pod komunikačným átriom. Hmoty knižnice sa v prepájajúcom podlaží s voľným výberom pretnú v zároveň verejnú i nevernejnú časť. V ďalších podlažiach vrstvim verejnú časť podľa jednotlivých oddelení literatúry a administratívnu podľa oddelení vzhľadom k výkonu činnosti.

Dôraz kladiem na svetelné podmienky pre knihy a čítarenské miesta a i výhľady z nich. Fasády sú výrazne presklenené a naväzujú na vnútornú dispozíciu priestorov. Vytváram dvojité fasády s cirkuláciou vzduchu pre zlepšenie vnútorných pomerov budovy. Vnútorné okná vsadené medzi nosné konštrukcie majú otvárací alebo výklopný mechanizmus a zabezpečujú tak aj prirodzené vetranie. Vonkajšie zasklenie je plné s minimálnym členením a spojmi na vnútornej strane. Vertikalitou týchto okien naväzujem na vertikálny rytmus hrady, na ktorej dom stojí.

Stavebné riešenie

Konštrukčne je budova navrhnutá ako železobetónový skelet s piatimi nadzemnými a dvoma podzemnými podlažiami. Konštrukčná výška je 3,5 m a v 1.NP 4,5 m.

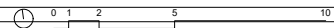
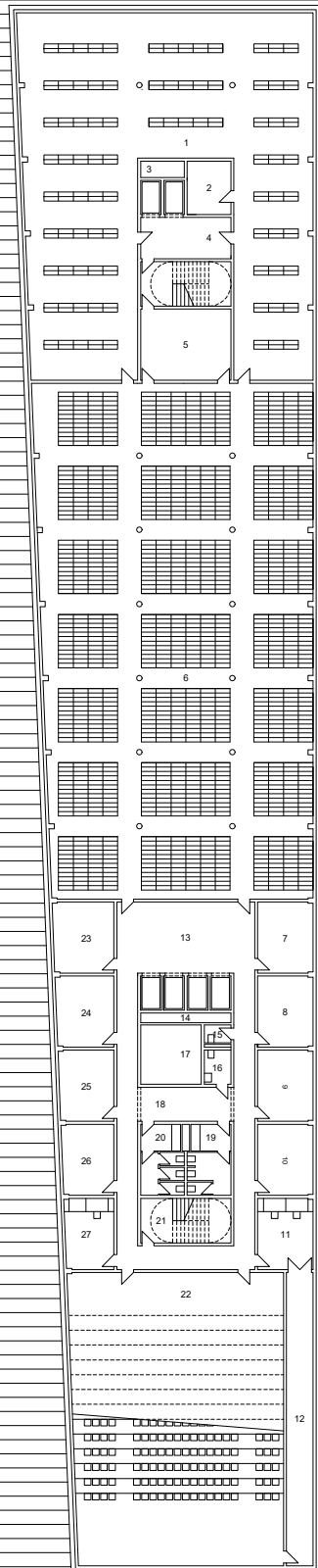
Dispozícia je navrhnutá ako trakt tuhých jadier, s o sociálnym zázemím, dvoma únikovými schodiskami a tubusmi výťahov na ktoré naväzujú šachty vzduchotechniky, tento trakt je stenovým systémom a na to naväzuje konštrukčný systém stĺpov v rovnakom smere. Nosný je prostredný modul 6,5 metra a fasáda ktorá je tvorená z ustúpených stĺpov na stropnej doske.

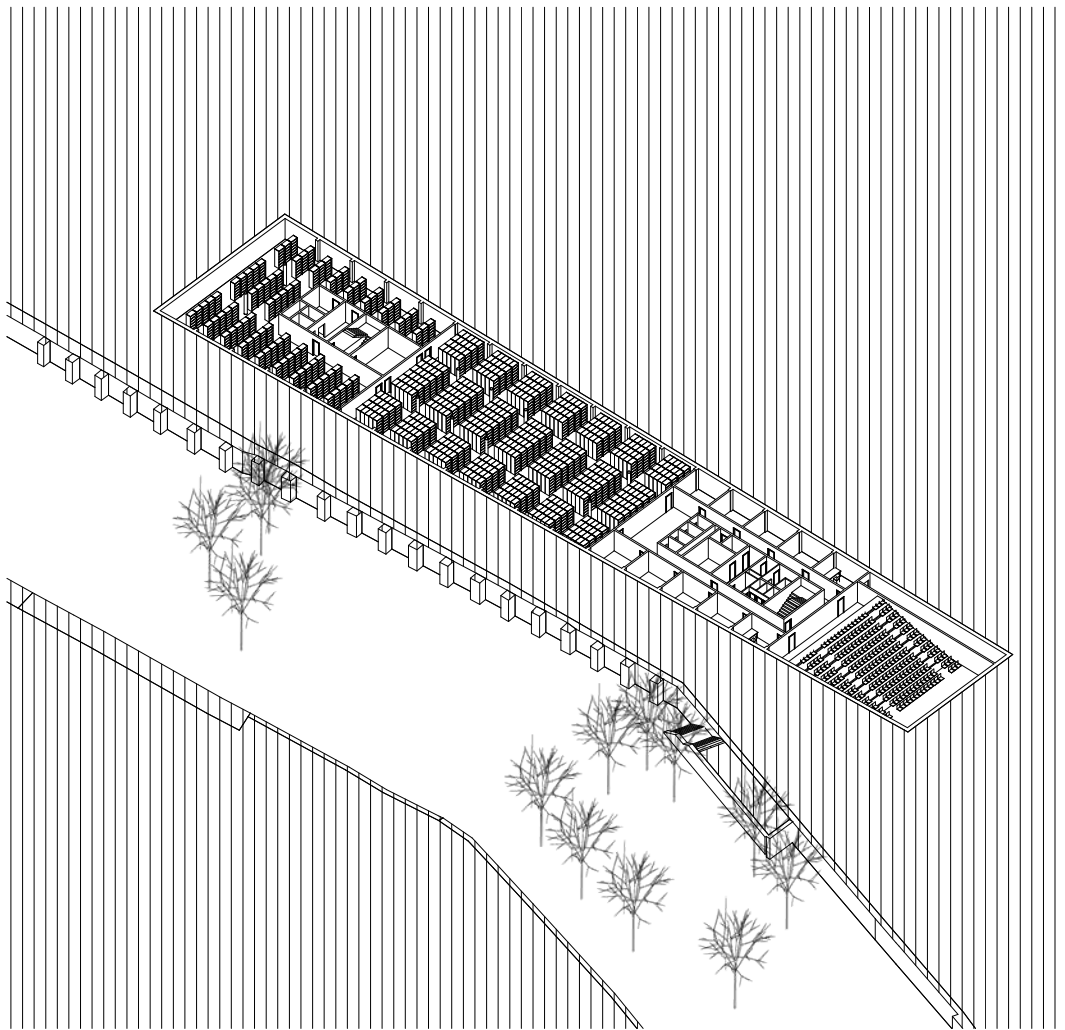
Jednotlivé podlažia na seba naväzujú viacpodlažnými priestormi a átriami. Z požiarneho hľadiska budú aj z tohoto dôvodu v budove nainštalované sprinklerové zariadenia. Ďalšie technické zariadenie sa nachádza prevažne v druhom podzemnom podlaží. Kde nájdeme aj archív. Sklady kníh sú obsluhované mobilnými regálmi napojené na výťahy.

Prevádzka je rozdelená jasne do dvoch častí a vychádza s nekonfliktného dispozičného riešenia pre tok ľudí, materiálu a informácií

2 PP 1:500

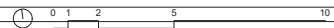
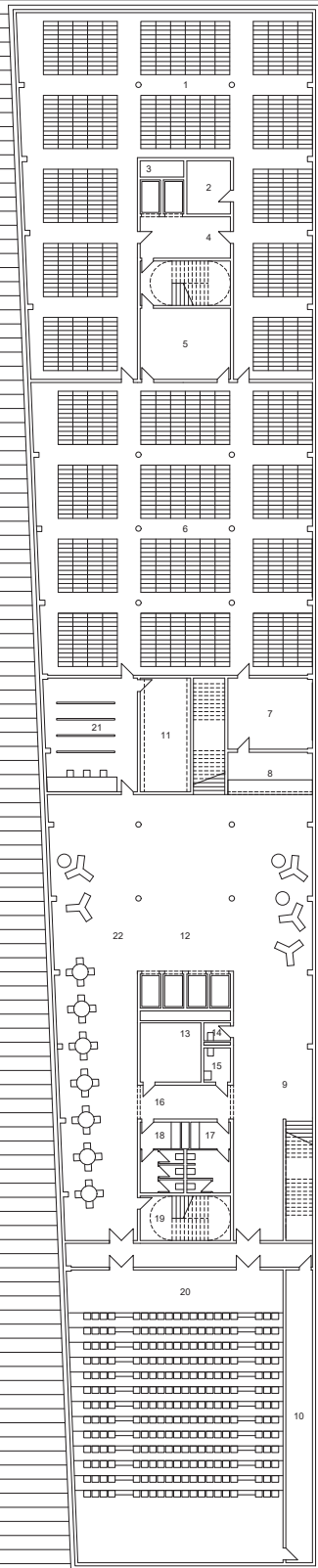
- 1 depozit historického fondu
- 2 technická miestnosť
- 3 šachta VZT
- 4 komunikačné jadro pre zamestnancov
- 5 manipulačný priestor skladu
- 6 uzatvorený depozit I kompaktný systém
- 7 zdroj vytápania
- 8 zdroj chladenia
- 9 strojovňa VZT
- 10 sklad
- 11 technická miestnosť prednáškovej sály
- 12 komunikačná chodba prednáškovej sály
- 13 komunikačný priestor technologickej časti
- 14 šachta VZT
- 15 vylevka
- 16 WC pre OOSPO
- 17 technická miestnosť
- 18 chodba
- 19 WC muži
- 20 WC ženy
- 21 únikové schodisko
- 22 podsálie I sklad I technika
- 23 rozvodňa EPS
- 24 nádrž na sprinklery
- 25 strojovňa sprinklery
- 27 ošetrovňa

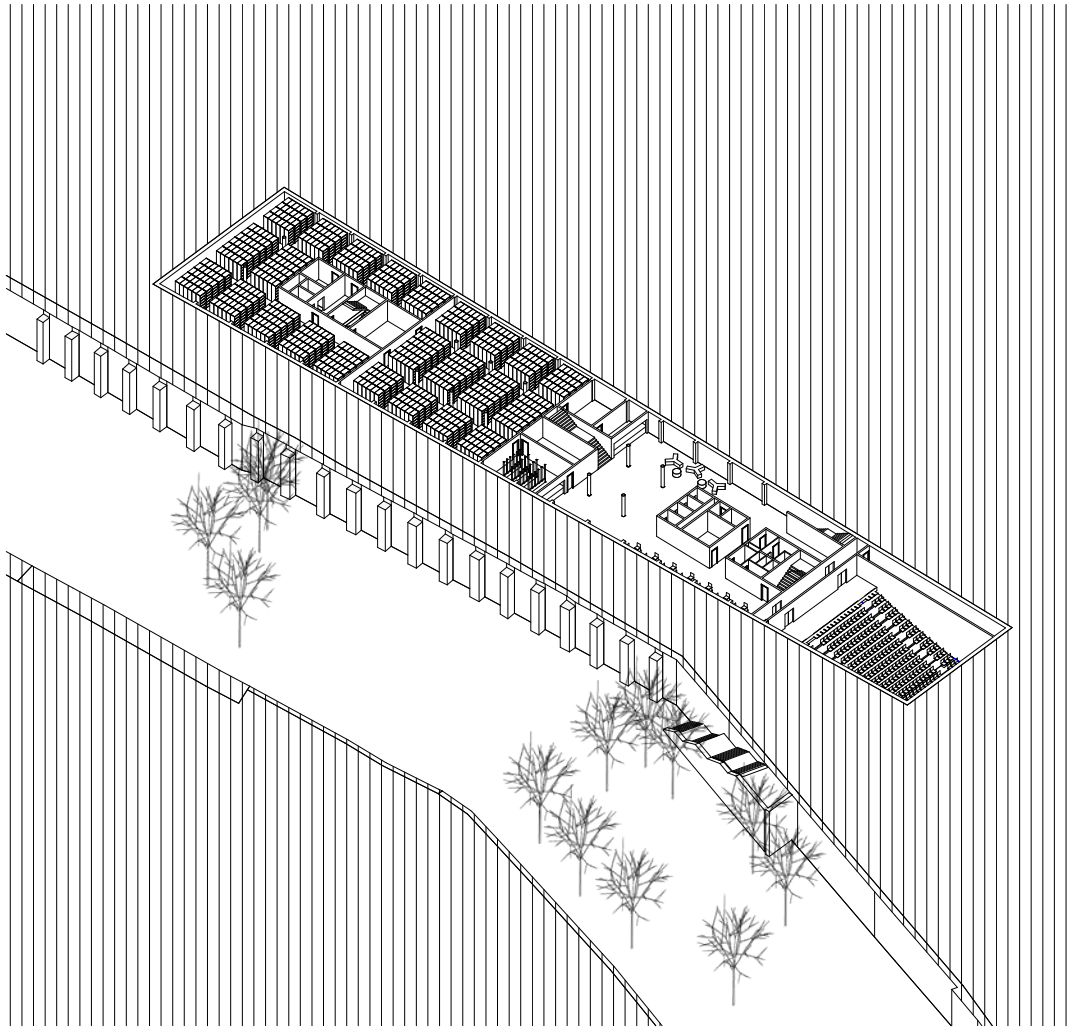

1 PP 1:500

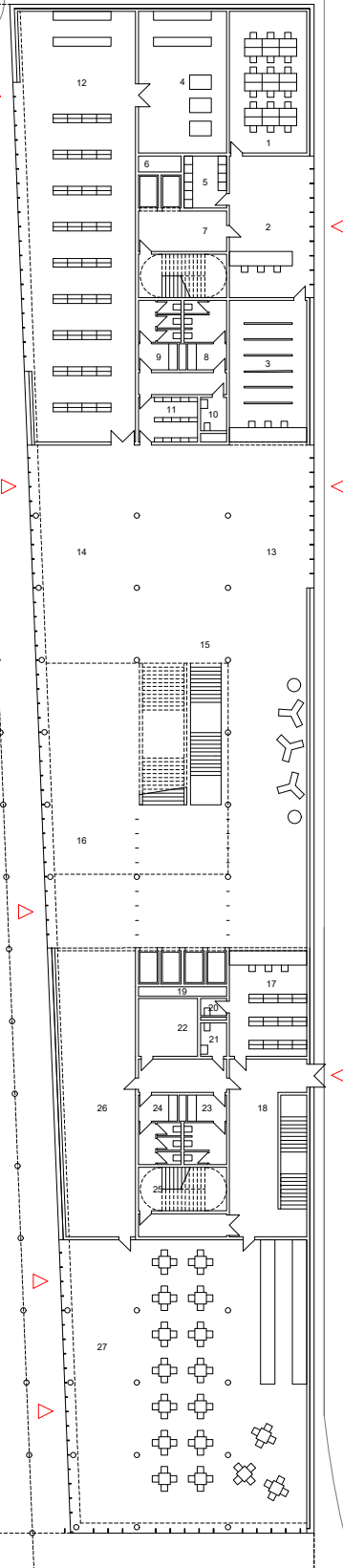
- 1 uzatvorený depozit I kompaktný systém
- 2 technická miestnosť
- 3 šachta VZT
- 4 komunikačné jadro pre zamestnancov
- 5 manipulačný priestor skladu
- 6 uzatvorený depozit I kompaktný systém
- 7 zázemie bufetu
- 8 bufet
- 9 vedľajší vstup do foyeru I únik
- 10 technická miestnosť prednáškovej sály
- 11 zázemie šatne
- 12 foyer prednáškového sálu
- 13 sklad stoličiek
- 14 výleška
- 15 WC pre OOSPO
- 16 chodba zázemia
- 17 WC muži
- 18 WC ženy
- 19 únikové schodisko
- 20 prednášková sála
- 21 šatňa
- 22 odpočínková zóna I sedenie bufetu

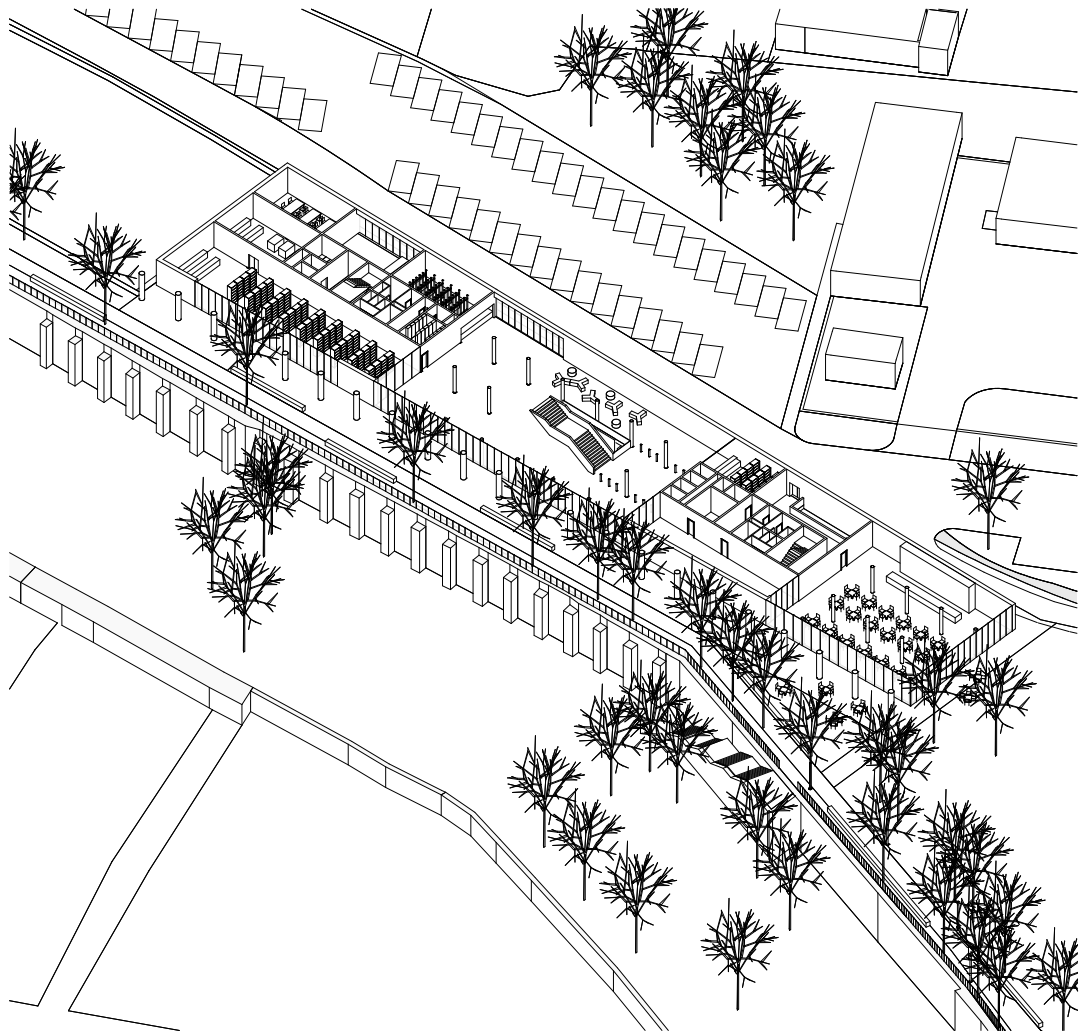

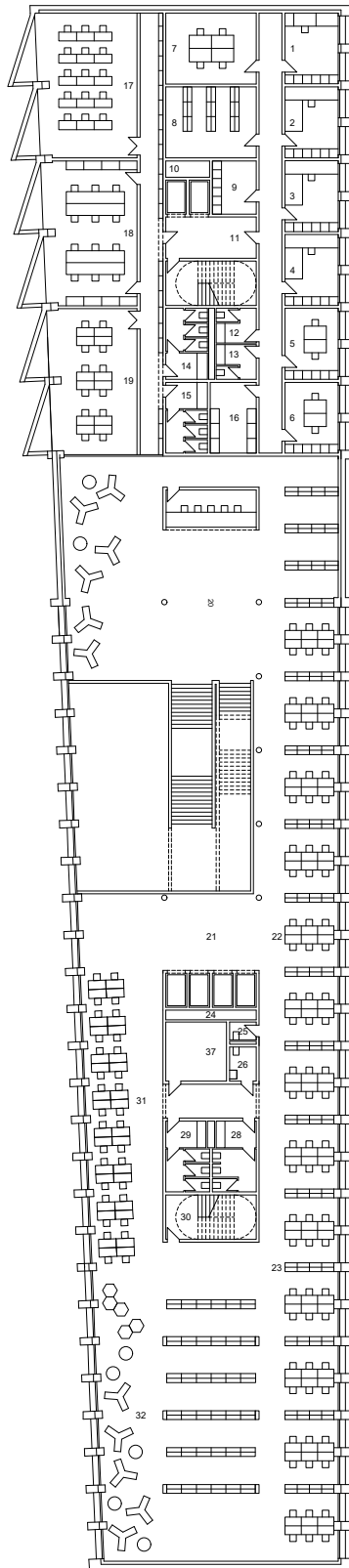

2 NP 1:500

- 1 zamestnanecký vstup a recepcia
- 2 školiaca miestnosť
- 3 šatňa pre verejnosť
- 4 kopiačné centrum
- 5 odpadové hospodárstvo
- 6 šachta VZT
- 7 komunikačné jadro pre zamestnancov I únikové schodisko
- 8 WC muži
- 9 WC ženy
- 10 WC OOSPO
- 11 oškládacie skrinky na čip
- 12 kníhkupectvo
- 13 zadný vstup z parkoviska pre verejnosť
- 14 hlavný vstup pre verejnosť
- 15 vstup do foyeru prednáškovej sály
- 16 korfidný bod
- 17 vypožičné služby a informácie
- 18 výstup z prednáškovej sály I únikové schodisko
- 19 šachta VZT
- 20 výjevka
- 21 WC OOSPO
- 22 zázemie kaviarne
- 23 WC muži
- 24 WC ženy
- 25 únikové schodisko
- 26 výstavný priestor
- 27 literárna kaviareň
- 28 schodisko do Záhrady umenia
- 29 parkovisko vyhradené pre ŠVKPO

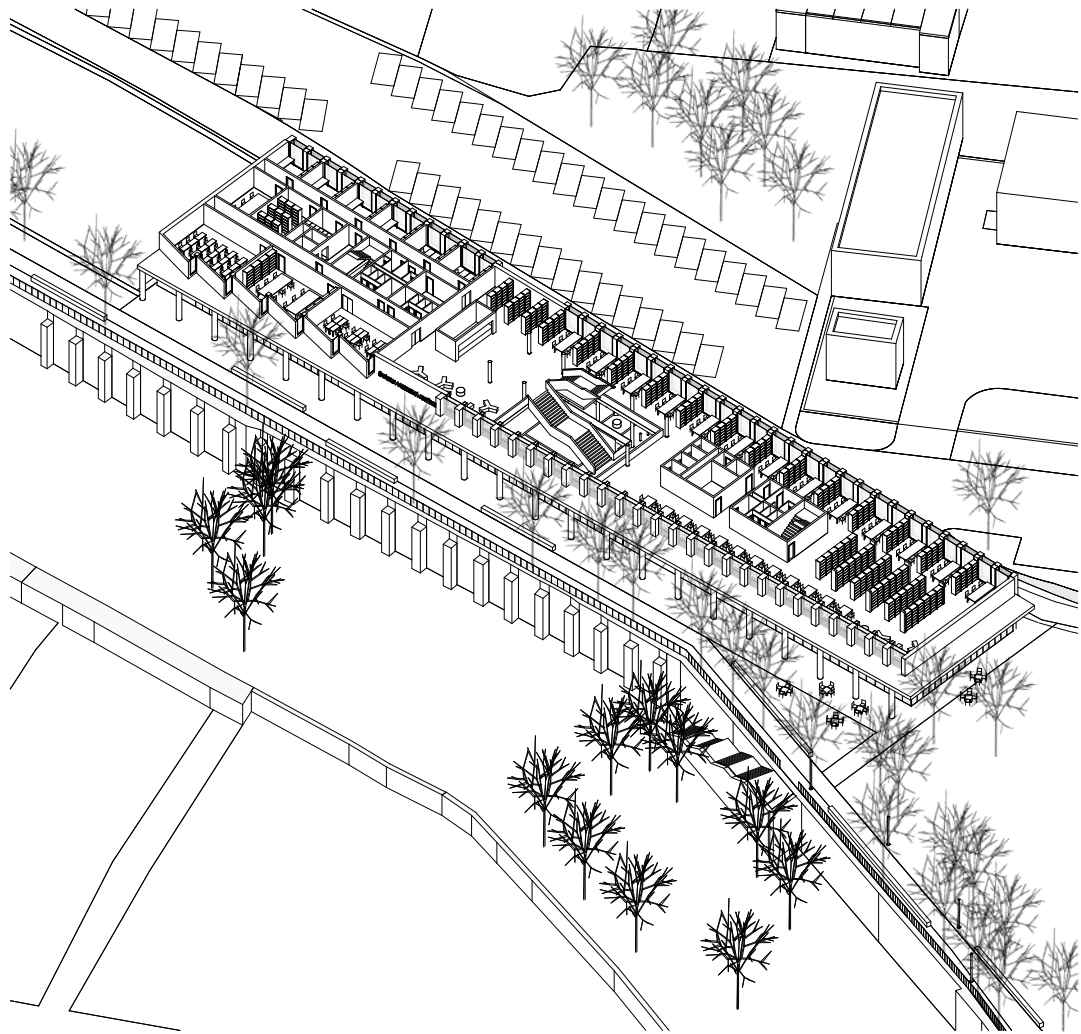

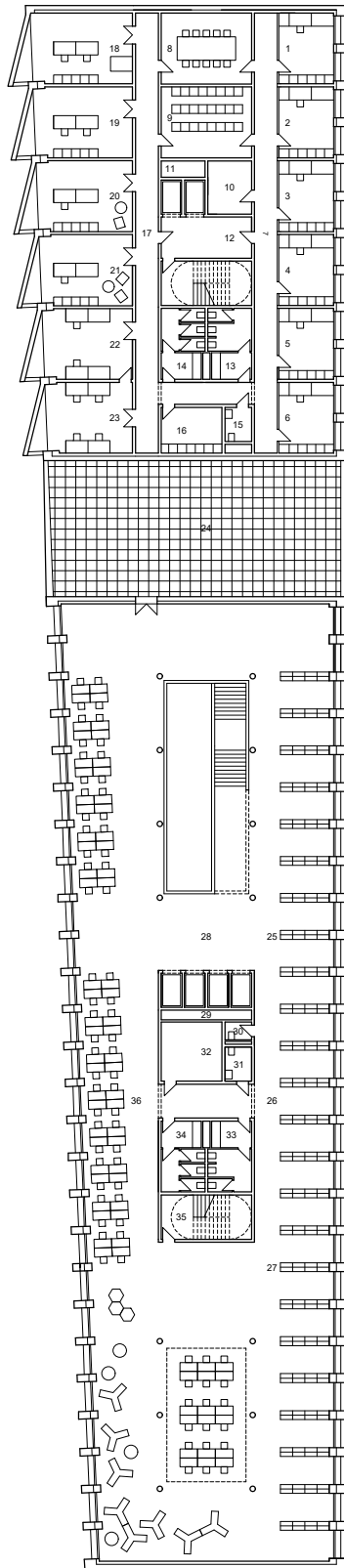

2 NP 1:500

- 1 vedúci ochrany fondov
- 2 knižnizačská dielňa
- 3 konzervovanie
- 4 reštaurovanie
- 5 skladovi zamestnanci
- 6 skladovi zamestnanci
- 7 miestnosť pre porady
- 8 príručný sklad
- 9 kuchynka
- 10 šachta VZT
- 11 komunikačné jadro pre zamestnancov I únikové schodisko
- 12 WC zamestnanci ženy
- 13 WC zamestnanci muži
- 14 WC verejnosť ženy
- 15 WC verejnosť muži
- 16 príručný sklad
- 17 študovňa cudzích jazykov
- 18 študovňa starých tlačí
- 19 študovňa elektronických médií
- 20 informačný bod
- 21 komunikačný uzol pre verejnosť
- 22 študijné miesta voľného výberu
- 23 voľný výber
- 24 šachta VZT
- 25 výleňka
- 26 WC pre OOSPO
- 27 sklad
- 28 WC verejnosť muži
- 29 WC verejnosť ženy
- 30 únikové schodisko
- 31 tichá študovňa
- 32 relaxačná zóna

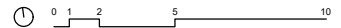

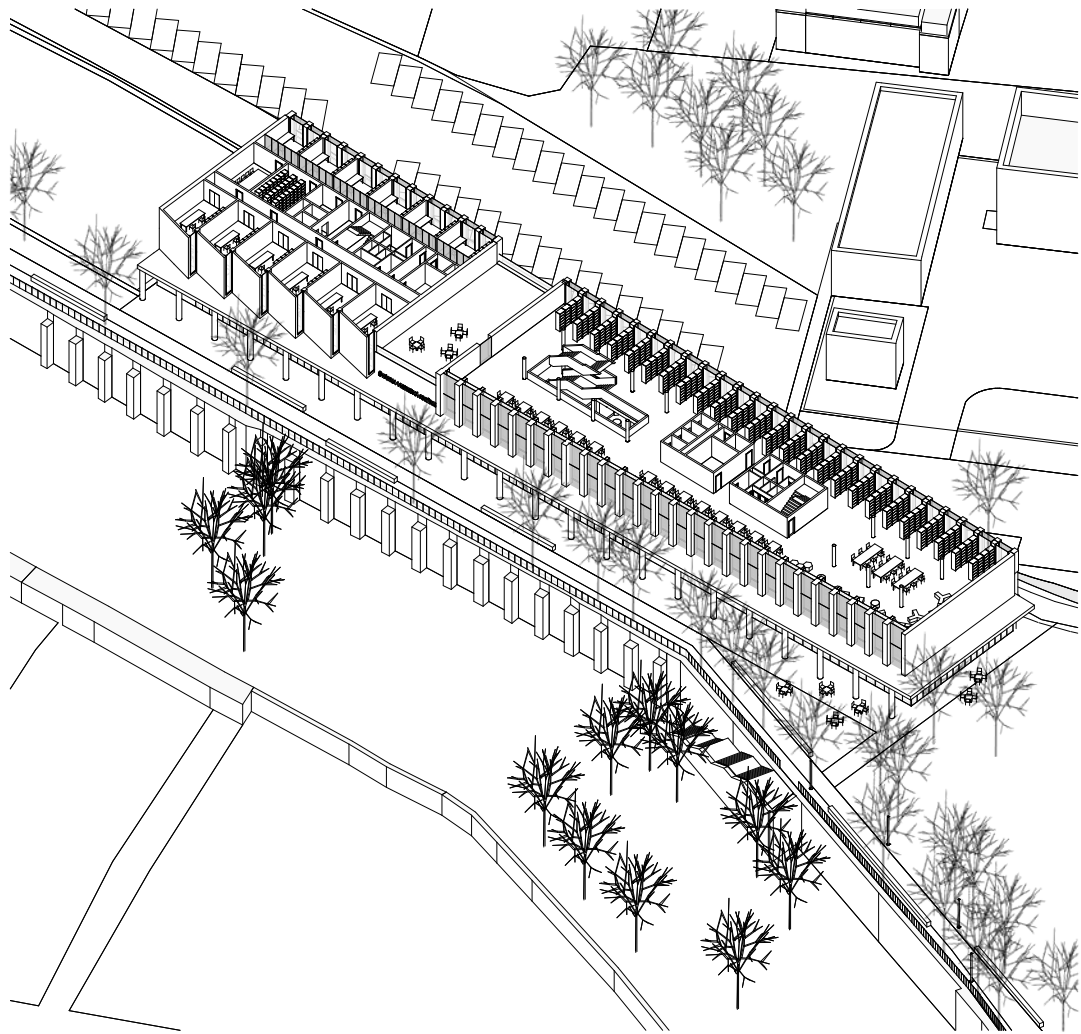

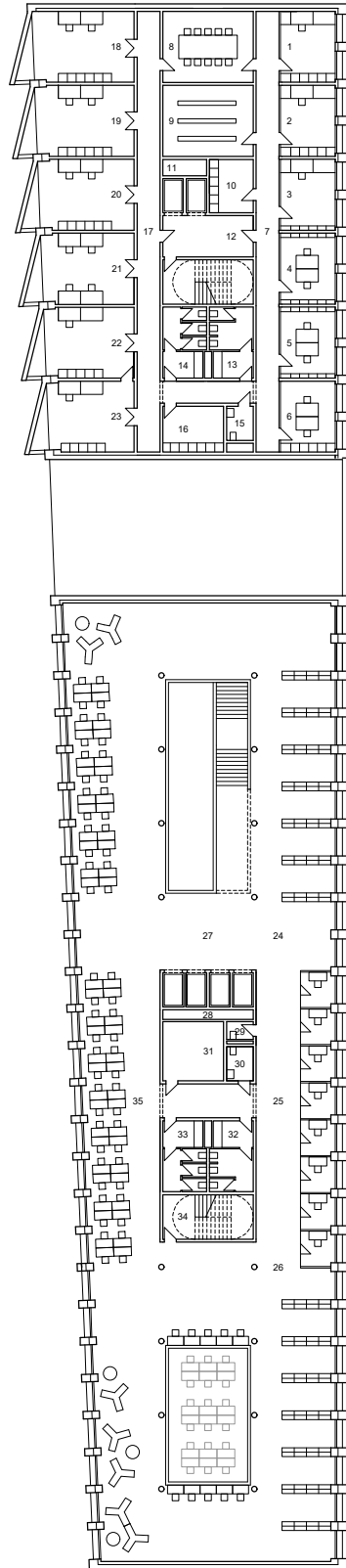

3 NP 1:500

- 1 vedúci oddelenia absenčných služieb
- 2 úsek medziknižničných služieb
- 3 úsek výpočtových služieb
- 4 úsek absenčných služieb
- 5 vedúci oddelenia prezenčných služieb
- 6 úsek prezenčných služieb
- 7 oddelenie absenčných a prezenčných služieb
- 8 miestnosť pre porady
- 9 sklad technických zariadení
- 10 príručný sklad
- 11 šachta VZT
- 12 komunikačné jadro pre zamestnancov I únikové schodisko
- 13 WC zamestnanci muži
- 14 WC zamestnanci ženy
- 15 WC pre OOSPO
- 16 kuchynka
- 17 oddelenie informačných technológií
- 18 úsek digitalizácie
- 19 programový management
- 20 bezpečnostný management
- 21 vedúci oddelenia informačných technológií
- 22 údržba PC a technických zariadení
- 23 počítačová miestnosť
- 24 čítarenský dvor
- 25 voľný výber oddelenia slovenskej literatúry
- 26 komunikačný uzol pre verejnosť
- 27 izolované študijné miesta oddelenia
- 28 voľný výber oddelenia ekonomie a práva
- 29 šachta VZT
- 30 vylevka
- 31 WC pre OOSPO
- 32 sklad
- 33 WC verejnosť muži
- 34 WC verejnosť ženy
- 35 únikové schodisko
- 36 tichá študovňa oddelenia slovenskej literatúry, ekonomie a práva

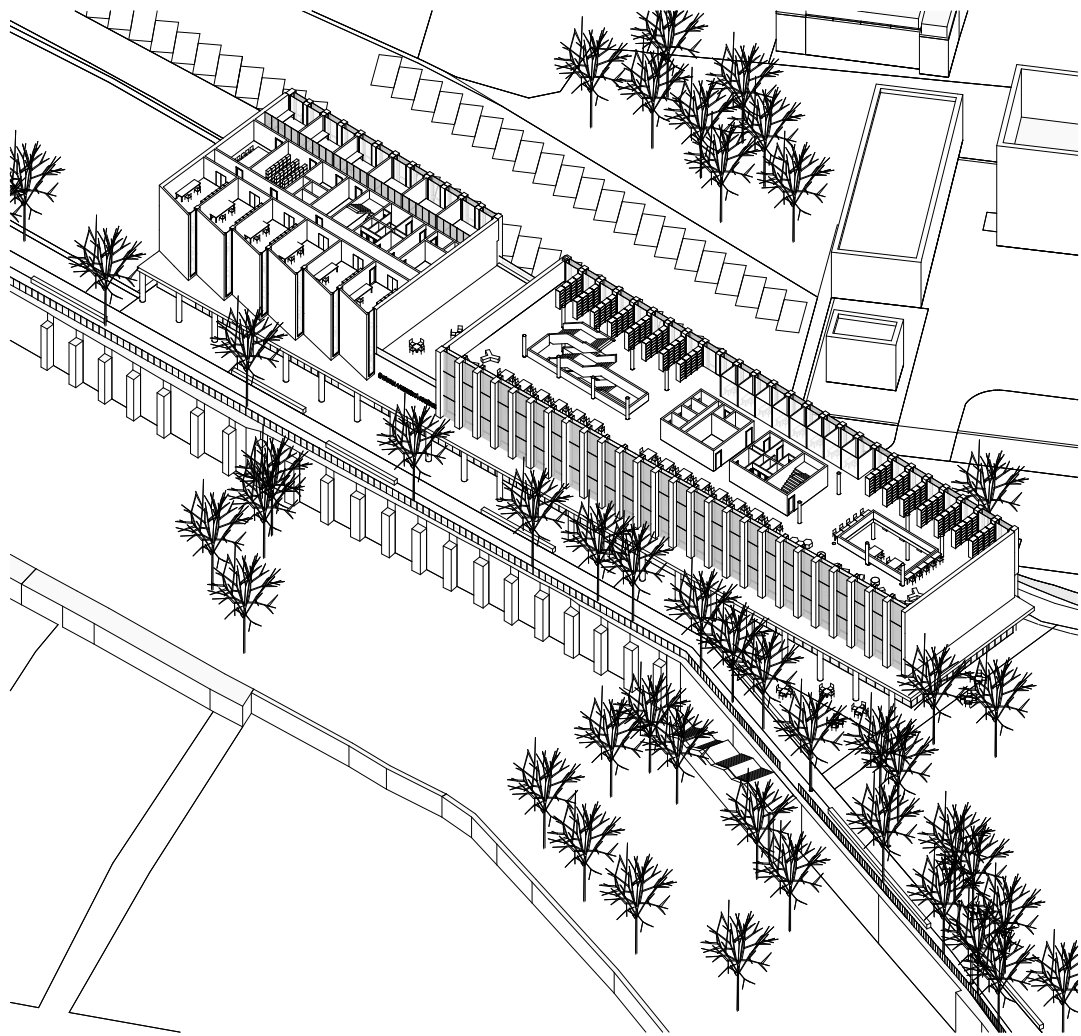

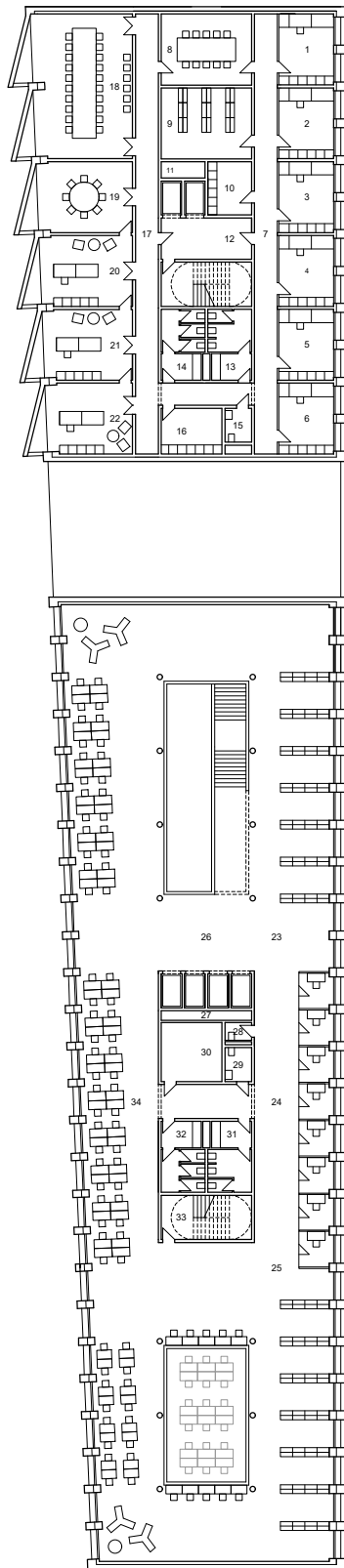

4 NP 1:500

- 1 vedúci bibliografického oddelenia
- 2 sekretariát
- 3 úsek prírodnej a technickej bibliografie
- 4 úsek regionálnej bibliografie
- 5 úsek ukrajinskej a rusínskej bibliografie
- 6 úsek historických tlačí
- 7 bibliografické oddelenie
- 8 miestnosť pre porady
- 9 kartotéka
- 10 príručný sklad
- 11 šachta VZT
- 12 komunikačné jadro pre zamestnancov / únikové schodisko
- 13 WC zamestnanci muži
- 14 WC zamestnanci ženy
- 15 WC pre OOSPO
- 16 kuchynka
- 17 oddelenie akvizície a spracovania fondu
- 18 úsek akvizície
- 19 úsek adjustácie
- 20 úsek seriátov
- 21 úsek spracovania fondu
- 22 vedúci oddelenia akvizície a spracovania fondu
- 23 sekretariát
- 24 voľný výber oddelenia humanitných vied
- 25 izolované študijné miesta oddelenia
- 26 voľný výber oddelenia humanitných vied
- 27 komunikačný uzol pre verejnosť
- 28 šachta VZT
- 29 vylevka
- 30 WC pre OOSPO
- 31 sklad
- 32 WC verejnosť muži
- 33 WC verejnosť ženy
- 34 únikové schodisko
- 35 tichá študovňa oddelenia humanitných vied

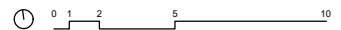

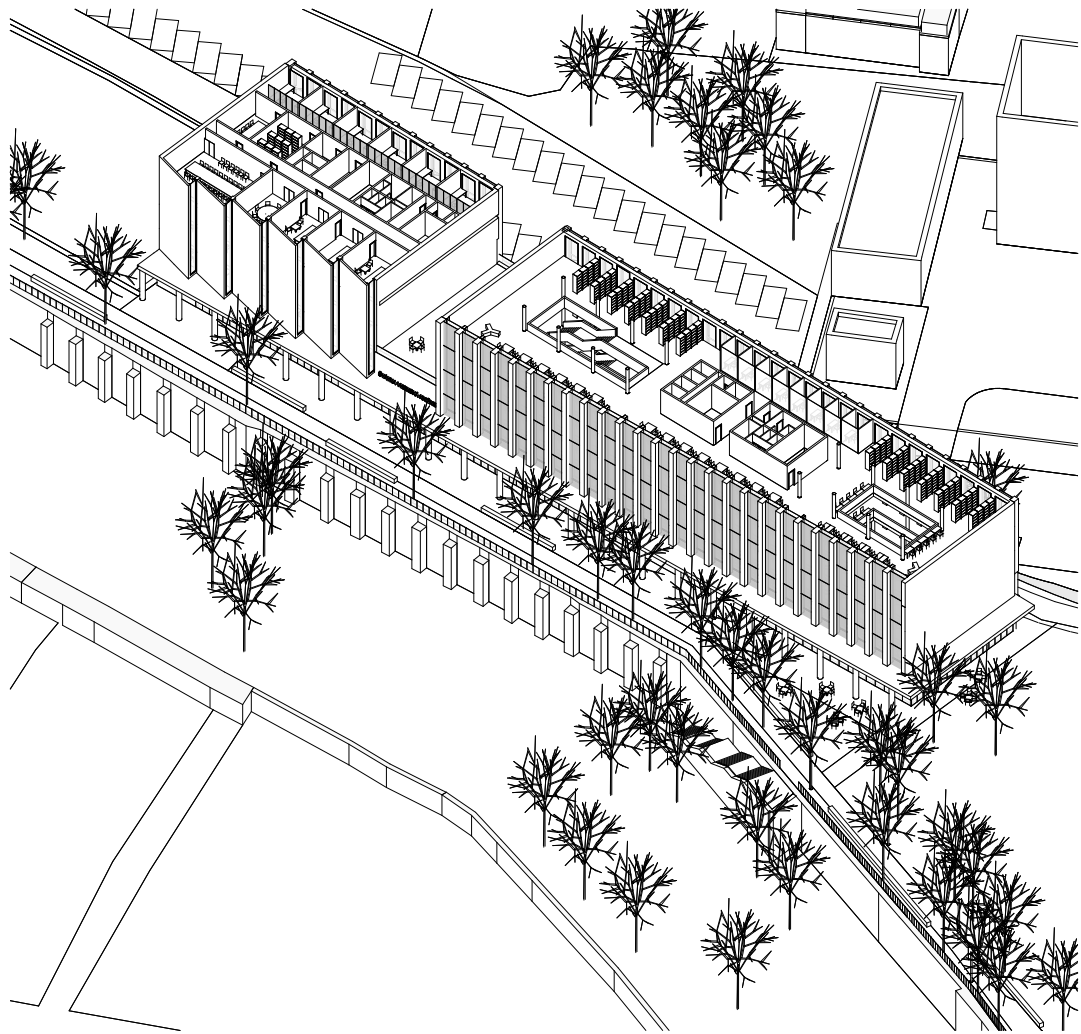

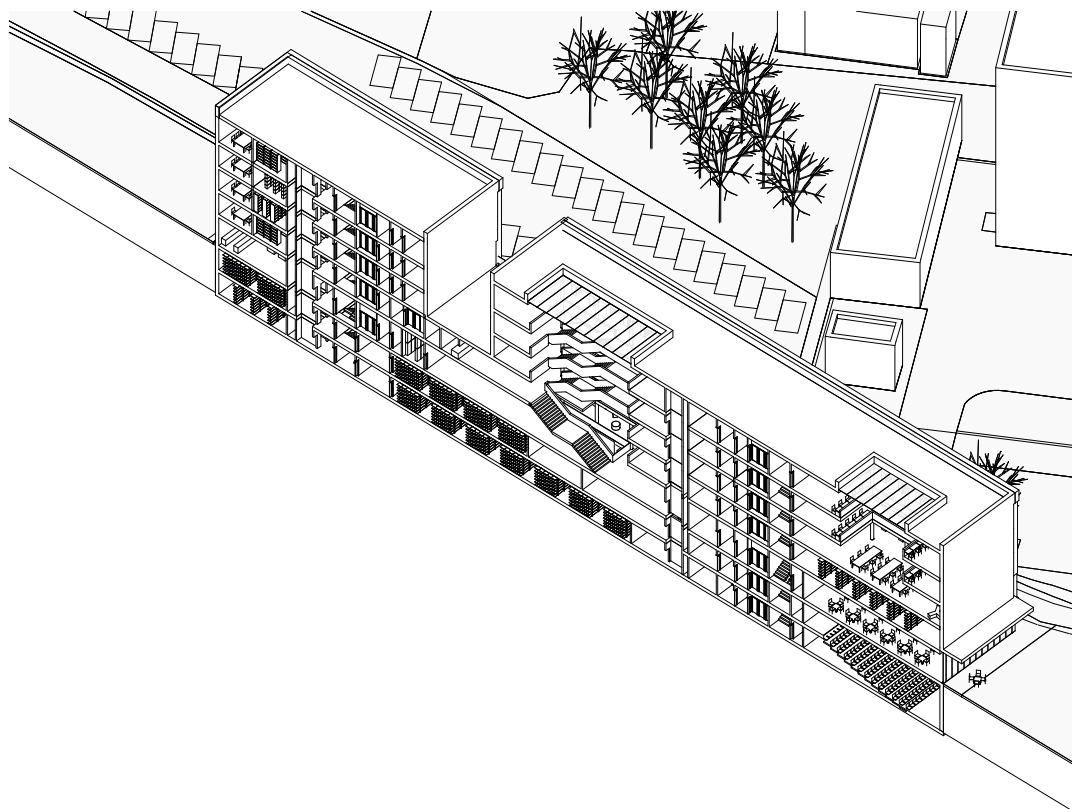
5 NP 1:500

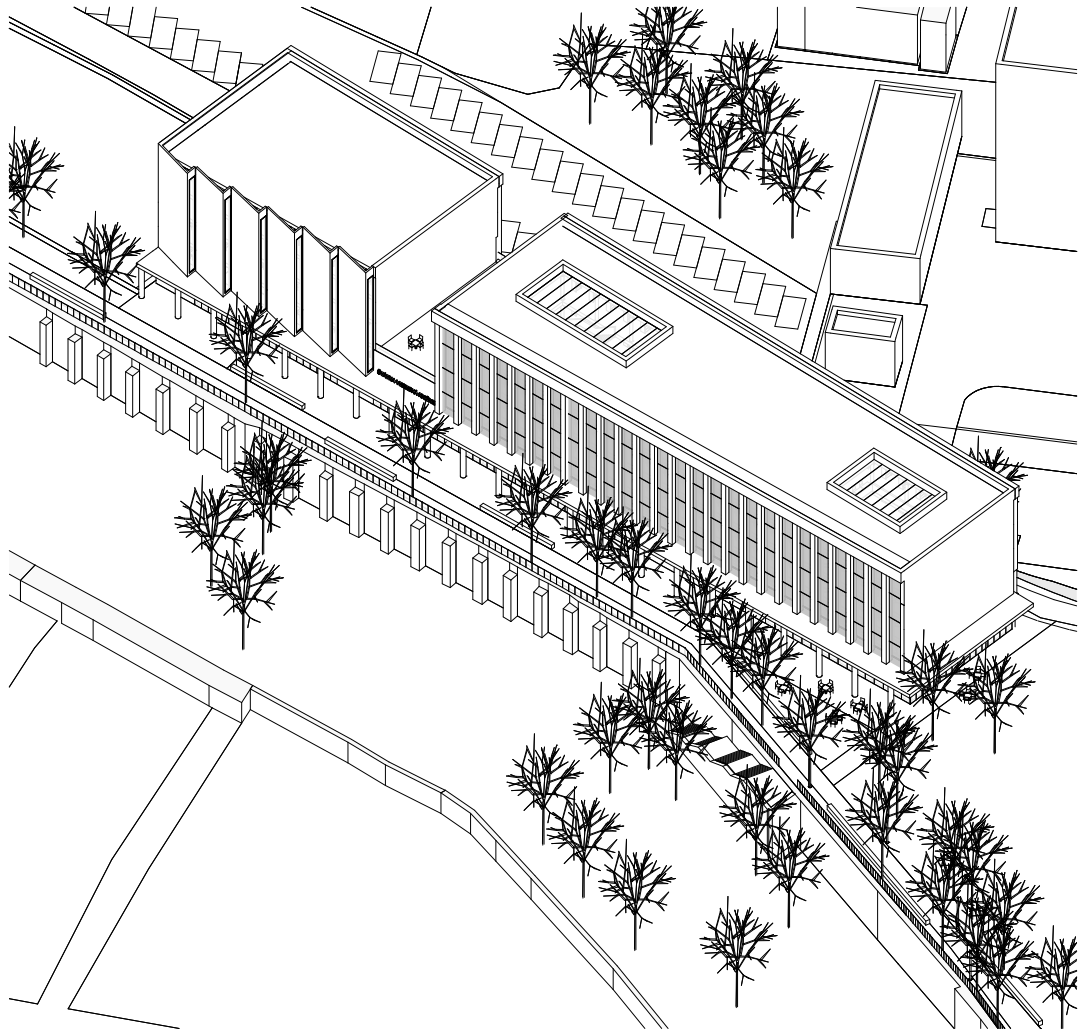
- 1 vedúci ekonomicko-technického oddelenia
- 2 úsek všeobecného účtovníctva
- 3 úsek mzdového účtovníctva
- 4 pokladňa
- 5 úsek expedície
- 6 úsek upratovania skladov
- 7 ekonomicko-technické oddelenie
- 8 miestnosť pre porady
- 9 archív
- 10 sklad MZT
- 11 šachta VZT
- 12 komunikačné jadro pre zamestnancov | únikové schodisko
- 13 WC zamestnanci muži
- 14 WC zamestnanci ženy
- 15 WC pre OOSPO
- 16 kuchynka
- 17 riaditeľstvo
- 18 zasadacia miestnosť
- 19 rokovacia miestnosť
- 20 kancelária riaditeľa
- 21 sekretariát
- 22 personalistika
- 23 voľný výber oddelenia prírodných a technických vied
- 24 komunikačný uzol pre verejnosť
- 25 izolované študijné miesta oddelenia
- 26 voľný výber oddelenia prírodných a technických vied
- 27 šachta VZT
- 28 výleňka
- 29 WC pre OOSPO
- 30 sklad
- 31 WC verejnosť muži
- 32 WC verejnosť ženy
- 33 únikové schodisko
- 34 tichá študovňa oddelenia prírodných a technických vied

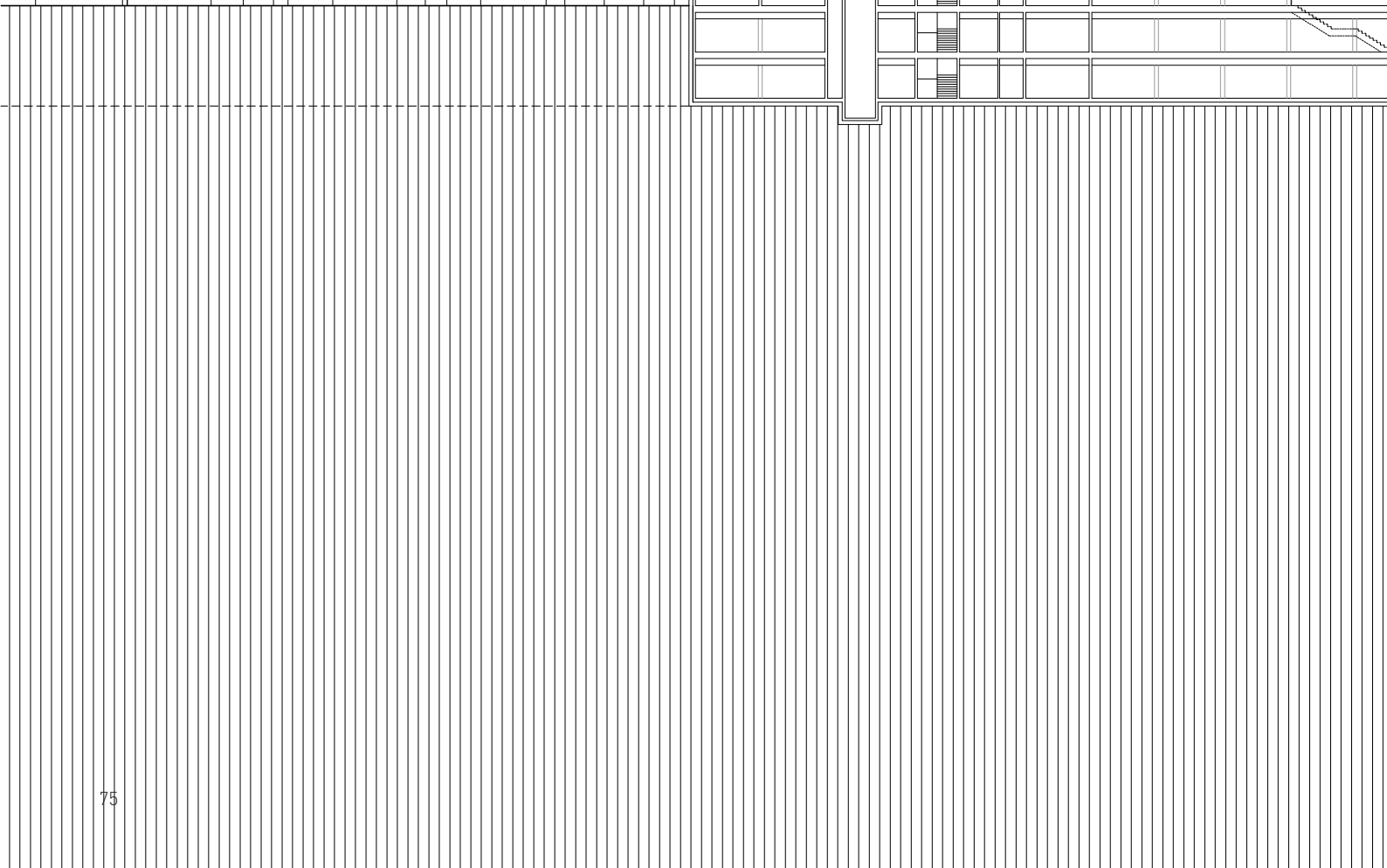
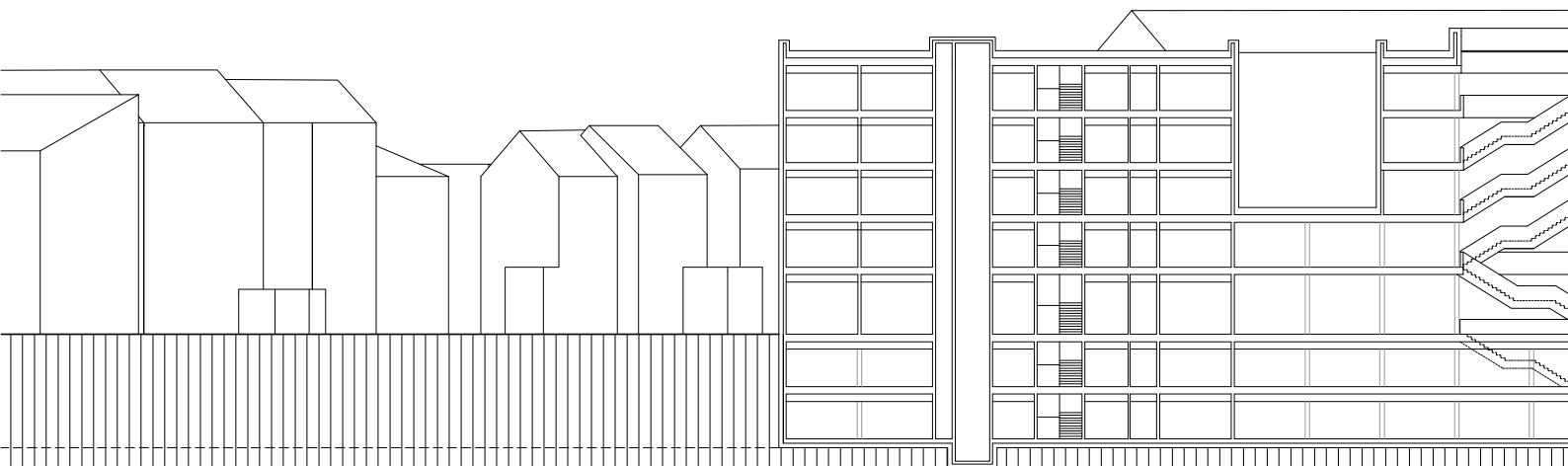

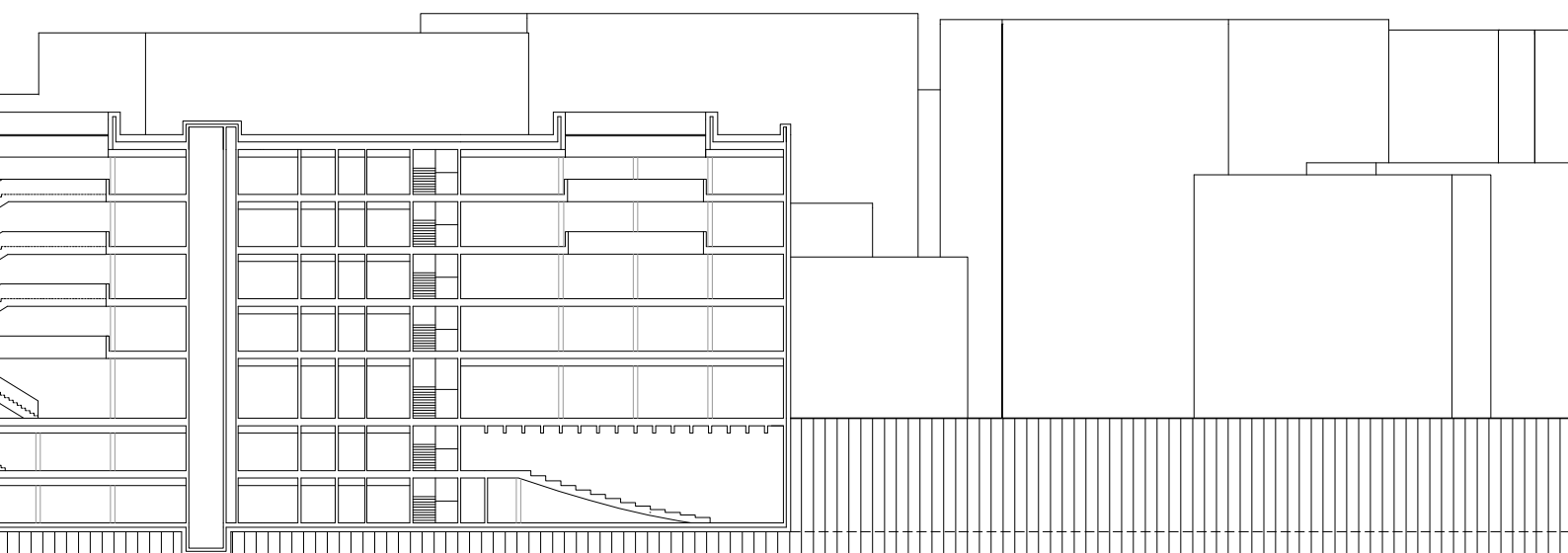
Pozdĺžny rez | Axonometria

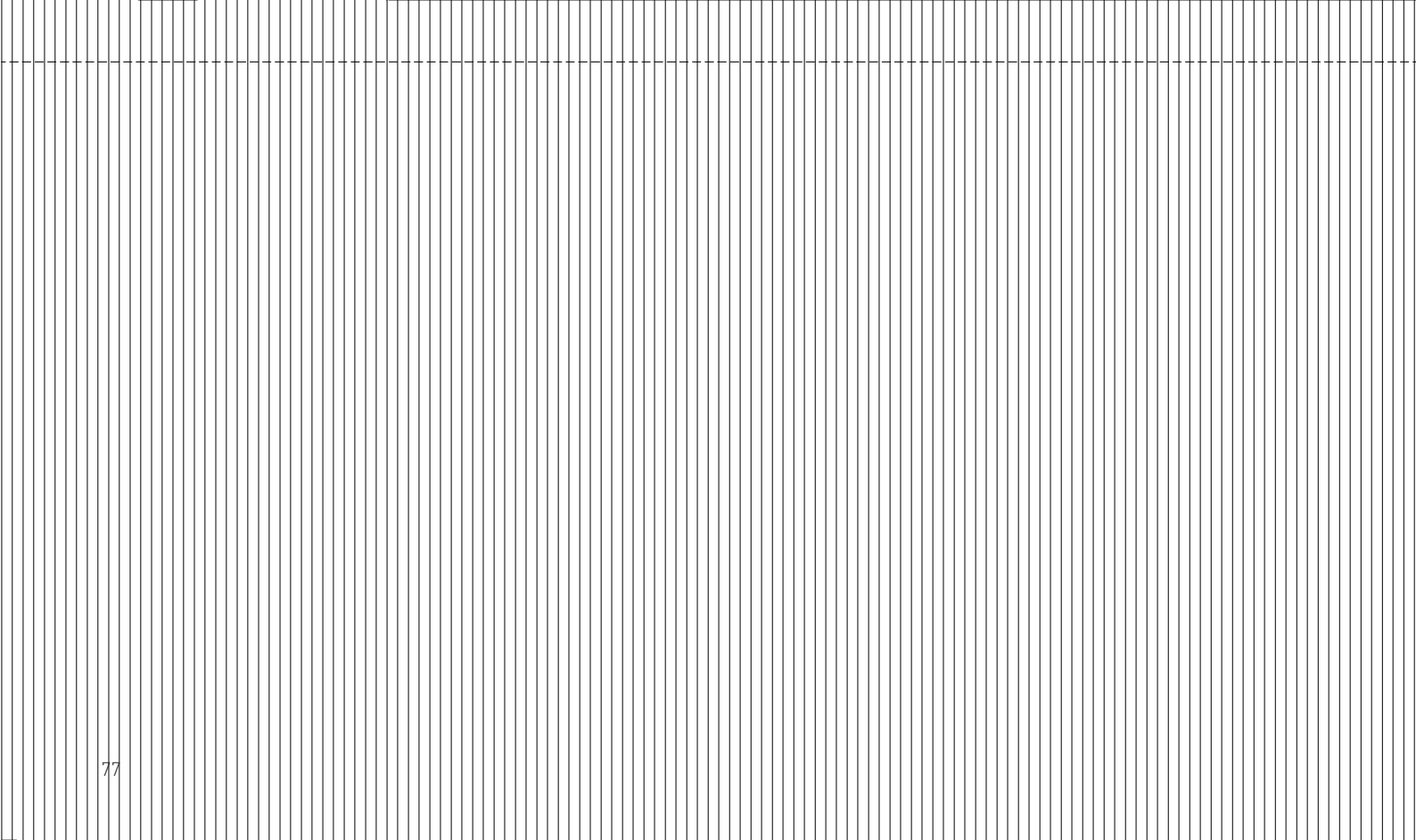
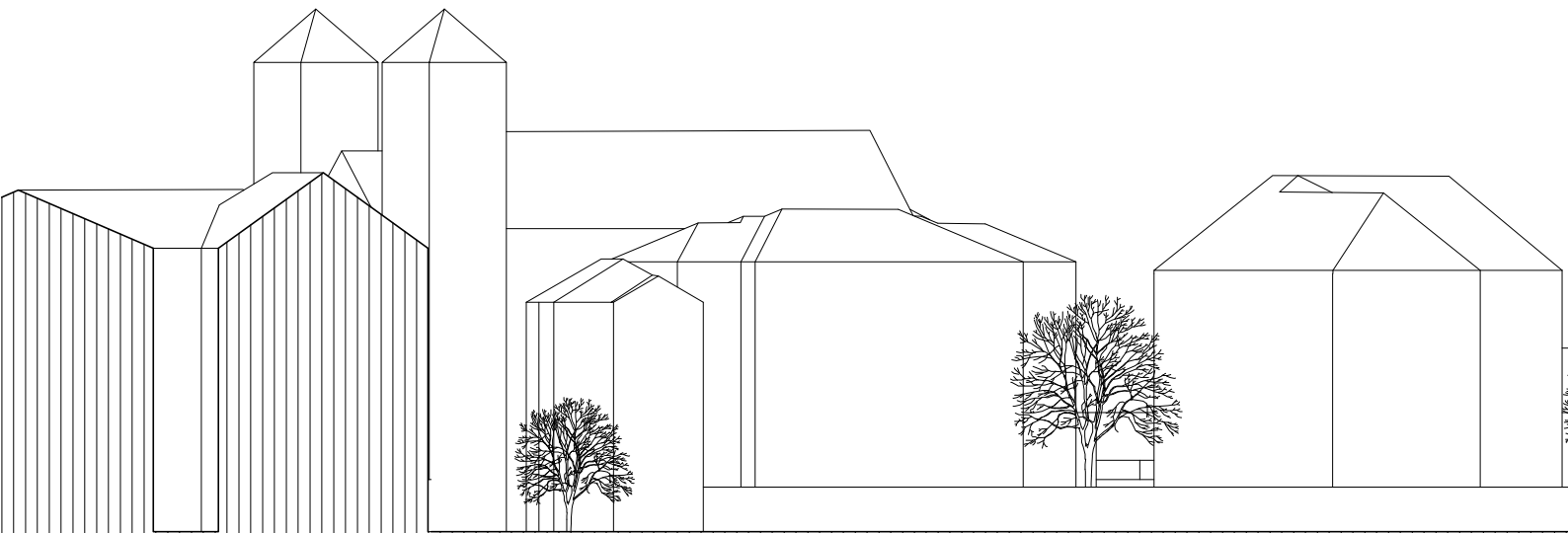

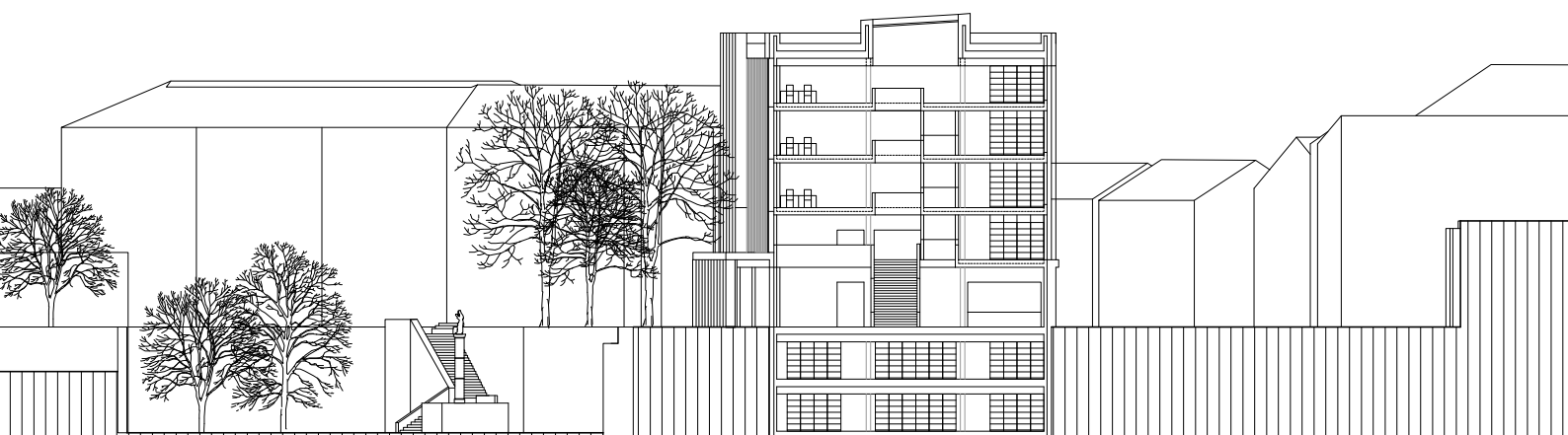

Pozdĺžny rez A 1:500

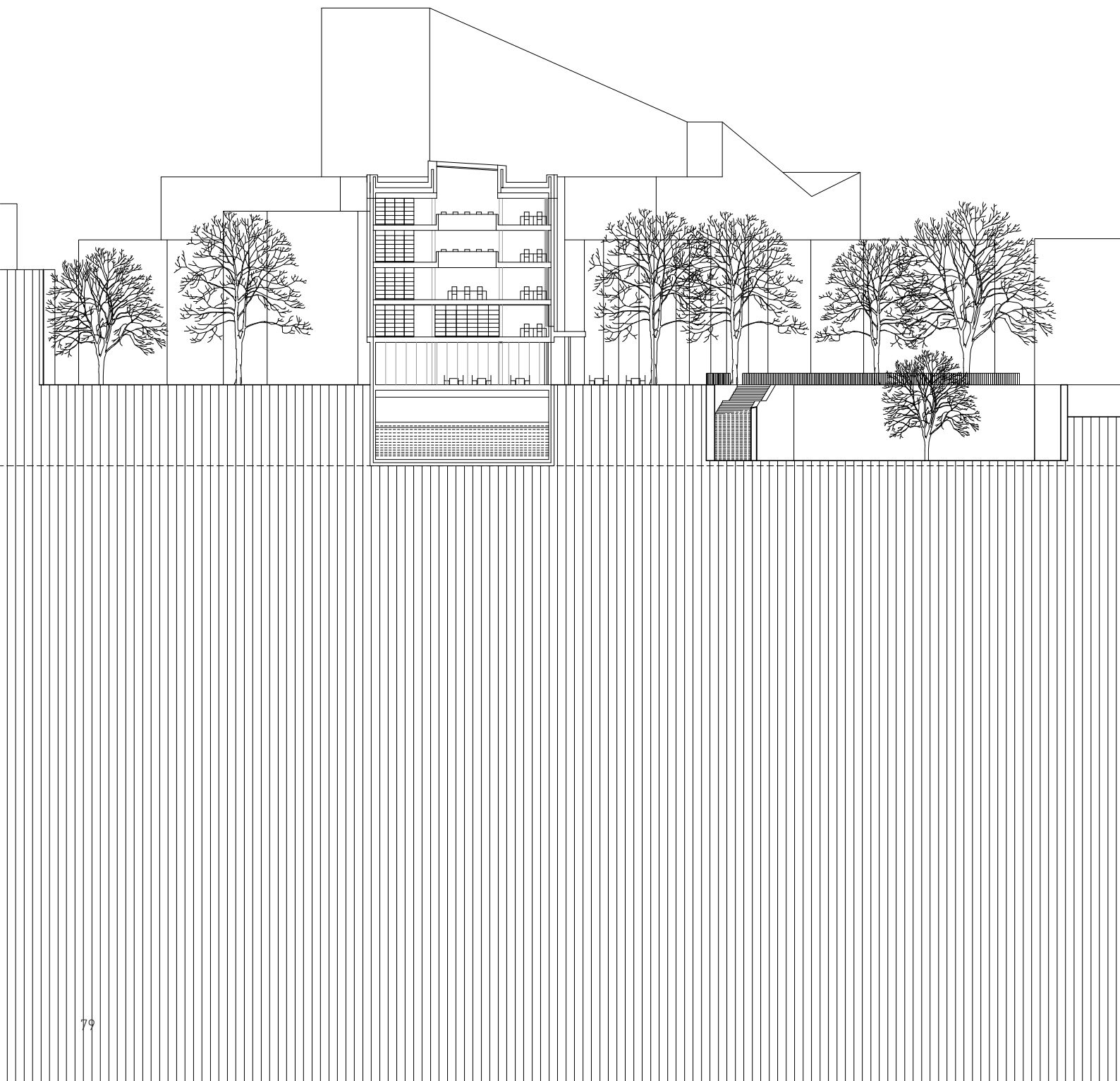

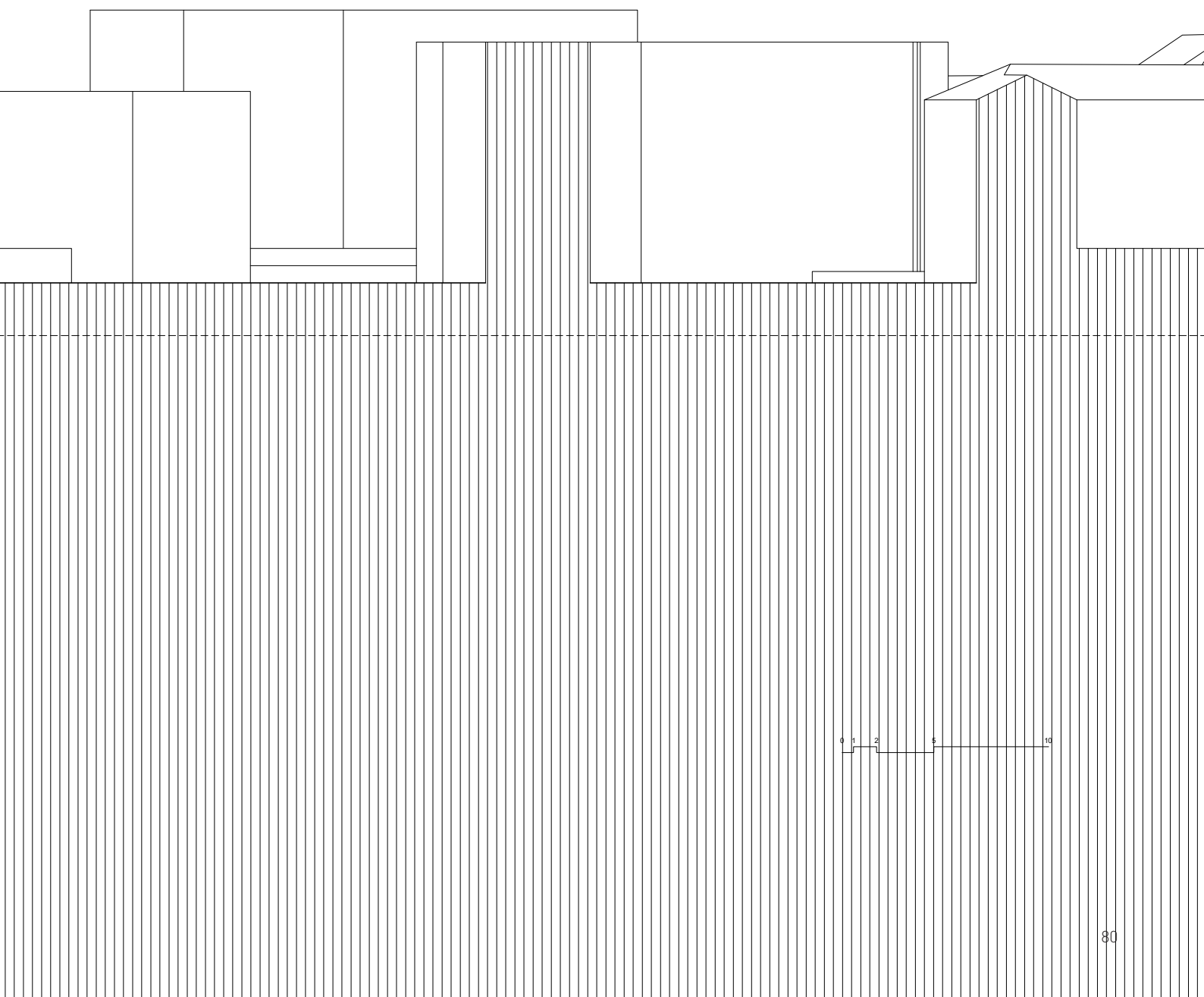
0 1 2 5 10

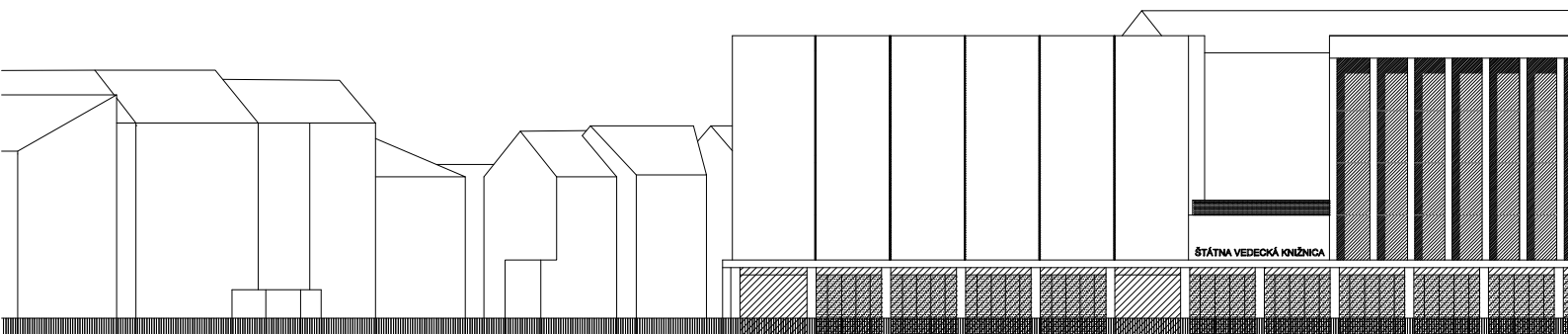

0 1 2 5 10

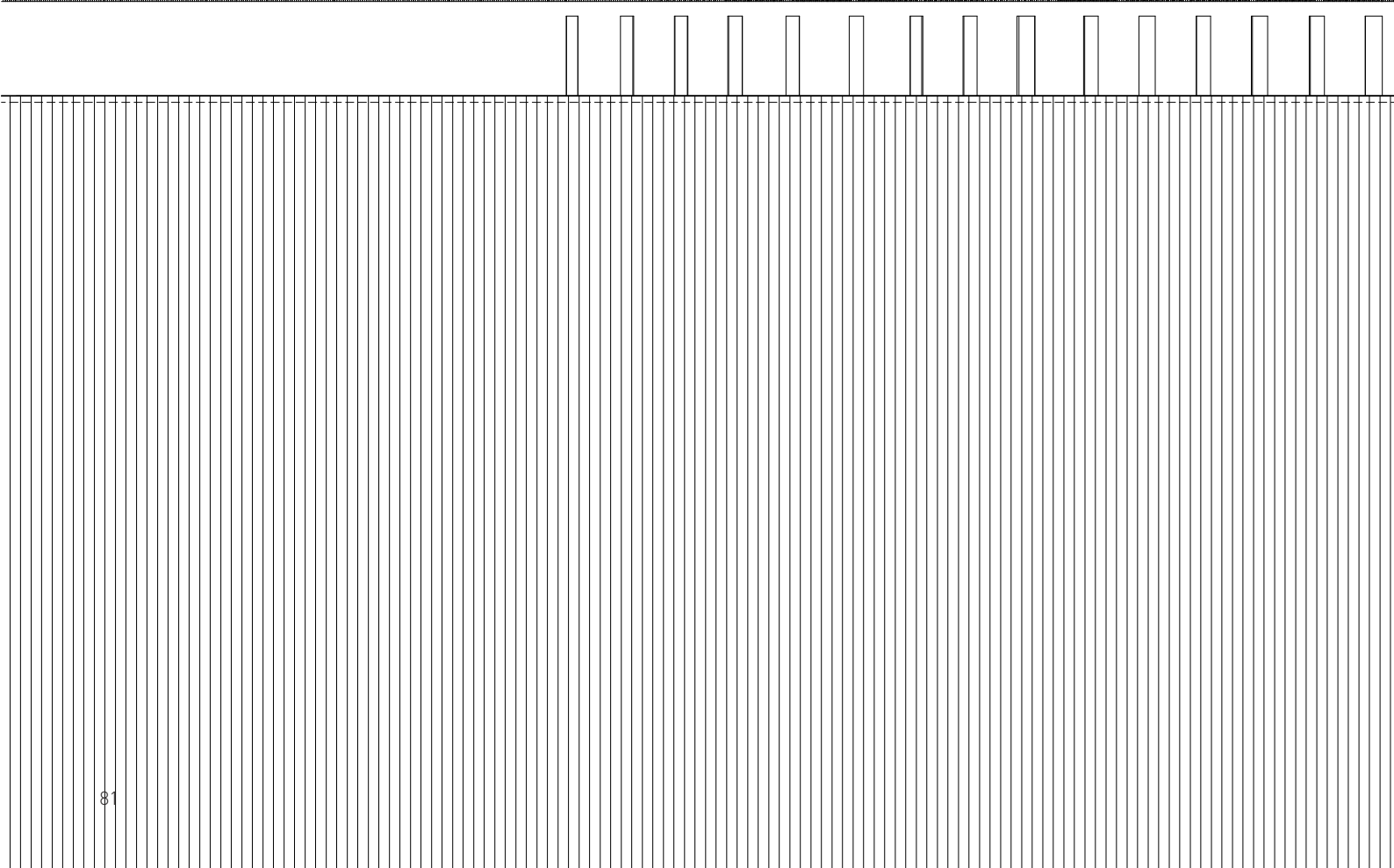

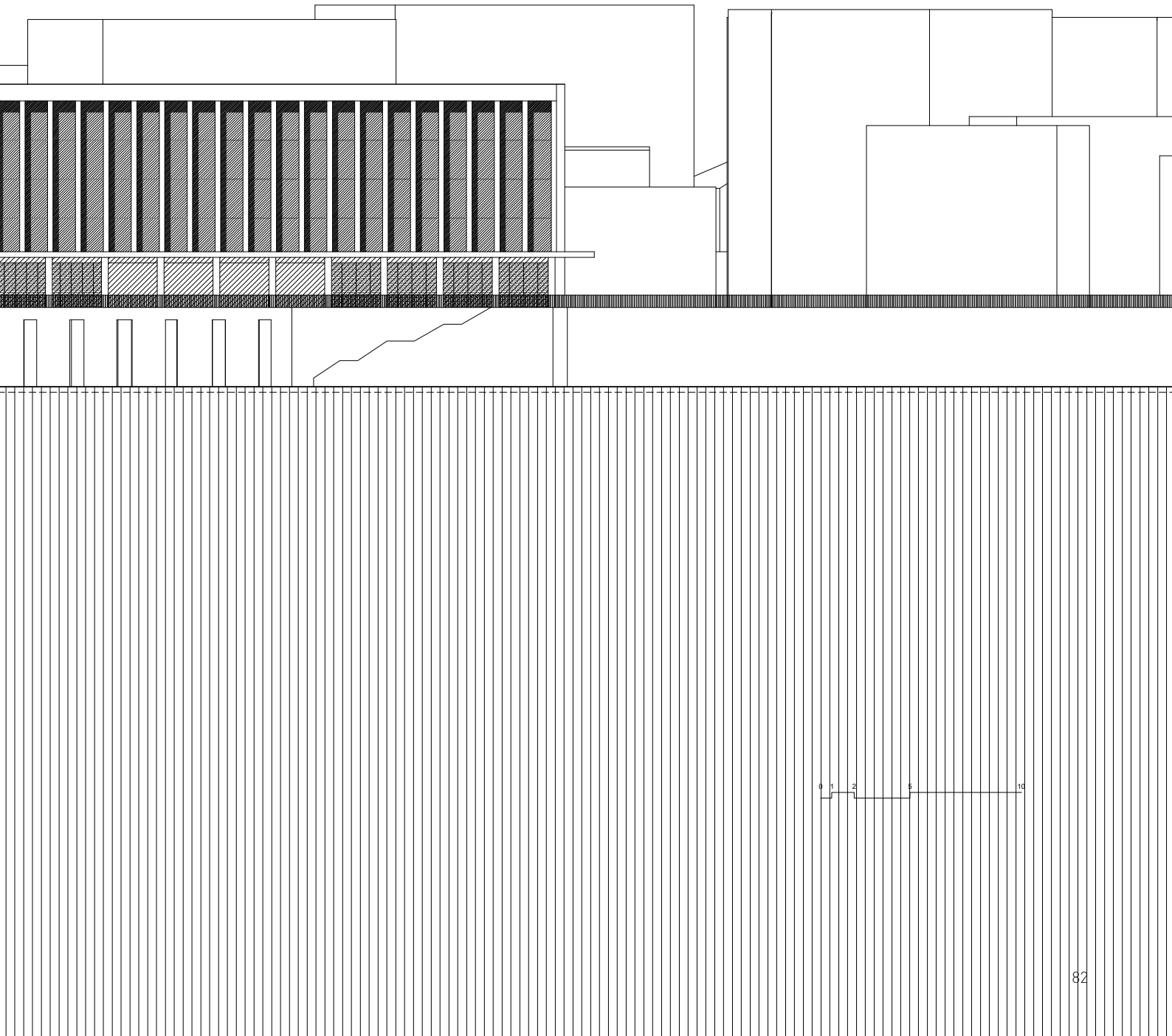
0 1 2 5 10

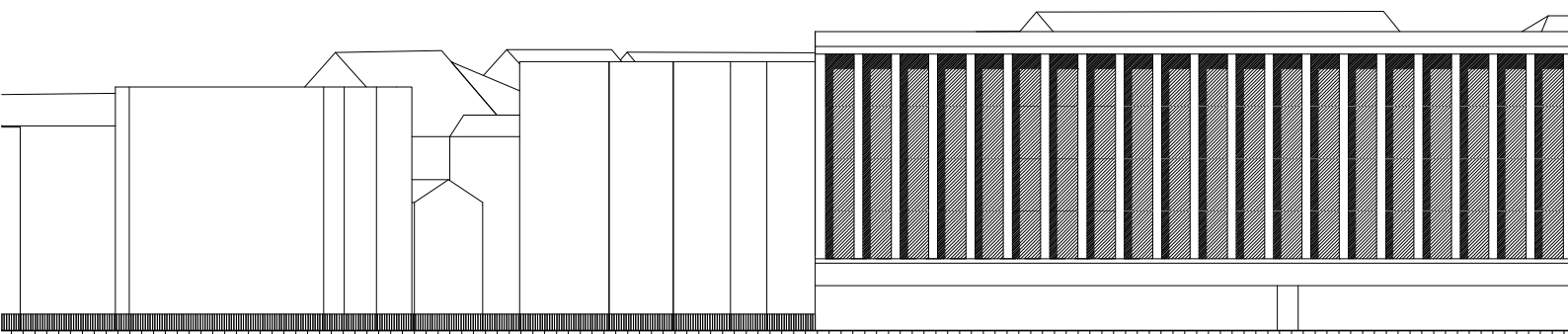

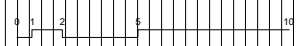
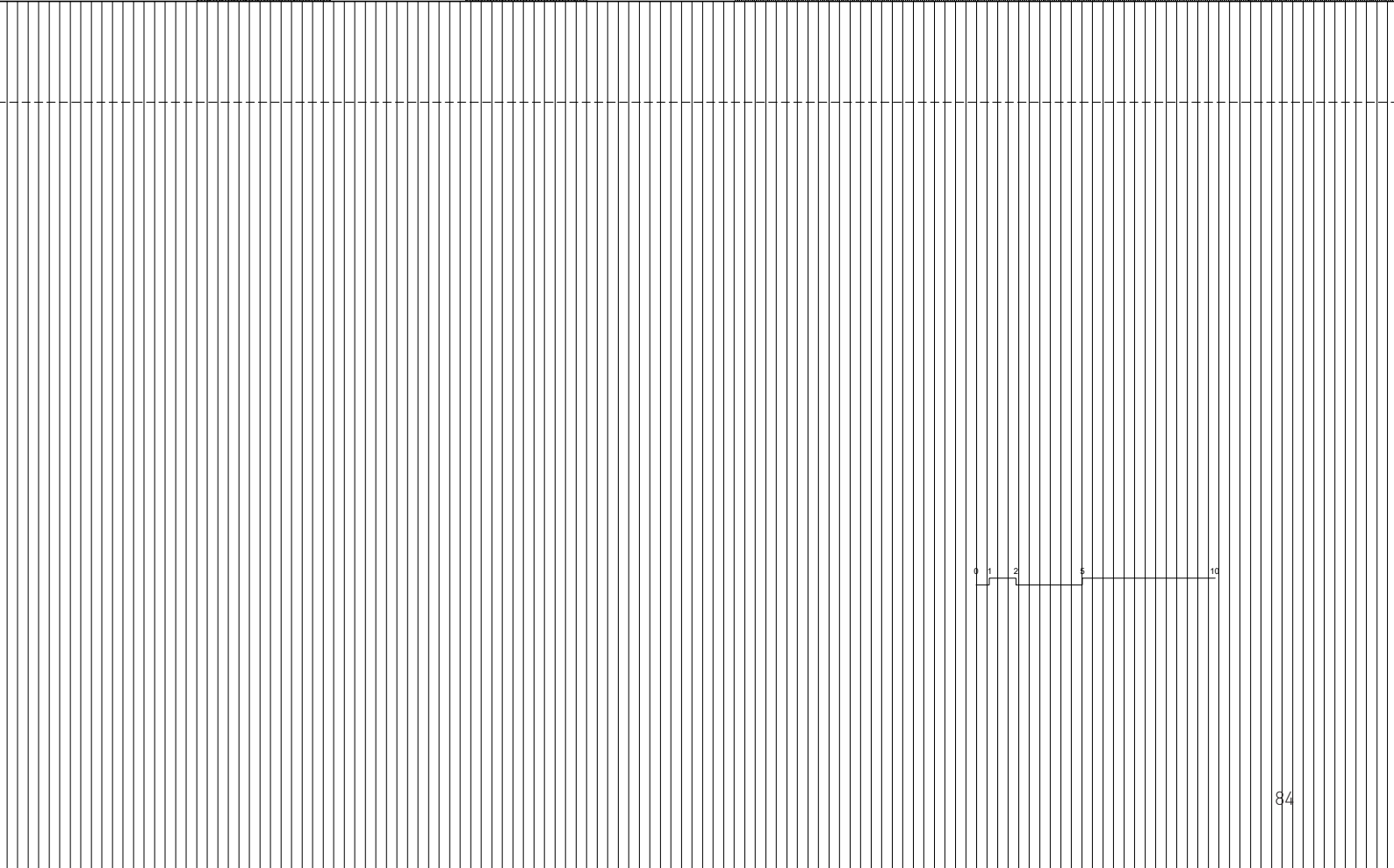
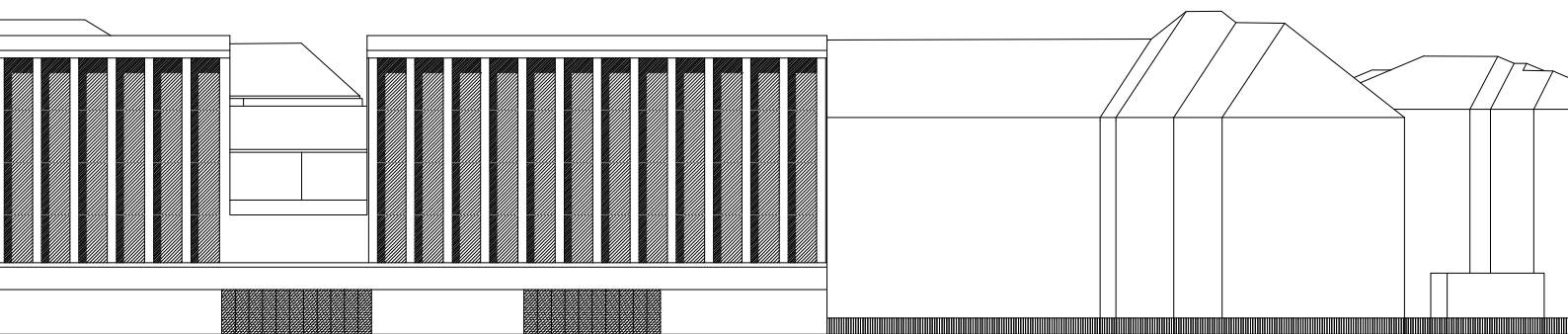
ŠTÁTNA VEDECKÁ KNÍŽNICA

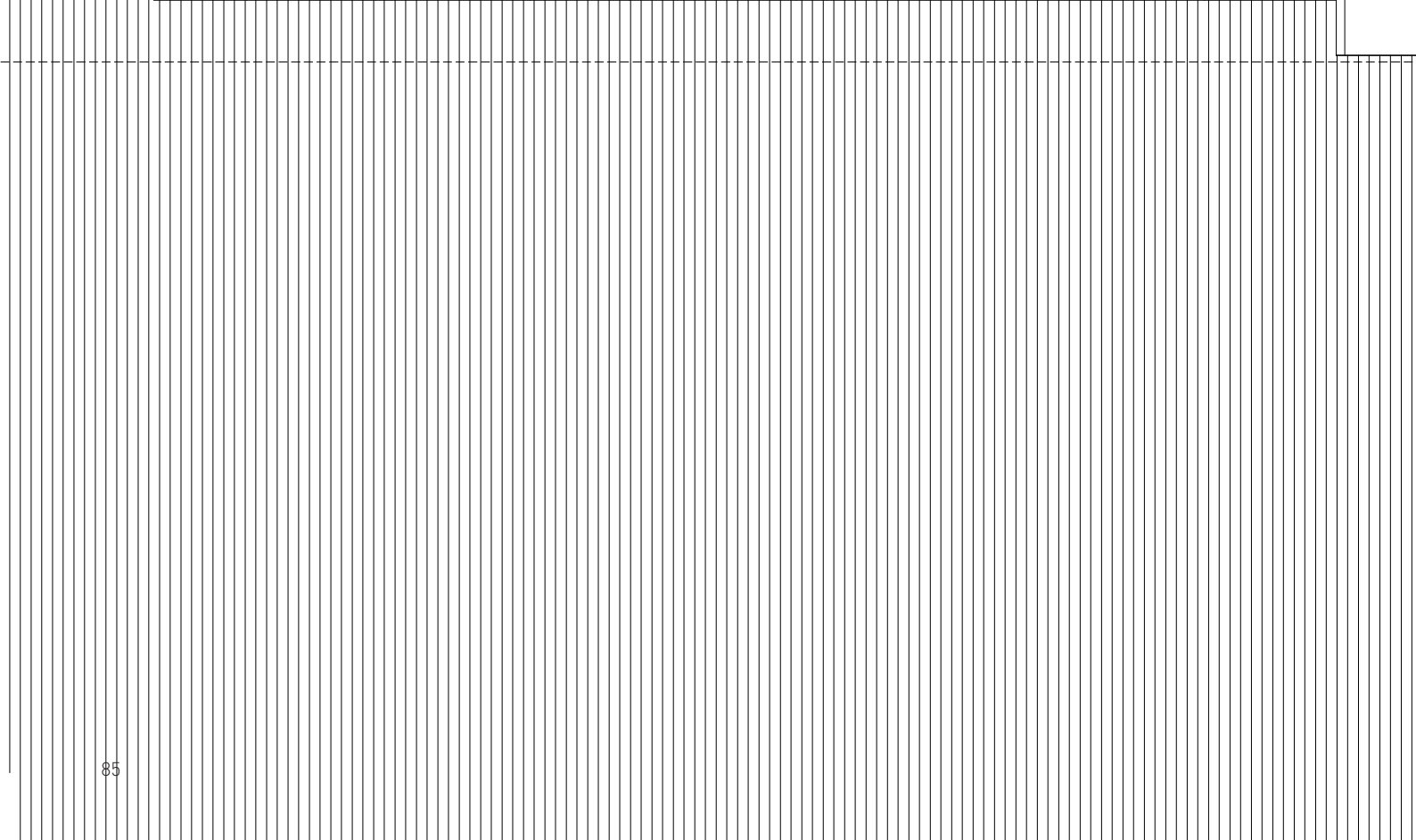
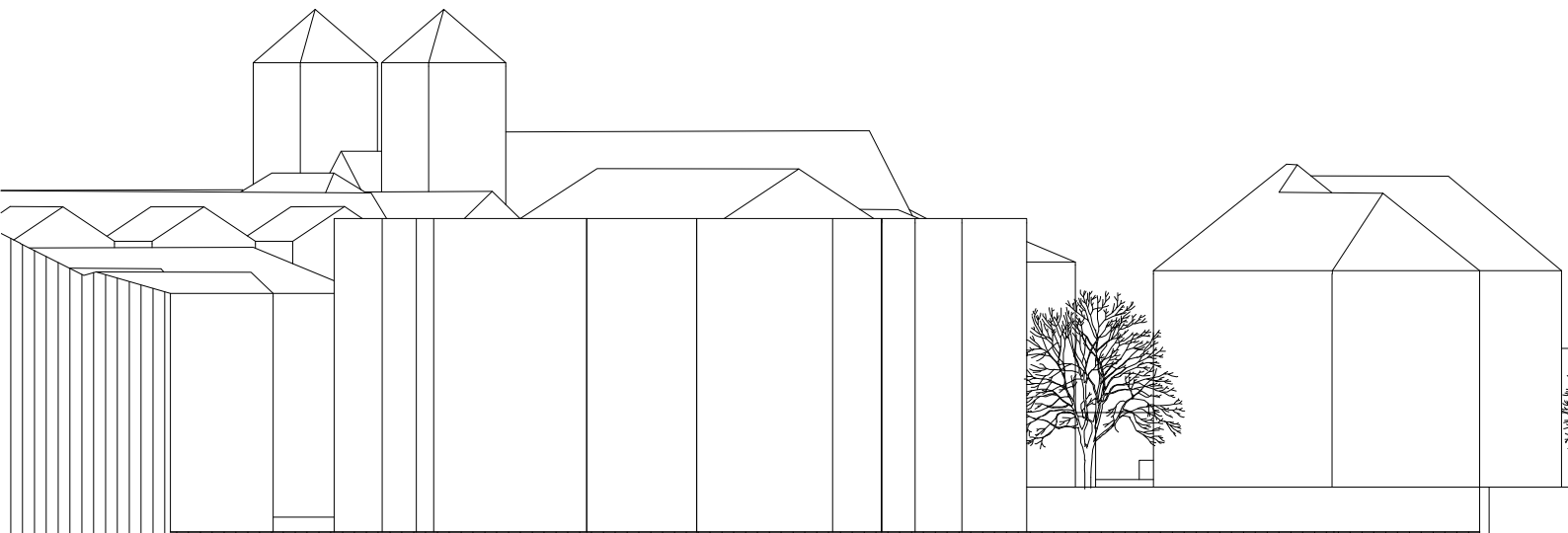

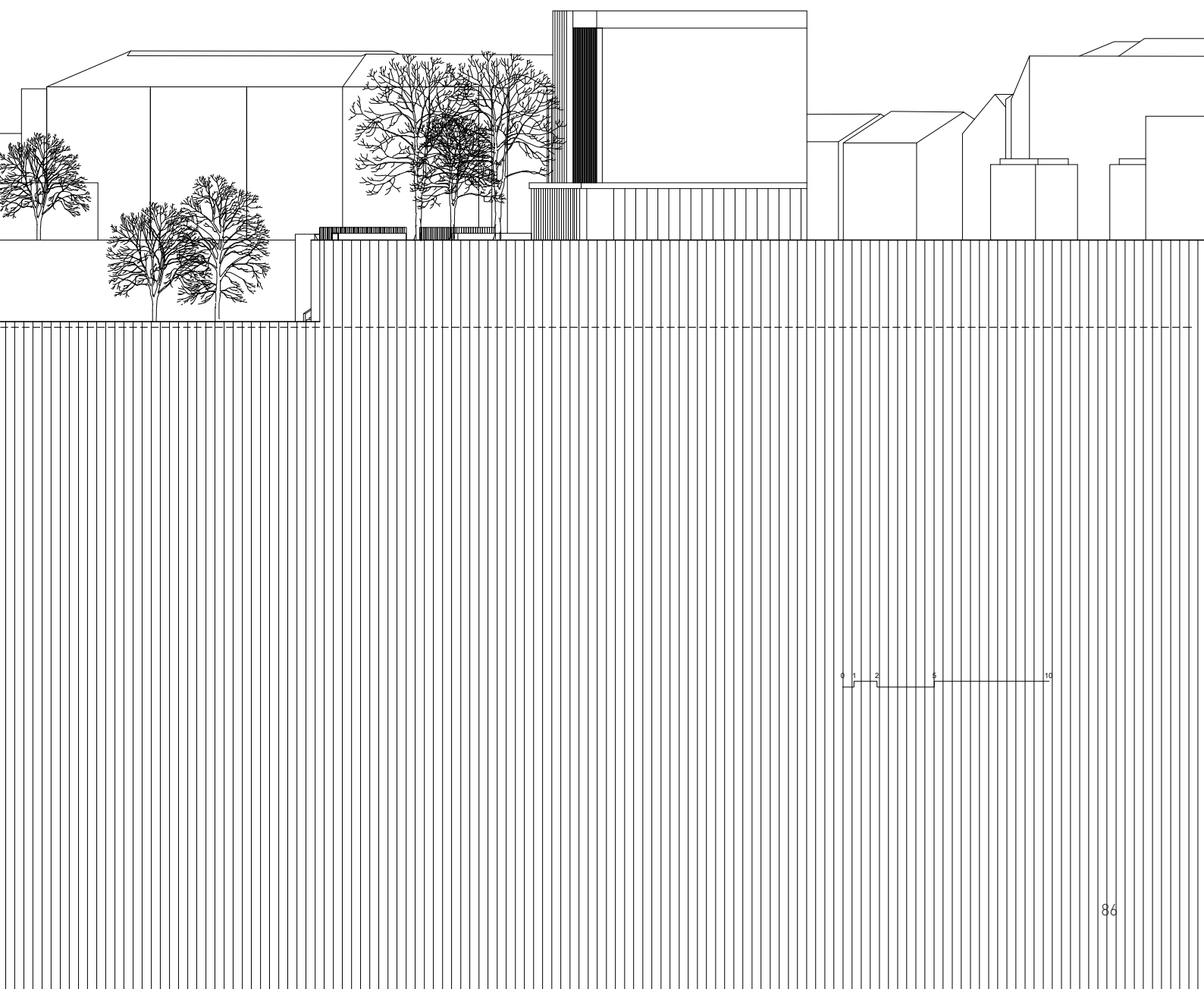
Západná fasáda 1:500

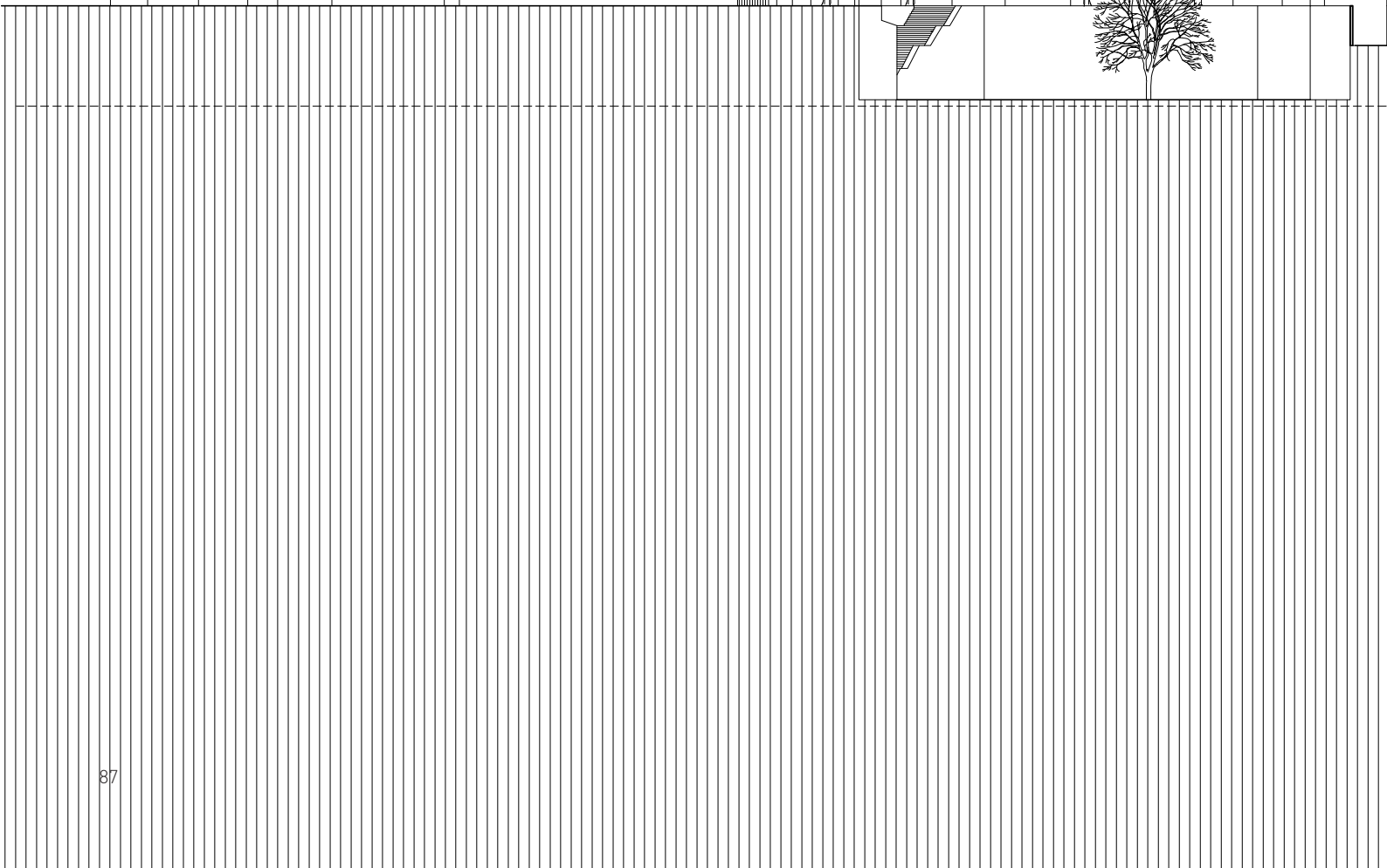
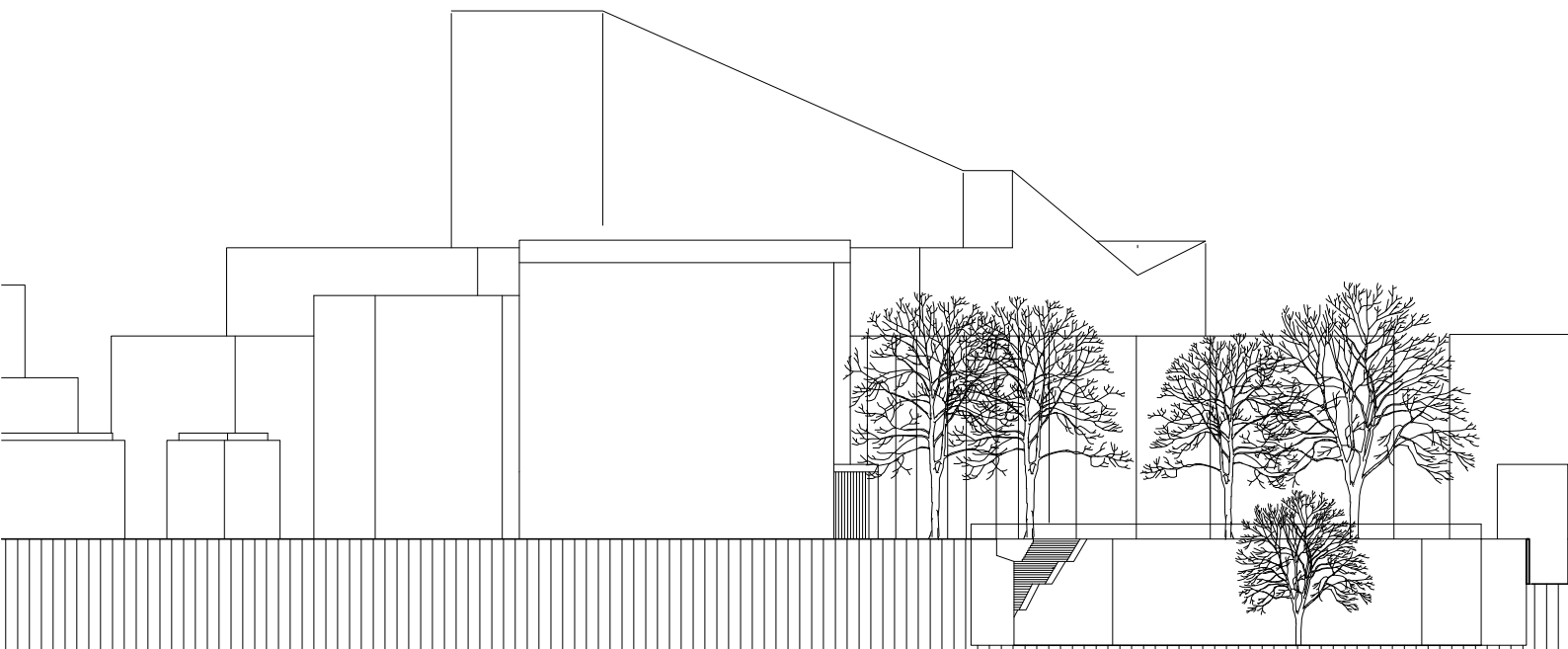

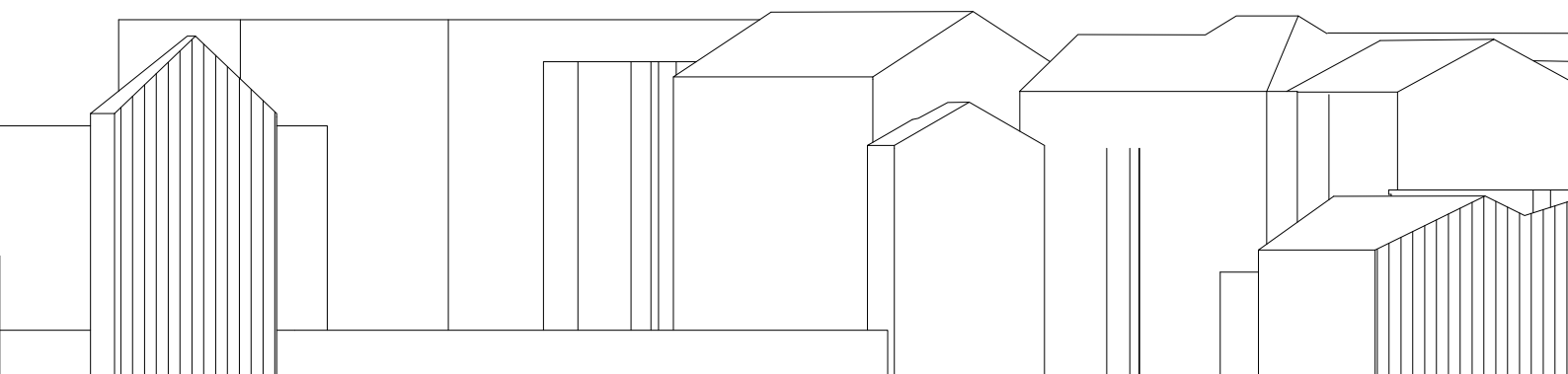

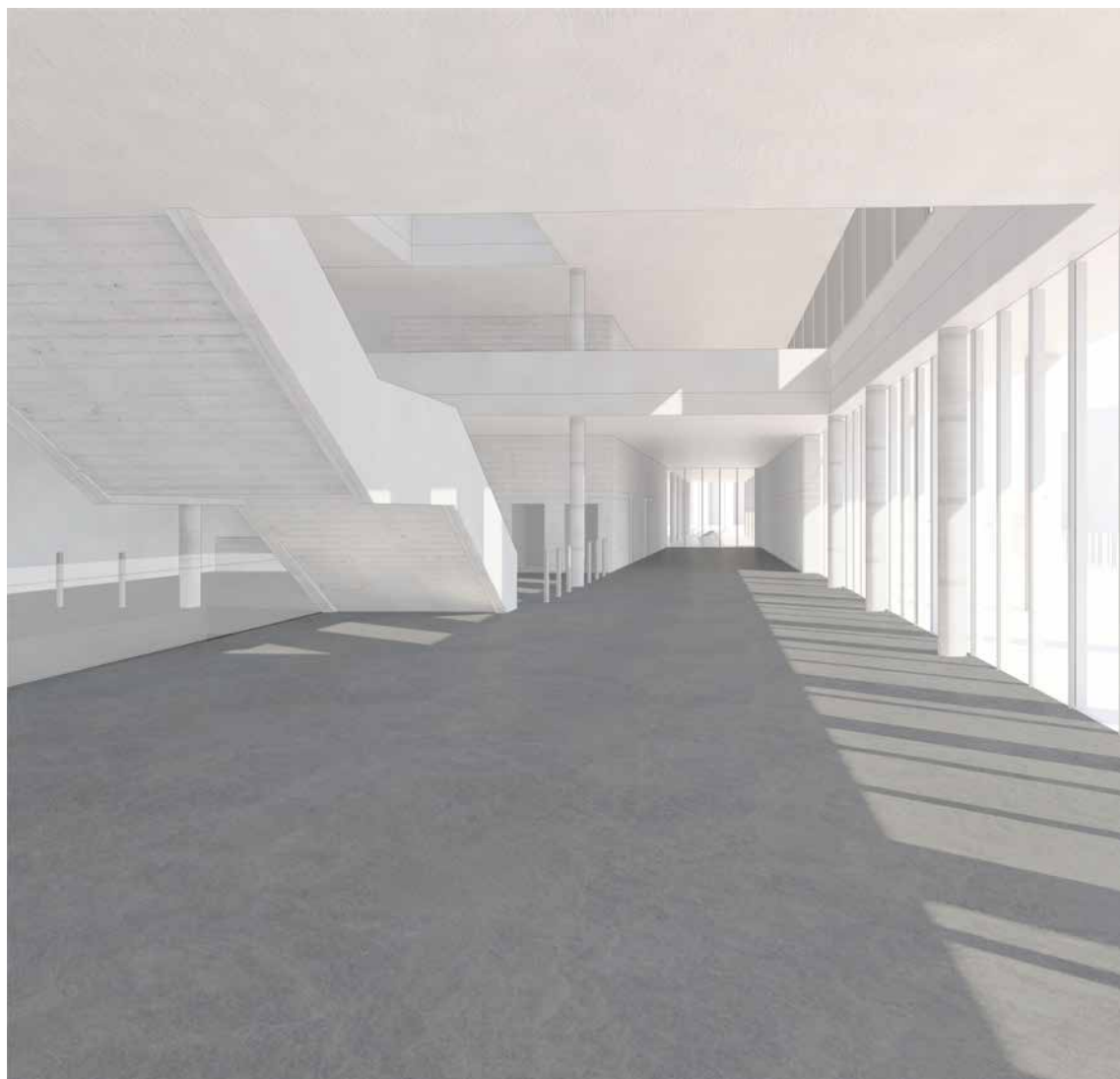

D ZDROJE

Konzultácie :

Ing. Miloslav Smutek, Ph.D. statické riešenie
Ing. Zuzana Vyoralová, Ph.D. technické zariadenie stavieb
doc. Ing. Daniela Bošová, Ph.D. požiarne riešenie

Zdroje :

SEDLÁK I.: Dejiny Prešova 1, Košice 1965

KÓNYA, P. - Maltovič, R.: Úvod; Prešovské evanjelické kolégium v politických zápasoch konca 17. a začiatku 18. storočia. In: ACEP I. : Prešovské evanjelické kolégium, Jeho miesto a význam v kultúrnych dejinách strednej Európy, Prešov 1997

KÓNYA, P. , BODNÁROVÁ, M. , DERFIŇÁK, P., DOMENOVÁ, M., HIMIČ, P., MICHAELI, E., TOMÁŠOVÁ, B., Dejiny Prešova I., II., Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, ISBN 2017, 978-805-551-896-1

STÝBLO, Z., Dějiny knihoven v době nových médií, Praha: ČVUT, ISBN 978-80-01-06335-4

Atelier ATREA spol. s r.o. , Návrh doporučení pro výstavbu, rekonstrukci a zařizování knihoven zřizovaných a/nebo provozovaných obcemi na území České republiky 2012

CEJPEK, J. Dějiny knihoven a knihovnictví. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-0323-0

LUSHINGTON, N. ,RUDORF, W. , WONG, L., Libraries: A Design Manual, 2016l, SBN 978-3-03821-630-8

Pamiatkový úrad; Prešov

Odbor mestského architekta, Prešov

Múzeum mesta Prešov

Štátna vedecká knižnica, Prešov

Výročná správa ŠVKPO, 2017

<https://www.openstreetmap.org/>

<https://www.katasterportal.sk/>

<https://www.presov.sk/>

<http://770.presov.sk/>

<http://www.svkpo.sk/>

<https://www.sme.sk/c/3137588/statna-vedecka-kniznica-bojuje-o-peniaze-na-vystavbu-budovy.html#ixzz5Z3J7No22>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Pre%C5%A1ov>

<https://www.presovak.sk/fotoalbumy/2/historicke-fotografie-mesta-presov-2-cast-serialu>

<https://gabimcryan.wordpress.com/2018/01/23/presov-historia/>

POĎAKOVANIE

*Ďakujem predovšetkým rodine za podporu,
priateľom za trpezlivosť,
a Tomášovi, Kubovi a Tomášovi za skvelé vedenie*

